

Foreningen af kommunale
social- sundheds- og
arbejdsmarkedschefer i Danmark

Att: Social- og Indenrigsministeriet

Vordingborg
14. december 2016

Høringssvar til vejledning til lov om voksenansvar for anbragte børn og unge

Dette høringssvar indeholder Socialchefforeningens bemærkninger til udkast til vejledning om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Socialchefforeningen, herefter FSD, værdsætter muligheden for at kunne bidrage med input og bemærkninger til vejledningen.

Vi anerkender, at der er behov for en vejledning, der vejleder om og skaber klarhed omkring reglerne på området, herunder behandler og beskriver baggrunden for og formålet med de nye tiltag, samt præciserer begreberne og rammerne for magtanvendelse over for anbragte børn og unge.

FSD bemærker, at vejledningen er forholdsvis lang, samt at den flere steder indeholder gentagelser, der forekommer unødvendige og en anelse forvirrende for læseren.

For så vidt angår muligheden for at udarbejde en husorden, er FSD tilfreds med den vedtagne adgang til at udarbejde en husorden, herunder kravet om, at en eventuel husorden i forbindelse med anbringelse skal udleveres til barnet/den unge og forældremyndighedsindehaver.

Ministeriet har udarbejdet et fint udkast, som efter vores mening primært bør anvendes som inspiration. Dette skyldes, at det er vores indtryk, at behovet for en så omfattende og detaljeret husorden er ikke-eksisterende, da gruppen af børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet, er meget uhomogen. Der bør i vejledningen lægges op til, at husordenen bør tage udgangspunkt i og være tilpasset det enkelte anbringelsessted samt den pædagogik, der anvendes.

FSD har ikke haft mulighed for at kommentere på indberetningsskemaerne, omtalt som bilag 1a og 1b, da disse ikke var vedlagt høringsmaterialet. Vi vil gerne lægge op til, at nyt materiale, der omtales i høringsmaterialet, ligeledes sendes i høring.

Vordingborg Kommune
Ledelsessekretariatet
Postboks 200
Valdemarsgade 43
4760 Vordingborg
Att.: FSD

Tlf. 55 36 27 30

fsd@socialchefforeningen.dk
www.socialchefforeningen.dk

Med henblik på borgernes retssikkerhed bør det af vejledningen fremgå, at al kommunikation via e-mail med forældremyndighedsindehaver, herunder eksempelvis orientering om magtanvendelse, skal foregå via sikker post, og hvis dette ikke er muligt, telefonisk.

Vi er blevet gjort opmærksom på, at der i vejledningen henvises til en bestemmelse i serviceloven, der ikke eksisterer med det i vejledningen nævnte indhold. Det drejer sig om servicelovens § 63 b, stk. 3, der regulerer anbringelse på sikrede døgninstitutioner.

Det forekommer, at bestemmelsen ikke er blevet overført, i forbindelse med revisionen på området, fra den nugældende (fra 1.1. 2017 historiske) bekendtgørelse til serviceloven. Såfremt bestemmelsen i servicelovens § 63 b, stk. 3 får det indhold, der nævnes i vejledningen, er FDS informeret om, at det fra kommunernes side opfattes som en anerkendelse af den udvikling på området, som kommunerne oplever. Lovændringen, som den fremgår af udkast til vejledning, vil medføre, at flere sager vil skulle behandles som forandsafgørelser og/eller af det samlede børn og unge-udvalg.

FSD er uforstående over for, at ordlyden i voksenansvarslovens § 21 og bekendtgørelsens § 22 vedrørende *registrering og indberetning* ikke er ens. Det forekommer forvirrende. Det fremgår af lovforslag L 99 af 15. december 2010, at man med indførelsen af reglerne på børneområdet, som udgangspunkt ønskede at skabe en hjemmel i lighed med det, der var (og fortsat er) gældende på voksenhandicap-området. I førnævnte bestemmelser er der ikke en pligt til registrering, hvilket er til forskel fra, hvordan det administreres på voksenområdet.

Konkrete anbefalinger:

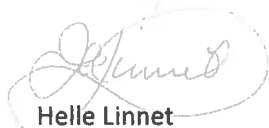
- At der arbejdes på en nærmere definition af begrebet ' eget værelse', herunder hvordan det forholder sig i forhold til personale, når der er tale om 'egen bolig'.
- At der er fokus på (korrekt) henvisning til andre bestemmelser (eksempelvis henvises flere steder til voksenansvarslovens § 2, stk. 4, som ikke eksisterer).
- At der udarbejdes eksempler på, hvem der kan vurdere og indberette situationer, hvor det vurderes, at en ansat på et anbringelsessted har behandlet et barn eller en ung nedværdigende/hånende/ydmygende.
- At der angives en nedre beløbsgrænse for 'genstande af høj økonomisk værdi', jf. § 8 (afværgehjælp).
- At det af vejledningen bør fremgå, at afgørelser truffet af børn og unge-udvalget, som fastsætter rammer for magtanvendelse på anbringelsesstedet, skal udleveres til og opbevares på anbringelsesstedet.

Foreningen af kommunale
social- sundheds- og
arbejdsmarkedschefer i Danmark

- At der skabes klarhed omkring, hvordan det forventes, at myndighedsrådgiver skal følge op i forhold til tilbageholdelse. Det vil sige, at det tydeliggøres, hvem der skal argumentere for, at tilbageholdelse er en bedre pædagogisk løsning end flytning til anden institution. Hvordan ses det, at tilbageholdelse har en positiv indvirkning? Skal barnet/den unge i den forbindelse høres?
- At det drøftes, hvorvidt forældremyndighedsindehaver og myndighedsrådgiver i handlekommunen løbende bør orienteres om anvendelse af fysisk guidning.
- At der skabes mere klarhed omkring, hvem der på et anbringelsessted skal kunne foretage en rusmiddeltest.
- At der er fokus på klare retningslinjer, for så vidt angår betydningen af nedsat funktionsevne ctr. barnets/den unges fysiske alder, eksempelvis i hygiejnesituationer.
- At det i bekendtgørelsens § 2, stk. 7, samt i vejledningen tilføjes, hvor de sundhedsfaglige forskrifter kan findes.
- At det i vejledningen behandles, hvordan personalet på anbringelsesstedet skal forholde sig, hvis en ung, der er anbragt på en sikret institution med samtykke, trækker sit samtykke til anbringelsen.
- At det i vejledningen tydeliggøres, hvordan det forholder sig med hensyn til magtanvendelse og skift af anbringelsessted. Se i den forbindelse ombudsmandsudtalelse af 15. november 2016.
- At det tydeliggøres, hvilken rolle politiet har i forhold til tilbageholdelse på politigården af et barn/en ung, der er rømmet. Det vil sige en tydeliggørelse af det processuelle.

Med venlig hilsen

Helle Linnet
Landsformand

Vordingborg Kommune
Ledelsessekretariatet
Postboks 200
Valdemarsgade 43
4760 Vordingborg
Att.: FSD

Tlf. 55 36 27 30

fsd@socialchefforeningen.dk
www.socialchefforeningen.dk

Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Brolæggerstræde 9
1211 København K

Telefon 72 48 60 00
Fax 72 48 60 01
Email: sl@sl.dk

Mail: caw@sim.dk, riwa@sim.dk, p-boern@sim.dk

Girokonto 402-3951

Ref.: GLA/lh
Dok.nr.: 3255882
Sag.nr.: 2016-SLCSFA-02077

14. december 2016

Bemærkninger til høring over udkast til vejledning Lov om Voksenansvar

Socialpædagogerne har den 16. november 2016 modtaget udkast til vejledning til Lov om Voksenansvar og har følgende bemærkninger.

Kapitel 2. Anvendelsesområde og personkreds

22. Interne skoler

Det fremgår her, at *"reglerne i lov om voksenansvar finder ikke anvendelse i interne skoler i dagtilbud"*. Socialpædagogerne finder, at det bør fremgå mere tydeligt, at det ikke er muligt for personalet på interne skoler at benytte sig af indgreb efter §§ 6, 8 og 9 for de elever, der ikke er anbragt, men bor hjemme.

Socialpædagogerne finder det ikke tydeligt formuleret, og kan selv blive i tvivl om, hvorvidt det er tilfældet. Hvis dette er tilfældet, at en klasse i en intern skole er underlagt to forskellige lovgivninger i forhold til personalets handlemuligheder, så finder Socialpædagogerne det hensigtsmæssigt, at der i vejledningen indgår reel vejledning i, hvorledes personalet bør forholde sig til dette faktum og hvorledes de overfor deres elever får tydeliggjort, at de ikke har ensartede handlemuligheder overfor deres elever.

Ligeledes fremgår det ej heller af vejledningen, hvorvidt §§ 6, 8 og 9 finder anvendelse for elever, der er anbragt i et døgntilbud, men går på intern skole tilknyttet et andet døgntilbud, herunder hvis de er anbragt i en familiepleje.

Kapitel 5. Voksenansvar

Voksenansvar i forhold til anbragte børn og unge

40. Her ekspliciteres voksenansvaret i forhold til § 3 i Lov om Voksenansvar.

Socialpædagogerne har i tidligere høringsvar til loven fremført, at netop denne paragraf stadig kan give anledning til tvivl om, hvor vidtgående denne omsorgspligt/ret er. Der er i Socialpædagogerne forståelse for, at lige præcis denne ret og pligt er vanskelig at udfolde i alle relevante aspekter grundet den store kompleksitet og kontekstafhængighed, der er forbundet hermed, og Socialpædagogerne finder, at vejledningen på mange måder skildrer og ekspliciterer mange relevante grænser for denne ret og pligt. Men der bør være et meget stort fokus på iagttagelsen af dette ansvar, da flere paragraffer eksempelvis §§ 6, 8 og 10 omkring henholdsvis fysisk guidning, afværgehjælp og rømning, alle er indgreb, som eksempelvis almindelige plejefamilier ikke er underlagt, men som kunne tænkes alligevel at blive indgreb foretaget og forsvaret under § 3 omkring voksenansvar. Det er derfor stadig for Socialpædagogerne uklart, hvorledes disse paragraffers indbyrdes forhold gør sig gældende.

Kapitel 6. Særligt i forhold til plejefamilier og netværksplejefamilier

44. Her fremgår det, hvorledes alle plejefamilier er omfattet af voksenansvarslovens § 3 og der henvises her til, at der gælder særlige regler for generelt godkendte kommunale plejefamilier, *"der henset til deres mere professionelle relation er omfattet af bestemmelserne om fysisk guidning, afværgehjælp på linje med opholdssteder og døgninstitutioner"*.

Socialpædagogerne har i høringsvar til Lov om Voksenansvar problematiseret dette aspekt, da populationen af generelt godkendte kommunale familieplejere er meget lille.

Ankestyrelsen har i en rapport fra 2014 opgjort antallet af plejefamilier i Danmark ultimo 2013 og her ses, at der på daværende tidspunkt var 89 generelt godkendte kommunale plejefamilier ud af 8.158 i alt generelt godkendte plejefamilier. Som det ses af vedtaget lov, så er der ikke foretaget en ændring heri og det tilkommer ikke Socialpædagogerne her igen at problematisere dette i forhold til vejledningen.

Dog kunne det være formålstjeneligt, hvis vejledningen ikke så eksplicit ytrer, at der er tale om en mere professionel relation, når det omhandler kommunale familieplejere. 25 % af alle familieplejere er godkendt til børn med høj belastningsgrad og der er i høj grad tale om professionelle relationer – også i generelt godkendte almindelige plejefamilier.

Socialpædagogerne finder, at der er en stor usikkerhed forbundet med disse sondringer og et eksempel kan være et plejebarn i en generelt godkendt almindelig plejefamilie, der er i gang med at smadre alle husets IKEA-glas eller farfars guldur. Ifølge loven, så er der ikke hjemmel til at foretage afværgehjælp i disse familier, men da disse familier også er omfattet af § 3, og da mange forældre på almindelig vis vil skride ind og afværge denne form for tingsbeskædigelse med fysisk magt, så står det stadig for Socialpædagogerne hen i det uvisse, hvorvidt et sådant indgreb kan foretages.

Ydermere er det problematisk, at et sådant indgreb i en kommunal plejefamilie skal indberettes, men hvis lignende indgreb i en almindelig plejefamilie foretages, så er der ingen regler herom og dermed bliver det ej heller aspekter, som tilsynet vil eller skal spørge til ved tilsynsbesøg.

45. Ovenstående problemstilling bliver endnu tydeligere i denne passus, hvor det fremgår, at *"plejefamilier har den samme adgang til at fastsætte og opretholde regler i deres eget hjem overfor anbragte børn og unge, i lighed med hvad der gælder i almindelige familier. Plejefamilier kan fx stoppe og irrettesætte børn, der kaster med mad, løber rundt med mudrede sko osv."*.

Også her synes der i plejefamilier at være adgang til langt større og flere fysiske indgreb end eksempelvis tilladt i kommunale plejefamilier og på døgntilbud, hvor afværgehjælp i de to sidstnævnte tilbud kun kan ske, hvis der er tale om ting af ikke ubetydelig værdi, så synes det her tilladt med magt at forhindre anbragte børn i at kaste med mad, da det fremgår, at man både kan irrettesætte og stoppe disse handlinger.

Herved synes der at være en modstilling i forhold til 47, hvori det fremgår at *"i det omfang der er behov for at anvende yderligere magt overfor et anbragt barn eller en ung end der er adgang til i kommunale plejefamilier, så bør barnet eller den unge i stedet anbringes på et opholdssted eller en døgninstitution"*.

Kapitel 7. Husorden

48. Her fremgår nogle af de mere generelle principper omkring fastsættelse og brug af husorden. Det fremgår her blandt andet, at *"I forbindelse med besøg kan anbringelsesstedet fastsætte rammerne herfor, fx at børnene og de unge normalt ikke må have besøg i forbindelse med måltider og i skoletiden. Derudover kan anbringelsesstedet fastsætte regler for gæsternes ophold og færden på stedet. Anbringelsesstederne har imidlertid ikke kompetence til at afskære barnet eller den unge fra kontakt med netværket. Er der besøgende, der bryder stedets regler, skal anbringelsesstedet rette henvendelse til den anbringende kommune, der alene har tilladelse til at træffe afgørelse om, hvem barnet eller den unge må have samvær med jf. servicelovens § 71, stk. 2"*.

Socialpædagogerne finder her, at der i vejledningen bør skelnes mellem en generel afskæring fra et netværk og så en konkret situation, hvor en gæst har overtrådt et husreglement eller på anden vis chikaneret eller været til gene for fællesskabet. Formuleringen i vejledningen synes på ingen måde at give personalet mulighed for at bede en gæst om at forlade stedet, hvis denne bryder reglerne, medmindre der er truffet afgørelse herom af den anbringende kommune.

Socialpædagogerne finder generelt, at alle anbragte børn bør have samme mulighed for kontakt, netværk og gæster som alle andre børn, men der vil være konkrete situationer, hvor det er nødvendigt at bede en gæst forlade matriklen. Både af hensyn til fællesskabet, men i nogle situationer også af beskyttelseshensyn til det enkelte barn eller den enkelte unge, som huser gæsten. Det bør fremgå mere tydeligt, at dette er muligt. Hvis det er muligt.

49. Heri fremgår det, hvorledes en eventuel husorden bør være nedskrevet og hvorledes en bekendtgørelse af denne kan ske ved udlevering i forbindelse med indskrivning.

Socialpædagogerne vil anbefale, at vejledningen i højere grad tydeliggør, at det er vigtigt, at der i en god dialog med barnet eller den unge sikres en forståelse omkring en husorden og at den unge får mulighed for at stille spørgsmål eller rette kommentarer hertil.

Da Lov om Voksenansvar også indeholder vægtning af anbragte børn og unges generelle rettigheder, så anbefales det tillige, at der på dette punkt i vejledningen suppleres med en anbefaling om at bruge dialogen om husorden til en orientering om disse rettigheder.

Kapitel 8. Anvendelse af rusmiddeltest

Heri fremgår principperne omkring afgivelse af generelt samtykke til rusmiddeltest. Det fremgår her, at *"ved udtrykkelig forstås, at der ikke må opstå tvivl om, hvorvidt der er afgivet et egentligt samtykke. Samtykket skal være mundtligt eller skriftligt"*.

Socialpædagogerne finder, at et sådant samtykke udelukkende bør være skriftligt. Dette er dog vedtaget anderledes og det anbefales derfor, at vejledningen anbefaler, at et eventuelt mundtligt samtykke afgives i situationer, hvor der er mere end én anden person til stede, således at der er vidner til denne afgivelse.

Kapitel 9. Fysisk guidning

56, 57 og 58. Heri fremgår, hvorledes fysisk guidning er tænkt anvendt samt betingelserne for at anvende denne. Bestemmelsen ligger ikke under magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten og er ikke i lovens forstand en magtanvendelse. Det fremgår her, at *"der kun er tale om fysisk guidning, så længe barnet eller den unge ikke gør fysisk modstand mod fx at blive ført et andet sted hen, dvs. at barnet eller den unge følger med uden at gøre"*

modstand. Gør barnet eller den unge fysisk modstand mod den fysiske kontakt og/eller det, den voksne ønsker at barnet eller den unge skal gøre, skal den fysiske kontakt øjeblikkeligt ophøre, medmindre situationens karakter ændrer sig, så der opstår fare for barnet eller den unge selv, andre børn eller personalet. I sådanne tilfælde vil der kunne anvendes fysisk magt efter voksenansvarslovens § 9, hvis betingelserne herfor er opfyldt”.

Som det fremgår skal denne ikke registreres og indberettes, medmindre situationen udvikler sig til en situation, hvor § 9 kan træde i kraft.

Socialpædagerne forudser en række episoder, hvor dette vil ske, da det må forventes, at ikke alle anbragte børn og unge frivilligt vil følge med. Det vil derfor også blive afventet med spænding, hvilke afgørelser der fremadrettet vil blive truffet på dette grundlag.

Eksempelvis så nævnes det i vejledningen, at det kan blive nødvendigt at foretage en magt-anvendelse efter § 9, *”hvis barnet eller den unge pludselig bliver meget vred og reagerer med vold eller fysiske trusler mod personalet eller andre børn (...) det kan også være tilfældet, hvis et barn eller en ung chikanerer et andet barn eller ung og i en sådan grad, at vedkommende fremprovokerer en konflikt, hvor de to kommer op at toppes og der er optakt til regulært slagsmål”.*

Denne formulering synes at udvide nuværende indgrebsmuligheder i § 9 i forhold til den nuværende magtbekendtgørelse, § 2, stk. 1, nr. 2, hvor det i vejledningen til denne tydeligt fremgår, at *”for at bestemmelsen kan bringes i anvendelse er det således ikke tilstrækkeligt, at en person skubber lidt eller tjatter til en anden. Verbale trusler er heller ikke i sig selv nok til at udgøre en risiko”.*

På denne baggrund vil Socialpædagerne anbefale, at det præciseres i forhold til intentionen i den nye lov, hvad *”toppes”* og *”optakt til regulært slagsmål”* dækker over.

Socialpædagerne vil her benytte anledningen til at gentage bekymringen for, at der ikke hersker lovkrav om, at der ikke ved tilsynsbesøg i almindelige plejefamilier skal spørges til brugen af fysisk guidning, da disse ikke er underlagt paragraffen.

Kapitel 11. Afværgehjælp

Heri fremgår rammerne for brug af afværgehjælp og det fremgår tillige, at *”formålet med bestemmelsen er først og fremmest at sikre, at barnet eller den unge ikke pådrager sig et stort erstatningskrav eller får forårsaget skade på noget af høj affektionsværdi enten for dem selv eller for andre. Begrebet afværgehjælp dækker således over adgangen til at afværge materielle skader i et ikke ubetydeligt omfang”.*

Det fremgår her ligeledes, at *"gentagen ødelæggelse af ting af mindre værdi, fx billige drikkeglas også er omfattet af bestemmelsen"*.

Socialpædagogerne finder ikke, at sidstnævnte tingskade naturligt vil følge af formålet, da 20 IKEA-glas ikke kan udløse et stort erstatningskrav og da disse glas må formodes ikke at have affektionsværdi for involverede parter. Det bør derfor enten i formålsbeskrivelsen mere tydeligt fremgå, hvad man vil sikre ved at benytte afværgehjælp i forhold til gentagen tingskade af fx billige drikkeglas – eller udelade denne mulighed.

Kapitel 12. Fysisk magtanvendelse

65 og 66. Heri fremgår rammer og betingelser for at anvende fysisk magt. Socialpædagogerne henviser til tidligere ønske om præcisering (se 55, 57 og 58).

Socialpædagogerne vil anbefale, at vejledningen på dette punkt suppleres med en anbefaling af, at personalet i forbindelse med en fysisk magtanvendelse skal sikre, at andre børn og unge, der har overværet magtanvendelsen, får lejlighed til at blive set og hørt i forhold til deres oplevelse af situationen.

67, 68 og 69. Heri fremgår rammer og betingelser for brug af tilbageførsel ved rømning. Socialpædagogerne har i tidligere hørings svar udtrykt bekymring og uenighed i denne paragraf og finder stadig, at bestemmelsen kan efterlade plads til et meget stort skøn, som på mange områder kan give anledning til tvivl og usikkerhed blandt personalet.

Blandt andet fremgår det i vejledningen, *"at det er en betingelse for at kunne anvende muligheden for at tilbageføre et barn eller en ung, at barnet eller den unge er rømmet fra institutionen og ikke har til hensigt at vende tilbage"*.

Denne formulering bør præciseres, idet det ikke vil være muligt for et personale at vurdere denne hensigt, hvis den skal tages bogstaveligt. Der gives i vejledningen eksempler på hjelmede indgrebsmuligheder og årsager hertil, hvor en af disse er, at en 13-årig stikker af for at drikke øl med nogle venner. Da det i forhold til eksemplet må formodes, at den 13-årige ikke har til hensigt at blive væk for altid, så vil der her være et misforhold mellem betingelsen om, at der skal være en hensigt om ikke at vende tilbage. På denne baggrund kunne denne passus med fordel præciseres mere klart.

Det fremgår ligeledes, at personalet *"bør i disse tilfælde orientere den anbringende kommune og barnet eller den unges forældremyndighedsindehaver"*.

Socialpædagogerne finder også her, at der overlades et stort skøn til personalet, som kan skabe usikkerhed og tvivl og er bekymrede for, at vejledningen ikke bidrager til at skabe en ramme for hensigtsmæssig ageren i forhold til denne paragraf.

Kapitel 17. Kontrol med brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation

114. Heri fremgår rammer og betingelser for undersøgelse af person og opholdsrum, når der er bestemte grunde.

Socialpædagerne har i tidligere hørings svar udtrykt bekymring for, at personalet uden retskendelse kan *"beslutte, at der skal foretages en undersøgelse af et anbragt barn eller en ungs person eller opholdsrum, hvis der er bestemte grunde til at antage, at barnet eller den unge er i besiddelse af effekter, og at besiddelsen medfører, at ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn ikke kan iagttages"*.

Socialpædagerne finder ikke, at ordenshensyn bør være en udslagsgivende faktor for så indgribende magtanvendelse som undersøgelse af person og opholdsrum er. Det bør som minimum præciseres, at det primært vil være sikkerhedshensynet og mistanke om besiddelse af effekter, der er offentlig strafsanktionerede, der bør være primær årsag til en undersøgelse. Ordensreglementer kan antage mange former og det bør på denne baggrund ikke være disse, der er bestemmende for, hvorvidt personalet kan foretage en sådan undersøgelse.

I det tilfælde, at ordenshensynet i denne sammenhæng reelt retter sig mod ordensreglerne, så bør det fremgå i eventuelle ordensregler, at mistanke om brud på disse kan give anledning til en undersøgelse. Eksempelvis ved mistanke om alkohol på værelset.

Venlig hilsen

Verne Pedersen
forbunds næstformand

vigtige og grundlæggende principper, som skal være gældende i arbejdet med anbragte børn og unge:

-at magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten kun må anvendes undtagelsesvist og må aldrig erstatte omsorg og en socialpædagogisk indsats og

-at børn og unge under 18 år har ret til medinddragelse, medbestemmelse og selvbestemmelse.

Det er meget væsentligt at disse principper præsenteres først, inden vejledningen fortæller om anvendelsesområde og de konkrete muligheder for magtanvendelse og indgreb, som Lov om voksenansvar rummer.

Forslag: at kapitel 10 i udkast til vejledning flyttes frem og bliver nyt kapitel 2.

FBU's konkrete kommentarer og forslag

Om stort og småt – og skrevet kontinuerligt efter hvilket kapitel / punkt / afsnit kommentar eller forslag vedrører.

Kapitel 2 – Anvendelsesområde og personkreds

I kapitel 2, pkt. 11 ff beskrives typer af anbringelsessteder. I beskrivelserne vedrørende opholdssteder og døgninstitutioner (alle typer) er medtager en summarisk beskrivelse af, hvordan reglerne om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten kan anvendes, i hvilket omfang døre og vinduer må låses og hvordan der skal registreres og indberettes.

Forslag: at beskrivelserne af området med plejefamilier og egne værelser m.v. med samme summariske tydelig gengiver, hvordan reglerne finder anvendelse eller ikke fælder på disse områder.

Vi vurderer, at denne tydelighed bør være beskrevet ved alle typer af anbringelsessteder.

Pkt. 13, linje 2: FBU foreslår, at børn og unge ikke stigmatiseres gennem brug af betegnelsen *tungere problemer*. Den beskrivende formulering, nemlig, at *.....godkendt til at have børn eller unge i pleje, som har et mere omfattende støttebehov....* vil i sig selv være fint dækkende for den opgave, kommunale plejefamilier er godkendt til at kunne varetage.

Pkt. 13, 2. afsnit, 3. linje: vil det ikke være mest korrekt at skrive *....der ligger til grund for.....* i stedet for *lå?*

Pkt. 13, 5. afsnit, 1. linie: *løfte en tungere opgaver foreslås* i tråd med ovenstående omskrevet, f.eks. *til børn og unge med omfattende støttebehov*.

Pkt. 14. Som det også fremgår her, er formuleringen om netværksplejefamilier hentet fra vejledning nr. 3.

I forbindelse med den netop afsluttede høring vedrørende denne vejledning, pegede FBU på, at der er en problematisk formulering vedrørende vederlag og retten til at få dækket omkostninger.

FBU ForældreLANDSforeningen
Bernstorffsvej 20 B, 1
2900 Hellerup
Tlf. 70 27 00 27
Mobil 51 80 24 58
sek@fbu.dk
www.fbu.dk

Til

Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Att. cam@sim.dk og riwa@sim.dk
Kopi til p-boern@sim.dk

Hellerup, den 5. december 2016

**FBU ForældreLANDSforeningens høringssvar til
"Udkast til vejledning om voksenansvar for børn eller unge"**

J.nr. 2016 – 8159 – dok.nr. 41422

Tak for muligheden for at afgive høringssvar vedrørende udkast til revision af vejledningen.

I høringssvaret har vi fokus på forældres og børns perspektiv og (som vi kan forestille os det) samt på de områder, hvor plejefamilier, medarbejdere på opholdssteder og døgninstitutioner samt kommunale socialrådgivers, hvor der kan være behov for særlig opmærksomhed, og hvor vi vurderer, at vores kommentarer vil kunne være med til at tydeliggøre opgaver og forpligtelser.

Generelt

Vejledningen er klart og systematisk opbygget med grundig indholdsfortegnelse. Det er FBU's vurdering, at vejledningen hermed vil kunne blive den "håndbog" for personale på anbringelsessteder, kommunale sagsbehandlere på børn og unge-området og socialtilsynet, som den skal være for at understøtte arbejdet i dette komplekse felt.

Anbefaling

FBU anbefaler, at de *generelle principper for magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten* (nuværende kapitel 10) får en meget fremtrædende og langt tidligere plads i vejledningen. Herved vil vejledningen i højere grad komme til at understøtte og fremhæve de to

Her er uddrag af FBU's hørings svar i den forbindelse

"Pkt. 561 1. afsnit, 9. linie: ...*men har i stedet ret til at få dækket de omkostninger*.....

Det er ikke korrekt at sætte *vederlag og omkostninger* på denne måde.
Vederlag er en honorering / aflønning og *omkostninger* er omkostninger.

Forslag: ...*i stedet*.... slettes her."

I konsekvens heraf foreslår vi, at ...*i stedet*.... også slettes i vejledningen om voksenansvar.

Kapitel 3 – Snitflader til anden lovgivning

Et betydningsfuldt kapitel. Det er FBU's indtryk, at anbringelsessteder kan have vanskeligt ved at finde ud af disse regler og at (børn og) unge ikke i tilstrækkelig grad er klar over deres rettigheder i forbindelse med medicinering.

Det er endvidere vores erfaring, at der hverken i kommuner, på anbringelsessteder eller på hospitaler er tilstrækkelig opmærksomhed på, at forældre efter sundhedsloven skal give informeret samtykke til børns behandling og inddrages i stillingtagen til den behandling, som tilbydes unge på 15 år og derover.

Måske skulle dele af vejledningens formuleringer også beskrives i Vejledning nr. 3 i forbindelse med kommunens opgaver under barnets anbringelse ?

Pkt. 26, ca. midt i punktet:

Forslag: FBU finder, at der et enkelt sted er behov for en stærkere præcisering af muligheden for at tvangsmedicinere i psykiatrien, således at formuleringen bliver helt præcis:

I de her to afsnit:

-*Tvangsmedicinering må kun anvendes overfor indlagte patienter på psykiatriske afdelinger, når...*

Og

-*I situationer, hvor der anvendes tvangsmedicinering, skal der altid være en læge til stede. Dette gælder også i forhold til børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet....*

FBU foreslår, at der vedrørende linjerne om anbragte børn og unge tilføjes...*og som er indlagt på psykiatrisk afdeling....*

Hermed bliver det understreget, at anbringelsessteder ikke kan tvangsmedicinere.

Kapitel 5 – Voksenansvar

Pkt. 40, 7. afsnit: FBU finder, at formuleringen "*efter forholdets natur i praksis varetager forældrerollen*" er omfattende i forhold til opgaven og i forhold til formuleringen i § 3 i voksenansvarsloven.

Denne bestemmelse tydeliggør, *at ansvaret for at varetage den daglige omsorg overgår fra forældrene til....*

Ingen tvivl om det. Men herfra og til at skrive *i praksis at varetage forælderrollen* er der betydningsmæssigt langt. Vi er opmærksomme på, at der længere nede på siden beskrives, at det alene er ansvaret for at varetage den daglige omsorg, det handler om, men vil alligevel foreslå en ændring i formuleringen.

Forslag: at 7. afsnit i stedet formuleres således:

Plejefamilier og personale på anbringelsesstederne skal varetage den daglige omsorg over for de anbragte børn og unge, og deres ansvar for at

Kapitel 7 – Husorden

Pkt. 48.

FBU foreslår, at de to sidste linjer pkt. 48 – om inddragelse af personale, de anbragte børn og unge samt evt. deres forældre – skrives tidligere i punktet, sammen med de andre indledende bemærkningen og inden beskrivelsen af forslag til, hvad en husorden kan indeholde.

De to linjer kan indsættes efter de første 4 afsnit og inden *Husordenen kan fx beskrive standarder....*

Kapitel 8 – Anvendelse af rusmiddeltest

Pkt. 52:

FBU foreslår, at vejledningen skal pege på, at både børn, unges og forældres generelle samtykke til aflæggelse af rusmiddeltest skal afgives til anbringelsesstedets leder eller dennes stedfortræder. Der skal være tale om et informeret, trivilligt og udtrykkeligt samtykke. Herved øges retssikkerheden omkring den vejledning om rettigheder og muligheder samt evt. konsekvenser (eller snarere: manglende konsekvenser) i så høj grad som muligt.

Ved informeret samtykke forstås, at barnet eller den unge skal informeres grundigt.....

FBU foreslår endvidere, at der i ovenstående sætning tilføjes *forældremyndighedsindehaveren*.

Kapitel 11 – Afværgehjælp

Allersidst – mon det ikke skal tilføjes, at forældre også skal orienteres ?

Kapitel 13 – Tilbageførelse ved rømning

Allersidst – mon det ikke skal tilføjes, at forældre også skal orienteres ?

Kapitel 15 – Kontrol med brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation

Pkt. 108: FBU har fundet det vanskeligt helt at forstå formuleringerne i dette punkt, fordi der både omtales muligheden for begrænsninger i barnets og den unges kommunikation med personer uden for anbringelsesstedet og samtidig omtales muligheden for at kontrollere kommunikationen.

Det kræver flere gange læsning at blive klar over, at det, der skal være i spil her, alene er reglerne om kontrol med kommunikationen. Samtidig kunne det give en fin mening kort at omtale reglerne i § 71, stk. 2 som giver muligheder for begrænsning – men ikke kontrol.

Som FBU læser det omhandler det både kommunens muligheder for at træffe afgørelser efter servicelovens § 71, stk.2, 1. pkt.: *Kommunalbestyrelsen skal om fornødent træffe afgørelse om omfanget og udøvelsen af samværet og kontakten og kan fastsætte nærmere vilkår for samværet og kontakten.*

Den type beslutninger hører ikke hjemme i Lov om voksenansvar og kan træffes af **kommunen**.

Og om at børn og unge-udvalget kan træffe afgørelser om kontrol med barnets eller den unges brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation, hvis det er nødvendigt at hensyn til barnets eller den unges sundhed og udvikling, jfr. voksenansvarslovens § 15, jfr. servicelovens § 74, stk. 1, nr. 10.

Og den type beslutninger træffes af **børn og unge-udvalget** efter indstilling fra kommunen.

(Ved telefonisk kontakt med ministeriet er vi blevet opmærksomme på, at der i dette kapitel ikke er ændringer i formuleringerne. Vi har ikke tidligere været opmærksomme på uklarhederne, desværre. Men måske er de blevet tydelige for os nu, fordi reglerne om kontrol med kommunikationen er flyttet fra serviceloven til voksenansvarsloven.)

Forslag: hvis omtalen af ”begrænsninger” skal med i denne vejledning om voksenansvar, kunne det være som en ”grænsedragning” mellem kommunens kompetence på området med begrænsninger og børn og unge-udvalgets kompetence på området med kontrol.

De sidste to afsnit i pkt. 108:

FBU vurderer, at der er et stort behov for, at anbringelsestypen plejefamilier (alle typer) direkte nævnes her.

Har plejefamilier muligheder for at gribe ind og fratage børn adgang til egen telefon og internet ? eller hvilke rettigheder har alle de børn og unge, som er anbragte i plejefamilier ? Det er et område, som vi ved optager både børn og forældre meget, ligesom vi har indtryk af, at plejefamilier kan være meget i tvivl om, hvad de kan og må. Man kunne også spørge: ligger der nogen muligheder / begrænsninger i § 3 som led i omsorgen for barnet ?

Kapitel 21 – Registrering og indberetning

Pkt. 145: God og fin beskrivelse om orienteringen til forældremyndighedsindehaveren. FBU er også enig i, at forældremyndighedsindehaveren ikke pr. automatik skal have tilsendt kopi af indberetningsskemaet – på lige fod med kommune og socialtilsyn.

Men som det er formuleret her risikerer man at overse, at forældre har ret til aktindsigt i indberetningsskemaet.

Forslag: at de sidste 2 linjer omformuleres til følgende:

*Orienteringen til forældremyndighedsindehaveren kan ske på telefon eller e – mail.
Anbringelsesstedet har som led i orienteringen ikke en generel pligt til at sende en kopi af
indberetningsskemaet til forældremyndighedsindehaveren, men skemaet er naturligvis omfattet af
retten til aktindsigt.*

Kapitel 22 – Tilsyn

Pkt. 149, 2. afsnit: *Tilsynet efter 3. linje: Barnet eller en unge kan dog efter eget valg
medbringe en bisidder eller*

FBU finder, at ordet *dog* antyder en afstandtagen fra barnets rettigheder til at have en bisidder med.

Forslag: at ordet *dog* slettes.

Kapitel 23 – Klageadgang samt særlig adgang til domstolsprøvelse m.v.

Pkt. 162: Mon ikke der har sneget sig en fejl ind i formuleringen af de 3 linjer i 2. afsnit:
Der mangler et *ikke* i afsnittets første linje, altså af indbringelse af sagen ikke har opsættende
virkning, men....

Pkt. 164: Måske er her også en fejl i formuleringen i første linje:
Inden der træffes afgørelse i en sag om gratis advokatbistand.....

Forslag: at der i stedet kommer til at stå: *Inden der træffes afgørelse i børn og unge-udvalget i en
sag om tilbageholdelse og om brev og telefonkontrol påhviler det.....*

Med venlige hilsener

Alice Sørensen
Formand

Lene Jørgensen
Konsulent / socialrådgiver

Børne-og Socialministeriet

Dato: 14-12-2016

Sendes alene pr. e-mail til:

caw@sim.dk

riwa@sim.dk

c:c pboern@sim.dk

Sagsnummer: 16/5414

Sagsansvarlig: billet

Telefon: 72362416

E-mail: bilet@holb.dk

Udkast til høringssvar vedrørende Vejledning om voksenansvar for anbragte børn og unge

(Vejledning til lov om voksenansvar for anbragte børn og unge samt bekendtgørelse om voksenansvar for anbragte børn og unge)

Socialtilsyn Øst har fra Social- og Indenrigsministeriet (nu Børne- og Socialministeriet) modtaget ovennævnte udkast til vejledning i høring den 16. november 2016.

Socialtilsynet Øst vil generelt kommentere, at det kunne være ønskeligt, at alvorlige og indgribende foranstaltninger over for børn og unges selvbestemmelsesret i mindre grad beroede på konkrete vurderinger fra anbringelsesstederne. Socialtilsyn Øst anerkender, at ikke vil være muligt at lave en udtømmende vejledning/beskrivelse af hjemmelsgrundlaget, da kompleksiteten i praksis er uhyre stor og dermed ikke kan indfanges fuldstændigt. Men det ville efter vores vurdering være muligt, at være mere tydelig i vejledningsteksten, således at praksis i højere grad vejledes og at gråzoner dermed mindskes. Et eksempel på netop dette kan ses i vejledningen til magtanvendelsesbekendtgørelsen på voksenområdet. Denne er mere beskrivende, den illustrerer med eksempler og grænsesætter i højere grad vi er vidner til i vejledningen til voksenansvarsloven.

Ud over indholdsfortegnelse kunne det være hjælpsomt, hvis der forelå en oversigt over nuværende bestemmelser i lov om voksenansvar og bekendtgørelse samt i servicelovens § 63a-c og tidligere bestemmelser, der er overført til den nye lov fra henholdsvis magtanvendelsesbekendtgørelsen for børn og unge anbragt uden for hjemmet og servicelovens §§ 123-123d.

Socialtilsyn Øst har i øvrigt kommentarer til følgende punkter:

Pkt. 1 Vedrørende hvem loven henvender sig til bør der tilføjes og *plejefamilier*, da der henvises til servicelovens § 66, stk. 1 som omhandler både plejefamilier, opholdssteder og døgninstitutioner og ikke kun til § 66, stk. 1, nr. 5 og 6 for opholdssteder og døgninstitutioner.

Pkt. 2 Efter 1. afsnit om Regelgrundlag foreslås nyt afsnit:

Samtidig ophæves bekendtgørelse nr. 186 af 20.2.2015 om magtanvendelse over for børn og unge anbragt uden for hjemmet og §§ 123-123d i lov om social service.

Pkt. 10 1. afsnit om personkreds tilføjes *kommunale plejefamilier*, da lov om voksenansvar i forhold til en generel godkendt plejefamilier ikke er omfattet af reglerne om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten.

3. og 4 afsnit Adgang til at foretage indgreb efter loven omfatter heller ikke *eksternt personale qua deres ansættelsesforhold, fx personale fra vikarbureauer eller vagtselskaber.*

Pkt. 11,16, 17, 66 Det ønskes eksplicit beskrevet om reglerne er gældende hvis børn og unge er på tur/ferie uden for Danmarks grænser med det tilhørende personale. Dette er et spørgsmål som socialtilsynene ofte bliver stillet overfor, hvorfor det er relevant at vejledningen adresserer spørgsmålet.

Pkt. 26 om lovgivningsmæssige snitflader til sundhedsområdet bør det i afsnit om tvangsmedicinering afklares, om reglerne om betingelsen om, at der skal være en læge til stede gælder, da det følger af sundhedslovens samtykkeregler og psykiatrilovens tvangsdefinition, at der ikke foreligger tvang i psykiatrilovens forstand, når der foreligger et informeret samtykke fra forældremyndighedens indehaver til behandlingen /foranstaltningen over for et barn under 15 år. Det bør præciseres om dette samtykke ikke længere er gældende under en anbringelse uden for hjemmet

Pkt. 29 I afsnit om nødværge: Eksempler på nødværge kunne være hjælpsomt under hensyn til brugere af vejledningen. Socialtilsynet har erfaring med at særligt forhindring af tingskade og spørgsmålet om retsgodets værdi, kan volde vurderingsproblemer. Vejledningen kunne med fordel inddrage erfaring fra retspraksis, for at illustrere.

Pkt. 43 og 44 I afsnittet om lovens anvendelsesområde generelt og i forhold til plejefamiliers voksenansvar: Bør det om voksenansvar i forhold til anbragte børn og unge i plejefamilier præciseres, hvorvidt reglerne om indgreb og magtanvendelse gælder for almindelige plejefamilier. Det fremgår ikke klart af vejledningens pkt. 44. 1. og 2 afsnit, da der beskrives, at de i de familielignende rammer i eget hjem antages at have en videre adgang end de øvrige anbringelsessteder, til med pædagogiske indgreb at påvirke de anbragte børn og unges adfærd i lighed med, hvordan de efter forældresansvarsloven ville håndtere tilsvarende opførsel fra deres egne børn.

Det er et helt centralt spørgsmål om princippet "ingen indgreb uden hjemmel" er gældende for generelt godkendte plejefamilier. Med dette princip in mente vil det være logisk at konkludere at fx afværgehjælp ikke vil kunne udføres i en plejefamilie med reference til voksenansvarslovens § 3 – da generelt godkendte plejefamilier ville være nævnt som en del af anvendelsesområdet i § 1 om afværgehjælp, hvis de var omfattet af denne bestemmelse.

Omvendt synes vejledningsteksten, at betyde at man fra lovgivers side ikke vil regulere forholdene i almindelige plejefamilier... Hvis dette er tilfældet bør det fremgå HELT klart. Inklusiv en tydeliggørelse af, at der i praksis vil kunne laves indgreb i selvbestemmelsesretten i generelt godkendte plejefamilier, der ikke skal indberettes, og som ikke kan udføres i kommunale plejefamilier eller på institutionsområdet. Fx tvangsmedicinering, tilbageførsel og inddragelse af kommunikations-hardware.

Pkt. 45 Vedrørende plejefamiliers adgang til at fastsætte og opretholde regler i eget hjem kan det forstås, som der er meget vidtgående muligheder for en almindelig plejefamilie til at gøre indgreb i barnet/den unges selvbestemmelse, da der henvises til, at plejefamilier har samme adgang til at fastsætte og opretholde regler i deres eget hjem over for anbragte børn og unge, i lighed med hvad der gælder i almindelig familier.

Pkt. 48 Om husorden foreslås tilbud nu har hjemmel til at fastsætte husregler i form af en husorden, der gælder for alle. Tidligere har det været antaget, at en institution med hjemmel i anstaltsforholdet kunne fastsætte generelle forskrifter, der skulle være gældende på institutionen, og som havde til formål at sikre institutionens overordnede forhold. En husorden vil kunne regulere eks. retningslinier for den praktiske afvikling af besøg, f.eks. hvornår på dagen, der må modtages besøg. I forhold til regulering af omfang og udøvelse af samvær med forældre og netværk er det kommunalbestyrelsen, der træffer afgørelse efter servicelovens § 71. stk. 2. Hvis der er tale om forbud mod besøg er det børn og unge-udvalget i anbringende kommunes kompetence, jf. servicelovens § 71, stk.3

Kapitel 8 (Anvendelse af rusmiddeltest)

Socialtilsyn Øst kvitterer for en tydelig vejledningstekst

Mangler voksenansvarsloven og bekendtgørelsen indsættes

Kapitel 9 (Fysisk guidning)

Socialtilsyn Øst kvitterer for en tydelig vejledningstekst

Mangler voksenansvarsloven indsættes

Kapitel 10 (Magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten)

Mangler voksenansvarsloven indsættes

Pkt. 60 og 61 Vedrørende afsnittende om generelle principper for magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten bør det tydeliggøres, at der kun er tale om kommunale plejefamilier, da der i lovens § 7 kun står plejefamilier.

Omvendt er det vigtigt, at almindelige plejefamilier kender lovens § 7, da der her omtales generelle principper for magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten, der afgrænser det lovlige voksenansvar fra magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten. Ligesom forbud mod fiksering og ydmygende, hånende eller anden nedværdigende behandling ikke er tilladt for nogen også almindelige plejefamilier.

Pkt. 65 Det bør indledningsvis i afsnittet om de overordnede rammer for fysisk magtanvendelse præciseres, at der ikke længere er hjemmel til fastholdelse eller føre et barn eller en ung, hvis barnet eller den unge udviser er sådan adfærd, at fortsat ophold i fællesskabet er uforsvarligt, hvilket man kunne efter magtanvendelsesbekendtgørelsens § 2, stk. 1, nr. 1.

Pkt. 67 I afsnittet om tilbageførelse ved rømning foreslås en ændring af eksemplet om den 13-årige, der stikker af for at drikke øl med nogle venner, til at han stikker af for at ryge hash.

Kapitel 14 (Tilbageholdelse i forbindelse med eller under en anbringelse)

Mangler voksenansvarsloven og bekendtgørelsen indsættes

Pkt. 71 Vedrørende tilbageholdelse i forbindelse med en anbringelse bør det præciseres at, Børn og unge-udvalget træffer afgørelse efter indstilling fra anbringende kommune

Pkt. 72 Vedrørende tilbageholdelse under en anbringelse bør det præciseres, at Børn og unge-udvalget træffer afgørelse efter indstilling fra anbringende kommune

Pkt. 76 Vedrørende anbringelse på delvis lukket afdeling eller delvis lukket døgninstitution, når anbringelsen sker på grund af sociale årsager bør det præciseres, at Børn og unge-udvalget træffer afgørelse efter indstilling fra anbringende kommune

Pkt. 81 Vedrørende anbringelse på sikret døgninstitution af socialretlige grunde bør det præciseres, at Børn og unge-udvalget træffer afgørelse efter indstilling fra anbringende kommune

Pkt. 91 Vedrørende anbringelse på en særligt sikret afdeling bør det præciseres, at Børn og unge-udvalget træffer afgørelse efter indstilling fra anbringende kommune

Pkt. 92 I afsnittet om midlertidig overførsel fra sikret døgninstitution til særligt sikret afdeling skal det fremgå, at Børn og unge-udvalget ved manglende samtykke fra forældremyndigheden/ 12-årigt barn eller ung på 15 år om ændring af anbringelsessted ikke træffer ikke afgørelse om anbringelse, men træffer afgørelse om ændring af anbringelsesstedet efter en vurdering om barnet eller den unges behov for støtte bedst imødekommes ved en ændring af anbringelsesstedet. Hvis der foreligger en frivillig

anbringelse og forældre/den unge, der er fyldt 15 år i forbindelse med ændring af anbringelsesstedet ikke længere samtykker skal børn og unge-udvalget træffe afgørelse efter servicelovens § 58.

Inden pkt. 105 mangler voksenansvarsloven indsættes

I afsnittet om aflåsning af værelser om natten fremgår det ikke om der er tale om en generel tilladelse eller der er tale om en konkret tilladelse fra socialtilsynet om at gøre dette. Hvis der er tale om en konkret afgørelse bør der være en klageadgang svarende til de øvrige regler om indgreb i selvbestemmelsen.

Vedrørende forståelse af nat bør der tilføjes, at det er under hensyn til barnet/den unges alder og behov.

Pkt. 108 Vedrørende kontrol med brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation bør det præciseres, at Børn og unge-udvalget efter indstilling fra anbringende kommune kan træffe afgørelse.

Pkt. 108 side 2 6. afsnit "Institutionen og opholdsstedet" skal henvisning til servicelovens § 123, stk. 2 slettes, da denne § ophæves samtidig med ikrafttræden af Lov om voksenansvar, hvorfor der skal stå i henhold til voksenansvarslovens § 15, stk. 1 og servicelovens § 71, stk. 7 (og ikke stk. 5).

Pkt. 113 Vedrørende foreløbige afgørelser bør det præciseres, at formanden for børn og unge-udvalget efter indstilling fra anbringende kommune kan træffe en foreløbig afgørelse.

Kapitel 19 (Anvendelse af alarm eller pejlesystemer over for børn og unge med nedsat psykisk funktionsevne)

Mangler voksenansvarsbekendtgørelsen indsættes

Det bør præciseres, at der skal foreligge en generel afgørelse fra kommunalbestyrelsen om anvendelse af alarm eller pejlesystemer over for børn med nedsat psykisk funktionsevne for at anvende § 17, stk. Endvidere er det uklart hvilken kommunalbestyrelse, der skal træffe den generelle afgørelse om det er beliggenhedskommunen eller den anbringende kommune. Den konkrete afgørelse bør være anbringende kommune, der har det personrettede tilsyn med barnet/den unge og derfor være denne kommune anbringelsesstedet ansøger om at træffe afgørelse i den konkrete situation og for en afgrænset periode over for et konkret barn.

Pkt. 143 Vedrørende afsnittet om indberetning til den anbringende kommune bør det altid fra opholdsstedet/den kommunale plejefamilie vurderes om indberetningen giver anledning til en underretning efter servicelovens § 153.

Pkt. 160 Vedrørende afsnittet om klageadgang Hvis der er tale om en konkret afgørelse til at tillade aflåsning af værelser om natten af hensyn til ordens eller sikkerhedsmæssige hensyn, bør der være klageadgang vedrørende socialtilsynets afgørelse, jf. bekendtgørelsens § 10.

Med venlig hilsen

Henriette Lindberg
Tilsynschef

Frederiksberg Kommune

Børne- og Socialministeriet
Att.: Charlotte Avnsted-Vilman

Fremsendt pr. mail til caw@sim.dk, riwa@sim.dk og p-boern@sim.dk

Socialtilsyn Hovedstadens høringssvar vedr. vejledning til lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge

12. december 2016

Sagsbeh.: KVJ

J.nr.: 27.00.00-K04-1-16

Generelle bemærkninger:

Socialtilsyn Hovedstaden finder det overordnet meget positivt, at vejledningen præciserer anbragte børn og unges rettigheder og tydeliggør betydningen heraf, når et anbringelsessted finder det nødvendigt at udøve magt eller andre indgreb i selvbestemmelsesretten.

Socialtilsyn Hovedstaden

Frederiksberg Rådhus

2000 Frederiksberg

<http://socialtilsyn.frederiksberg.dk>

Telefon: 9133 3200

socialtilsyn@frederiksberg.dk

Abningstider

Mandag – torsdag kl. 9-15

Fredag kl. 9-12

I forhold til eksisterende praksis finder Socialtilsyn Hovedstaden det imidlertid bekymrende, at lov, bekendtgørelse og vejledning ikke tydeligt forholder sig til spørgsmålet om, hvordan anbringelsesstedets leder, barnets opholdskommune og socialtilsynet skal forholde sig til de situationer, hvor en medarbejder på et anbringelsessted eller en plejeforælder er gået ud over sine beføjelser i lov om voksenansvar.

Socialtilsyn Hovedstaden anerkender, at lovgiver ikke ønsker at lovgive om brug af ikke-tilladte magt, men da praksis viser, at der rent faktisk finder et stort antal ikke-tilladte magtanvendelser sted, finder vi det afgørende, at vejledningen forholder sig til disse situationer, så det er tydeligt, om der er pligt til at rette henvendelse til politiet i alle disse sager, og om der skal sendes en orientering til socialtilsynet og barnets opholdskommune. Socialtilsynet skal i den forbindelse bemærke, at det udkast til indberetningskema, som socialtilsynet har set og kommenteret på, ikke indeholder et felt til beskrivelse af magtanvendelse i øvrigt, herunder til angivelse af f.eks. nødværge og nødret.

Konkrete bemærkninger:

Socialtilsyn Hovedstaden har følgende bemærkninger til de enkelte punkter i udkastet til vejledningen:

Pkt. 15:

Det anføres afslutningsvis under pkt. 15, at kommunalbestyrelsen kan søges om godkendelse som opholdssted. Socialtilsyn Hovedstaden skal gøre opmærksom på, at godkendelsesopgaven i medfør af lov om socialtilsyn i dag ligger hos socialtilsynet, hvorfor oplysningen bør rettes i overensstemmelse hermed.

Pkt. 18:

Det fremgår af punktet, at dørene til børns og unges værelser ikke må aflåses på en delvis lukket døgninstitution eller en delvis lukket afdeling. Socialtilsyn Hovedstaden har erfaring for, at enkelte døgninstitutioner før godkendelse fra socialtilsynet havde taget de unges værelser i brug som den delvis lukkede afdeling. Værelset var således lig med afdelingen. Socialtilsyn Hovedstaden finder det hensigtsmæssigt, at det i vejledningen præciseres, hvad der forstås ved en afdeling i denne sammenhæng.

Pkt. 26:

Plejeforældre og opholdsstedsledere m.fl. kan efter Socialtilsyn Hovedstadens erfaring hyppigt stå i en situation, hvor et barn under 15 år skal gives medicin. Det kan være penicillin, insulin, ADHD-medicin eller lignende, og vi finder det hensigtsmæssigt, at det eksplicit i vejledningen tydeliggøres, hvad der gælder i disse situationer. Det fremgår af teksten i punktet, at der ikke foreligger tvang, såfremt forældremyndighedsindehaveren har afgivet et informeret samtykke til behandlingen af et barn under 15 år. Det bør præciseres, om voksenansvaret og forældremyndighedsansvaret i relation til medicingivning af børn under 15 år overgår til anbringelsesstedet i medfør af § 3 i lov om voksenansvar.

Pkt. 29:

Det er Socialtilsyn Hovedstadens erfaring, at anbringelsesstederne relativt ofte anvender nødværge eller nødret, forstået på den måde, at anbringelsesstedet går ud over de magtanvendelsesbeføjelser, de har haft i medfør af magtanvendelsesbekendtgørelsen for at afværge et påbegyndt eller overhængende angreb. Sådanne indgreb har tidligere skullet indberettes til socialtilsynet. Det fremgår ikke af hverken lov om voksenansvar, bekendtgørelse eller udkast til vejledning, hvordan anbringelsesstedet skal håndtere den type hændelser fremover. Socialtilsyn Hovedstaden finder det afgørende, at det i vejledningen præciseres, hvordan anbringelsesstedet skal agere i sådanne sager, herunder om de særskilt skal underrette forældremyndighedsindehaveren, handlekommunen og socialtilsynet herom, og ligeledes om de særskilt har en forpligtelse til at orientere politiet, der kan vurdere, om betingelserne for at anvende nødværge eller nødret var til stede i situationen.

Pkt. 56:

Socialtilsyn Hovedstaden finder det ikke hensigtsmæssigt, at vejledningen bruger et begreb som "kortvarig fastholdelse", idet begrebet fastholdelse netop indikerer, at der reelt er tale om en magtanvendelse, og idet det samme begreb anvendes i lovens § 8 og i § 9. Man kunne med fordel i stedet bruge udtryk som "kortvarigt tage fat om et barns arm" eller lign., hvor man undgår at bruge samme begreb.

Pkt. 62:

Socialtilsyn Hovedstaden finder, at vejledningen med fordel kan beskrive flere eksempler fra praksis i forhold til hvornår afværgehjælp kan/ikke kan bringes i anvendelse. Socialtilsynet undrer sig over det

eksempel, der er nævnt i udkastet til vejledningen, om at et barn, der kaster med anbringelsesstedets service, kan begrunde afværgehjælp, idet det ikke i eksemplet er tydeligt, at der er tale om, at barnet ødelægger ting i et ikke ubetydeligt omfang. Socialtilsyn Hovedstaden har erfaring for, at afværgehjælp tidligere (uden lovhjemmel) er blevet anvendt i situationer, hvor en ung sparker til møbler eller skraldespande, eller hvor en ung slår på en dør eller lign. Sådanne situationer kan med fordel behandles nærmere i vejledningen.

Socialtilsyn Hovedstaden foreslår derudover, at vejledningen behandler snitflader til straffelovens begreber om nødret og negotiorum gestio i relation til tingsødelæggelse.

Pkt. 65:

Socialtilsyn Hovedstaden har erfaring for, at mange magtanvendelser i form af fastholdelse af især ældre og fysisk store unge foregår ved, at en eller to medarbejdere lægger den unge ned på gulvet eller på en seng og med deres vægt fastholder den unge i liggende position, indtil den unge er faldet til ro og kan nås med verbal kommunikation. Socialtilsynet forstår bemærkningerne i punktet således, at den form for magtanvendelse ikke er hjemlet i loven. Såfremt dette er tilfældet, bør vejledningen forholde sig til, hvordan man på en skånsom måde kan fastholde et barn, der fysisk er udviklet som en voksen. Alternativt bør vejledningen mere konkret forholde sig til grænsefladerne imellem nødværge og fysisk magtanvendelse, hvor almindelig fastholdelse i barnets arme eller føren til et andet rum ikke er tilstrækkeligt til at afværge den fare, der udspiller sig i situationen.

Pkt. 67:

Det er Socialtilsyn Hovedstadens erfaring, at mange unge forlader anbringelsesstedet uden at fortælle medarbejdere eller ledere herom og dermed også uden at tilkendegive, om de har tænkt sig at vende tilbage. Socialtilsynet er enig i, at anbringelsesstedet i sådanne situationer naturligvis som et første skridt skal forsøge at kontakte den unge f.eks. via mobiltelefon, hvilket også i praksis er det, der sker. Men Socialtilsynet finder samtidig, at det bør være overladt til anbringelsesstedets skøn at vurdere, om manglende kontakt til den unge er udtryk for, at den unge rent faktisk er rømmet, og at der dermed er mulighed for at tilbageføre den unge, når den unges opholdssted er blevet kendt, såfremt betingelserne i øvrigt er opfyldt.

Socialtilsynet finder, at punktet i vejledningen med fordel kan suppleres med flere eksempler fra praksis, hvor der kan være tvivl om, om der er risiko for skade på barnet selv eller andre. Socialtilsynet bemærker i den forbindelse, at punktets eksempel om, at en 13-årig, der er stukket af for at drikke øl med nogle venner giver anledning til tvivl, om den unge rent faktisk er rømmet, således som vejledningen opstiller betingelsen. Det er netop sådanne tvivlsspørgsmål, der bør udfoldes nærmere. Andre eksempler fra praksis kan være en ung pige, der forlader anbringelsesstedet med henblik på seksuel samvær med mænd, hvor anbringelsesstedet skønner, at pigen ikke kan overskue konsekvenserne af sine handlinger og ikke forstår den potentielle fare og skadevirkning. Et andet eksempel kan være en ung, der forlader anbringelsesstedet med henblik på at købe eller sælge stoffer, hvor hensynet til at sikre, at den unge ikke inkriminerer sig selv får anbringelsesstedet til at tilbageføre den unge. Endelig kan et eksempel være, at en ung har forladt anbringelsesstedet uden forinden at have taget sin nødvendige medicin for f.eks. epilepsi eller diabetes, og hvor anbringelsesstedet skønner, at den unge kan være i fare, uanset at der er tvivl om, om den unge kan siges at være rømmet i vejledningens forstand.

Pkt. 79:

Socialtilsyn Hovedstaden finder, at vejledningsteksten med fordel kan gøres mere tydelig i forhold til spørgsmålet om tidligere rømning eller ej, idet formuleringen "*det er ikke afgørende for anvendelsen, at den unge tidligere er rømmet....*", står i et misforhold til ordlyden af § 13, stk. 2, nr. 1. Hvis det, der menes, er, at det ikke er en betingelse for anvendelsen af § 13, stk. 2, nr. 2-4, at den unge tidligere er rømmet, bør dette fremgå mere tydeligt.

Pkt. 83:

Socialtilsyn Hovedstaden skal gøre opmærksom på, at de sikrede døgninstitutioner som udgangspunkt alene er godkendt af socialtilsynet til at modtage børn og unge i alderen 12-17 år. Såfremt Børn- og Ungeudvalget således ekstraordinært vil dispensere fra aldersgrænsen, så et barn under 12 kan anbringes på en sikret døgninstitution, vil det sædvanligvis samtidig kræve en godkendelse fra det stedlige socialtilsyn til, at den sikrede institutions godkendelse for en midlertidig periode fraviges, jfr. § 5, stk. 6, i lov om socialtilsyn som indsat i socialtilsynsloven ved lov nr. 647 af 08/06/2016. Dette bør fremgå af vejledningen til voksenansvarsloven.

Pkt. 88:

Socialtilsyn Hovedstaden har ikke på noget tidspunkt i sit snart 3-årige virke oplevet, at politiet har givet meddelelse til socialtilsynet om afgørelse om frihedsberøvelse efter udlændingelovens § 36 af unge uledsagede udlændinge uden lovligt ophold i Danmark. Socialtilsyn Hovedstaden opfordrer derfor til, at politiet får særskilt orientering om denne orienteringsforpligtelse eller at orienteringsforpligtelsen alternativt lægges over til institutionslederen, som har den løbende dialog med socialtilsynet om institutionens drift.

Pkt. 107:

Det fremgår af punktet, at isolation kun må ske "*i dertil indrettede isolationsrum*". Socialtilsynet, der jo skal godkende institutionen, finder det hensigtsmæssigt, at det i punktet uddybes, hvordan sådanne isolationsrum skal være indrettet. Socialtilsynet ønsker i den forbindelse præciseret, om den unges værelse i den sikrede institution kan udgøre et isolationsrum.

Pkt. 109 - 112:

Socialtilsyn Hovedstaden finder det hensigtsmæssigt, at den praktiske kontrol med et barns e-mails uddybes, idet institutionen ikke generelt kan afskære barnet fra adgangen til internettet. Det rejser spørgsmålet om, hvordan personalet på den ene side kan give barnet adgang til internet, men samtidig afskære det fra at have ukontrolleret adgang til egen e-post på forskellige web-tjenester som hotmail og gmail. Samtidig rejser det spørgsmålet om, hvordan barnet i praksis kan have ukontrolleret adgang til kommunikation med offentlige myndigheder eller advokat.

Pkt. 127:

Punktet henviser til magtanvendelsesbekendtgørelsens § 20. Socialtilsyn Hovedstaden antager, at der rettelig menes bekendtgørelse om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Pkt. 140:

Socialtilsyn Hovedstaden anbefaler, at det i punktet uddybes, hvad der skal forstås ved "*magtanvendelse i øvrigt*", herunder snitfladerne til brug af nødværge og nødret.

Pkt.: 161:

Det fremgår af § 47 i den eksisterende magtanvendelsesbekendtgørelse, at barnets opholdskommune forinden besvarelse af en klage over anvendelse af magt og andre indgreb i selvbestemmelsesretten skal indhente en udtalelse hos det socialtilsyn, der fører tilsynet med tilbuddet. Socialtilsyn Hovedstaden finder det hensigtsmæssigt, at bestemmelsen videreføres i forhold til lov om voksenansvar og således indgår i såvel bekendtgørelsen som i vejledningen.

Venlig hilsen

Kristina Vang Jensen
Souschef og sektionsleder

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

caw@sim.dk, riwa@sim.dk samt
kopi p-boern@sim.dk

13. december 2016

Vejledning om voksenansvar for anbragte børn og unge:

Socialtilsyn Midt har den 16. november 2016 modtaget ovennævnte vejledning i høring fra Social- og Indenrigsministeriet.

Socialtilsyn Midt har følgende bemærkninger til vejledningen:

- **Vejledningens punkt 9 "uden for anvendelsesområdet":**
Det bør af punktet fremgå, at reglerne heller ikke gælder for unge anbragt i efterværn.

- **Punkt 17 "døgninstitutioner":**
Socialtilsyn Midt bemærker, at der bør fremgå et afsnit omkring muligheden for at låse døre, således at uvedkommende ikke kan komme ind, og i hvilke perioder det er tilladt (fx ordlyden "om natten og undtagelsesvist om dagen", som gældende vejledning indeholder).

- **Punkt 23 "aflastningstilbud":**
Det fremgår, at reglerne om magtanvendelse også er gældende, når børn og unge er i aflastning på et opholdssted eller en døgninstitution. Videre fremgår det, at reglerne om magtanvendelse kun finder anvendelse i kommunale plejefamilier, for så vidt angår reglen om afværgehjælp efter § 8. Socialtilsyn Midt anbefaler, at det tydeligt fremgår, om reglen også er gældende, når børn og unge er i aflastning i en kommunal plejefamilie.

- **Punkt 40 "voksenansvar i forhold til anbragte børn og unge":**
Det er beskrevet, at det ved situationer som fx bleskift eller i forbindelse med bad kan være nødvendigt at fastholde barnet eller den unge henset til omsorgspligten. Socialtilsyn Midt anbefaler, at det klart fremgår, om der også kan ske fastholdelse, hvis barnet modsætter sig, eller om fastholdelse med henvisning til omsorgspligten og med det formål at varetage en hygiejnesituation kun kan ske i de situationer, hvor barnet ikke modsætter sig.

- **Punkt 41 "særligt i forhold til børn og unge med nedsat psykisk og fysisk funktionsevne":**
Af punktet fremgår det, at der for børn og unge med funktionsnedsættelser kan være behov for fysisk støtte, fastholdelse og guidning til eksempelvis bad, tandbørstning og påklædning, også til større børn. Der bør i umiddelbar forlængelse heraf fremgå, om fastholdelse også kan ske, hvis barnet modsætter sig, jf. også bemærkninger til pkt. 40.

- **Punkt 55 "særlige krav til anvendelsen":**
Det fremgår, at anvendelsen af testen skal ske under ordnede forhold, hvor barnet eller den unge ikke krænkes. Socialtilsyn Midt anbefaler, at det af teksten fremgår, om testen kan ske under overværelse af personalet, og i hvilke tilfælde det eventuelt vil kunne forekomme.

- **Punkt 57 "betingelser for at anvende fysisk guidning":**
Af teksten fremgår, at anvendelse af fysisk guidning ikke skal registreres og indberettes, men at socialtilsynet som led i det driftsorienterede tilsyn fører tilsyn med bl.a. brugen af fysisk guidning. Socialtilsyn Midt bemærker, at der bør være krav om, at de kommunale plejefamilier og anbringelsesstederne kan dokumentere deres brug af guidning, da det ellers kan blive vanskeligt at føre tilsyn med anvendelsen.

- **Punkt 65 "de overordnede rammer":**

Det er beskrevet, at når det drejer sig om mindre børn, vil fastholdelse og føren kunne ske ved, at barnet bæres til et andet opholdsrum. Socialtilsyn Midt bemærker, at det bør fremgå, om mindre børn skal forstås som værende under skolealderen eller lignende (som fx nævnt under punkt 40).

- **Punkt 67 "tilbageførsel ved rømning":**

Det fremgår af teksten, at betingelserne for tilbageførsel ved rømning er, at barnet eller den unge er rømmet og ikke har til hensigt at vende tilbage, samt at barnet eller den unges adfærd kan medføre en risiko for skade på barnet eller den unge selv.

Socialtilsyn Midt bemærker, at der kan være tilfælde, hvor der er risiko for, at den unges adfærd kan medføre skade på barnet, men hvor den unge har til hensigt at vende tilbage til institutionen på et senere tidspunkt; Fx hvor en ung pige er rømmet med henblik på at prostituere sig selv, men hvor pigen har til hensigt at vende tilbage til institutionen på et senere tidspunkt – her vil situationen, ud fra kravene om at den unge ikke må have til hensigt at vende tilbage, ikke være opfyldt.

Der fremgår eksempler i teksten, hvor en 13-årig stikker af for at drikke øl med nogle venner, og hvor tilbageførelse kan være relevant. Men er situationen også omfattet, hvis den 13-årige har til hensigt at vende tilbage, efter at han/hun har drukket øl med vennerne?

Det bør tydeligt fremgå, om barnet/den unge skal have til hensigt at vende tilbage, *inden* handlingen der kan medføre en risiko for skade, eller om kravet er, at barnet eller den unge "blot" skal have til hensigt at vende tilbage på et tidspunkt.

- **Punkt 98 "varighed af ophold for børn og unge idømt en ungdomssanktion":**

Af punktet fremgår det, at afgørelsen om overflytning, forbliven i eller tilbageførelse skal meddeles den kommunalbestyrelse eller det regionsråd, der fører tilsyn med den pågældende sikrede døgninstitution. Det bør fremgå, om det er driftsherren, der skal have meddelelsen, eller om meddelelsen skal ske til socialtilsynet, som fører det driftsorienterede tilsyn.

- **Punkt 105 "aflåsning af værelser om natten på sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger":**
 Af teksten fremgår, at socialtilsynet kan give tilladelse til, at værelserne på døgninstitutionen/afdelingen kan aflåses om natten. Socialtilsyn Midt anbefaler, at der medtages en beskrivelse af procedurer forbundet med tilladelsen; om tilbuddet formelt skal ansøge socialtilsynet, og om tilladelse gives generelt eller for en periode. Skal der træffes afgørelse, eller er der tale om faktisk forvaltningsvirksomhed?

- **Punkt 117 "særligt om undersøgelse af opholdsrum":**
 Det er beskrevet, at hvis en undersøgelse af barnet eller den unges opholdsrum indebærer en gennemgang af pågældendes genstande, skal opholdsstedet/døgninstitutionen som udgangspunkt, *med mindre særlige omstændigheder taler mod dette*, tilbyde barnet eller den unge enten at overvære undersøgelsen eller straks efter undersøgelsen give barnet eller den unge tilbud om at få gennemgået undersøgelsen og dens resultater. Teksten bør indeholde eksempler på "særlige omstændigheder".

- **Punkt 118 "fremgangsmåde ved undersøgelse af person og/eller opholdsrum"**
 Socialtilsyn Midt har samme bemærkninger til "særlige omstændigheder" som ovenfor til punkt 117.
 Det er beskrevet, at det er tilladt at benytte hjælp fra private hundeførere, men at hundeføreren skal have den fornødne fagkyndige ekspertise til at forestå undersøgelsen. Socialtilsyn Midt bemærker, at det bør fremgå, hvad der skal forstås ved "fornødne fagkyndige ekspertise".

- **Kapitel 19 "anvendelse af alarm- eller pejlesystemer over for børn og unge med nedsat psykisk funktionsevne":**
 Socialtilsyn Midt anbefaler, at det af kapitlet klart fremgår, at et alarmsystem kun kan anvendes med det formål at advare personalet, når borgeren forlader anbringelsesstedet, og at registreringen altså først kan ske ved yderdøre.

- **Punkt 122 "supplement til den pædagogiske indsats":**

Det fremgår, at en dørklokke eller lignende, som gør opmærksom på færdsel – indkommende og udgående – ved hoveddøren eller havedøren, ikke er registrering af beboernes færden. Socialtilsyn Midt bemærker, at det i forlængelse heraf bør fremgå, at dørklokker ikke kan sættes op ved de enkelte borgeres døre, som fører ud til fællesarealer, da dette vil have karakter af overvågning.

Venlig hilsen

Ditte Christiansen

Ditte Louise Christiansen
Jurist

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
caw@sim.dk
riwa@sim.dk
p-boern@sim.dk

Socialtilsyn Nord
Postadresse:
Springvandspladsen 5
9800 Hjørring
Telefon 7233 6930
socialtilsynnord@hjoerring.dk
www.socialtilsynnord.hjoerring.dk

Den 09-12-2016

Sagsnr.: 00.01.00-A50-4-14

Til Social- og Indenrigsministeriet

Høring over vejledning om voksenansvar for anbragte børn eller unge

Socialtilsyn Nord takker for muligheden for at afgive høringssvar til ovenstående vejledning.

Socialtilsynets bemærkninger til vejledningen følger nedenfor.

Voksenansvar

Det foreslås, at det udspecificeres hvorvidt § 3 i sig selv hjemler adgang til nødvendige indgreb i den unges selvbestemmelsesret og at der gives eksempler på i hvilket omfang.

Det følger af lovens § 3, at voksenansvaret indebærer, at et anbringelsessted kan foretage nødvendige indgreb i barnet eller den unges selvbestemmelsesret.

Det fremgår af forarbejderne, at bestemmelsen ikke hjemler adgang til fysisk magtanvendelse, ligesom bestemmelsen ikke giver anbringelsesstederne, herunder generelt godkendte plejefamilier, beføjelser, der ikke hidtil har været overfor anbragte børn. Det synes dog ikke i overensstemmelse med formuleringen i pkt. 40, under overskriften "Voksenansvar i forhold til anbragte børn og unge" hvor der står at "*I sådanne situationer kan der således være behov for at fastholde barnet eller den unge.*" Det er Socialtilsyn Nord's vurdering, at ordet "fastholde" indikerer, at der er modstand fra barnet. Det indebærer, at situationen er ude over fysisk guidning, og ovre i fysisk magtanvendelse. Dette kan give anledning til tvivl om udstrækningen af § 3.

På den baggrund af ovenstående finder Socialtilsyn Nord behov for at vejledningen skaber klarhed om hvilken type indgreb, der kan hjemles i § 3, og hvilke der ikke kan.

Interne skoler

Det foreslås, at vejledningen behandler hvordan Socialtilsynene bør forholde sig i forhold til tilsynet med magtanvendelse i interne skoler.

Det følger af vejledningen, at reglerne i lov om voksenansvar §§ 6, 8 og 9 finder anvendelse på interne skoler, der er tilknyttet anbringelsessteder efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6.

Det følger af lov om voksenansvar § 21, at magtanvendelse efter § 8 og § 9 skal indberettes til Socialtilsynet.

Det følger af lov om socialtilsyn § 4, at Socialtilsynene ikke fører tilsyn med interne skoler. Det følger af lovens forarbejder, at Socialtilsynene således alene skal føre tilsyn med de interne skolars anvendelse af voksenansvarsreglerne, og ikke med de interne skoler i øvrigt.

Idet Socialtilsynene således forpligtes til at føre tilsyn med magtanvendelser på tilbud, der ikke er omfattet af Socialtilsynenes tilsynskompetence og dermed lov om socialtilsyn, er det uklart, hvilke handlemuligheder Socialtilsynene har for disse tilbud.

Idet Socialtilsynene ikke har lovhjemmel til at pålægge en intern skole en foranstaltning, vil Socialtilsynene således ikke kunne udstede påbud eller skærpet tilsyn, ligesom Socialtilsynene ikke har kompetence til at træffe afgørelse om ophør af en given intern skole.

Reelt er Socialtilsynenes handlemuligheder begrænset til vejledning af den interne skole, underretning til anbringende kommune – der efter loven allerede modtager magtindberetningerne – og til politianmeldelse.

Det foreslås således, at vejledningen behandler hvordan Socialtilsynet skal forholde sig til magtindberetninger fra interne skoler.

Kontrol med brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation

Det foreslås, at vejledningen behandler, hvad "kontrol" i lovens § 15 omfatter.

Det følger af lov om voksenansvar § 15, at Børn- og Ungeudvalget kan træffe afgørelse om kontrol med barnets eller den unges kommunikation med nærmere angivne personer udenfor anbringelsesstedet.

Det følger af vejledningen, at bestemmelsen kan anvendes til at *"begrænse et barn eller en ungs kommunikation med personer udenfor anbringelsesstedet"*. Det fremgår videre, at *"Retten til at kommunikere kan alene begrænses, når der er klar lovhjemmel til dette."*

Socialtilsyn Nord forstår de gældende regler således, at lov om voksenansvar alene hjemler adgang til at læse/gennemgå/overvære den unges kommunikation.

Socialtilsyn Nord forstår ligeledes bestemmelsen således, at den ikke hjemler adgang til at afskære eller begrænse kommunikationen, fx ved inddragelse af et gennemgået brev.

Socialtilsyn Nord finder dog, at den aktuelle formulering i vejledningen er uklar, og at det således ikke er tydeligt om "kontrol" alene indebærer en gennemgang af kommunikationen, eller om den også indebærer en adgang for anbringelsesstedet til at afskære, inddrage eller forhindre kommunikation for den unge.

Undersøgelse af person og opholdsrum og tilbageholdelse af effekter

Det foreslås, at vejledningen behandler hvad der forstås ved "ordensmæssige hensyn", særligt i relation til husordener.

Det følger af lov om voksenansvar § 16, at leder af anbringelsessteder kan beslutte, at der skal foretages undersøgelse af en anbragt ungs person eller opholdsrum. Dette betinges bl.a. af, at den unges besiddelse af visse effekter medfører, at "*ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn ikke kan iagttages*".

Sammenholdt med lovens § 4, der lovfastsætter adgangen for tilbuddet til at fastsætte en husorden, er det Socialtilsyn Nord's bekymring, at § 16 vil kunne forstås således, at en formulering i en husorden de facto kan indebære en adgang til, at anvende § 16 til at undersøge en anbragt ungs person eller opholdsrum. Således vil anbringelsesstedet i vidt omfang selv vil kunne beslutte, hvad der kan begrunde en person- og opholdsrum-undersøgelse efter lovens § 16.

Tilsvarende problemstilling gør sig gældende for bekendtgørelsens § 19 om tilbageholdelse af effekter.

Indberetning af øvrig magt

Det foreslås, at vejledningen behandler, hvordan anbringelsessteder og socialtilsyn bør forholde sig i forhold til indberetning og registrering af "*magtanvendelse i øvrigt*".

Det følger af lov om voksenansvar § 21 at magtanvendelse efter lovens bestemmelser, samt "*magtanvendelse i øvrigt*" skal registreres og indberettes til Socialtilsynet.

Det følger af lovens § 2, at generelt godkendte plejefamilier ligeledes er omfattet af lovens bestemmelser.

Det følger af udkast til vejledning, at magtanvendelse og indgreb i selvbestemmelsen efter lov om voksenansvar skal registreres på Socialstyrelsens udarbejdede skemaer og indberettes til bl.a. socialtilsynet. Vejledningen behandler

dog kun registrering, tidsfrister mv. i forhold til lovens hjemmel til bl.a. afværgehjælp og tilbageholdelse, men ikke til de øvrige magtanvendelser, der netop ikke er indeholdt i lov om voksenansvar.

Det er således uklart, i hvilket omfang anbringelsessteder, herunder særligt generelt godkendte plejefamilier, skal indberette magtanvendelse, og om det ligeledes skal ske på de særlige skemaer. Det gælder for eksempel hvis en generelt godkendt plejefamilie, tilbagefører en rømmet ung: Dette har den pågældende plejefamilie ikke hjemmel til, hvorfor det er en ulovhjemlet magtanvendelse. Det fremgår dog ikke af vejledningen, hvordan familien bør forholde sig i relation til indberetning. Et andet eksempel er et opholdssted, der kortvarigt låser et anbragt barn inde imens "det raser af". Dette er der ligeledes ikke lov hjemmel til, men fordi situationen ikke er beskrevet i lov om voksenansvar, fremgår det ikke af vejledningen, hvordan tilbuddet bør forholde sig i relation til indberetning.

Det foreslås således, at vejledningen behandler, hvordan anbringelsessteder, og socialtilsyn, skal forholde sig til magtindberetning for magtanvendelse, der ikke er omfattet af lov om voksenansvar.

Anvendelse i udlandet

Det foreslås, at vejledningen behandler, i hvilket omfang lov om voksenansvar finder anvendelse på udlandsture af kortere varighed.

Det følger af servicelovens § 2, at indsats efter serviceloven kan medtages under midlertidige ophold i udlandet.

Det er dog uklart, i hvilket omfang et opholdssted, under en ferietur i udlandet, kan foretage magtanvendelse efter voksenansvarslovens bestemmelser overfor den unge.

--o0o--

Ved spørgsmål til ovenstående kan der rettes henvendelse til jurist Sarah Sieker Juhlert på tlf. 72 33 69 92 eller e-mail saju@hjoerring.dk

Med venlig hilsen

Sigrid Fleckner
Tilsynschef
Socialtilsyn Nord

Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Danmark

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
DIREKTE +45 91325763
KHIB@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

Att. caw@sim.dk og riwa@sim.dk samt kopi til p-boern@sim.dk

DOK. NR. 16/03199-3

12. DECEMBER 2016

HØRING OVER VEJLEDNING OM VOKSENANSVAR FOR ANBRAGTE BØRN OG UNGE

Social- og Indenrigsministeriet (nu Børne- og Socialministeriet) har ved e-mail af 16. november 2016 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til udkast til vejledning om voksenansvar over for anbragte børn og unge.

Instituttet har fundet det hensigtsmæssigt at indføje sine bemærkninger til vejledningsudkastet i selve udkastet, som er vedlagt dette høringssvar.

Bemærkningerne kan sammenfattes således, at instituttet har fundet behov for en klargøring og/eller uddybning af flere af vejledningens punkter. Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at

- det uddybes, hvad formålet med voksenansvarsloven er, således at det allerede i indledningen (pkt. 3) tilføjes, at loven også skal bidrage til at skabe tryghed og trivsel for alle anbragte børn og unge, herunder under ophold i fællesskabet, jf. herved det anførte herom i lovforslagsbemærkningerne
- der vejledes – ligeledes af hensyn til anbragte børns tryghed og trivsel – om behovet for at tage hensyn til beboersammensætningen på anbringelsesstederne, eksempelvis når mindre og/eller særligt udsatte børn anbringes på sikrede døgninstitutioner, hvor større børn med en kriminel baggrund er anbragt
- der vejledes om, at børns og unges ret til kommunikation med omverdenen ikke kan begrænses alene af hensyn til behovet for at kunne kontrollere andre unges kommunikation, herunder unge anbragt i varetægtssurrogat
- der vejledes om børns og unges ret til at blive hørt m.v. hver gang de forskellige muligheder for indgreb beskrives (anbringelse, ændring af anbringelsessted, rusmiddeltest, guidning, magtanvendelse, andre indgreb i selvbestemmelsesretten,

afværgehjælp, undersøgelse af person og opholdsrum, tilbageførsel m.v.)

- det klargøres alle relevante steder, at børn og unge skal informeres om deres retsstilling, herunder om samtykke- og klageregler
- det klargøres alle relevante steder, hvordan forældreinddragelse sikres
- det klargøres, hvilken betydning voksenansvarsloven har for almindelige plejefamilier (inklusive netværksfamilier)
- det præciseres, at plejefamilier og andre anbringelsessteder kan tilbydes mere supervision i forbindelse med det pædagogiske arbejde, bl.a. med henblik på at undgå flytning af børn og unge til et andet anbringelsessted
- det klargøres, hvordan ikke-tilladt magtanvendelse skal takles, herunder hvilke reaktionsmuligheder der er for de involverede børn og unge samt deres forældre
- det klargøres, at hensynet til børn og unge med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse tilsiger, at der altid skal være fagligt belæg for at anvende stofseler til fastspænding af omsorgshensyn

Afslutningsvis har instituttet nogle få bemærkninger til udkast til en husorden, som er fremsendt med ministeriets høring om vejledningsudkastet. Det er instituttets opfattelse, at det vil være hensigtsmæssigt, hvis udkastet gøres umiddelbart anvendeligt for anbringelsesstederne (som skitse), og at det udformes således, at det kan forstås af så mange børn som muligt, herunder så vidt muligt også mindre børn og børn med indlæringsvanskeligheder. I så fald bør det formentlig tilstræbes at undgå ord, som ikke indgår i alle børns ordforråd, f.eks. ord som 'aktiviteter', 'udgangspunkt', 'hovedregel', 'aktuel', 'efterfølgende', 'indskrivning', 'individuel' m.v.

Der henvises til ministeriets sag nr.: 2016-8159.

Med venlig hilsen

Eva Ersbøll

SENIORFORSKER

LANDSSAMRÅDET
AF PPR-CHEFER

Høringssvar

Høring over vejledning om voksenansvar for anbragte børn og unge

Landssamrådet af PPR-chefer skal oplyse, at dette høringssvar er udarbejdet efter at Landssamrådet har rettet henvendelse til Social- og Indenrigsministeriet. At Landssamrådet er høringspart synes helt oplagt, idet skolekommunen / beliggenhedskommunen har en helt afgørende rolle i forbindelse med magtanvendelser på interne skoler.

Landssamrådet gør opmærksom på, at der i udkast til Vejledning om Voksenansvar for anbragte børn og unge er anvendt begrebet 'handlekommune' på en måde, så der kan opstå tvivl, om der er tale om anbringende kommune eller beliggenhedskommune. Formuleringen bør genovervejes, så tvivl undgås.

Landssamrådet tager til efterretning, at det er §§ 6, 8 og 9 – dvs. bestemmelserne vedr. 'fysisk guidning', 'afværgehjælp' og 'fysisk magtanvendelse', som er gældende på interne skoler og at det undervisende personale skal vurderer, hvordan en konfliktfyldt situation skal håndteres.

Landssamrådet er enige i vejledningens intentioner om, at konfliktfyldte situationer som udgangspunkt altid skal håndteres med special- og socialpædagogiske tilgange. I den forbindelse har PPR en vigtig formidlings-, rådgivnings- og vejledningsopgave i forhold til hvorledes voksenansvar for anbragte børn og unge håndteres på de interne skoler.

Med venlig hilsen

Jan Sejersdahl
Formand for Landssamrådet af PPR-chefer

13. december 2016

Chefpsykolog
Jan Sejersdahl Kirkegaard
PPR og Specialpædagogik
Grøndalsvej 2
Postboks 4069
8260 Viby J

Telefon:
8940 2000
Telefon direkte:
8940 1310
Telefax:
8940 3694

E-post:
jki@aarhus.dk

Børne- og socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Att: caw@sim.dk, riwa@sim.dk og p-boern@sim.dk

14. december 2016

Hørings svar vedrørende vejledning om voksenansvar for anbragte børn eller unge

Generelle bemærkninger

Selveje Danmark finder det positivt, at der med lovgivning, bekendtgørelse og vejledning er kommet et fokus på anbragte børns og unges retssikkerhed, ligesom vi er tilfredse med, at lovgivningen fremover skal indeholde en præcisering og en afgrænsning af, hvad en magtanvendelse er, under hvilke omstændigheder, den kan udmøntes og af hvem.

Til gengæld er Selveje Danmark bekymret over, at vejledningen sendes i høring, alt imens de bagvedliggende ændringslove endnu ikke er vedtaget, og bekendtgørelsen om voksenansvar for børn og unge er under redigering. Det er uheldigt, at de love og regler, der vedrører nogle af de mest sårbare og udsatte grupper, skal hastes igennem med den konsekvens, at kvaliteten bliver ringere. Det gavner ikke de berørte børn og unge.

Medarbejdere på anbringelsessteder har det som en grundbetingelse i deres arbejde, at konflikter kan opstå i forhold til de anbragte børn og unge. Medarbejderne har derfor også brug for god tid til at drøfte ikke bare tilladte og ikke tilladte magtanvendelser, men også hvordan de på den mest nænsomme og samtidigt insisterende måde kan medvirke til, at opgaven med at tage vare på andre menneskers børn bliver så omsorgsfuld og udviklende som muligt. Det får personalet ikke mulighed for med de eksisterende tidsfrister, og det er problematisk både for medarbejderne og for de anbragte børn og unge.

Specifikke bemærkninger

Kapitel 7: *Husorden*: Selveje Danmark glæder sig over lovfæstelsen af adgangen til at fastsætte husorden. Selveje Danmark ser det også som positivt, at de anbragte børn og unge medtænkes i udarbejdelsen af en husorden, da det vil give børnene og de unge et større medansvar.

Kapitel 9: *Fysisk guidning* stk. 56: Selveje Danmark ser det som positivt, at medarbejdere fysisk kan guide et barn eller en unge væk fra en konfliktfyldt situation, så det pågældende barn ikke kan optrappe konflikten evt. til skade for andre.

Kapitel 16: *Registrering og indberetning efter bekendtgørelsens § 22* stk. 141 Selveje Danmark finder det problematisk, at det indberetningsskema, der henvises til i bilag 1, ikke er sendt i høring.

Afsluttende bemærkninger

Selveje Danmark har ikke yderligere bemærkninger til fremsendte vejledning om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Med venlig hilsen

Kåre Skarsholm
Politisk konsulent, Selveje Danmark
ksk@selveje.dk

Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
2060 København K

Sendt pr. mail til: caw@sim.dk og riwa@sim.dk samt i kopi til p-boern@sim.dk

KL's svar på høring over udkast til vejledning om voksenansvar for anbragte børn eller unge

Børne- og Socialministeriet har den 16. november 2016 bedt KL om eventuelle bemærkninger til udkast til vejledning om voksenansvar for anbragte børn eller unge. Høringssvaret skal være Børne- og Socialministeriet i hænde den 14. december 2016 kl. 16.00.

Det har desværre ikke været muligt at få KL's høringssvar politisk behandlet inden fristen. KL fremsender derfor et foreløbigt høringssvar og vil fremsende eventuelle yderligere bemærkninger, når sagen har været politisk behandlet.

KL tager forbehold for de økonomiske konsekvenser i henhold til DUT princippet.

KL har følgende bemærkninger til udkast til vejledning:

Generelt

Det er positivt, at vejledningen er gjort mere enkel. Dertil kommer, at vejledningsteksten i et nemt og forståeligt sprog.

Punkt 6. I afsnittet fremgår det, at reglerne i lov om voksenansvar finder anvendelse over for børn og unge, der er anbragt på et anbringelsessted, der drives af en kommune, en region eller en privat leverandør.

KL har behov for at vide, om en plejefamilie eller en kommunal plejefamilie anses for at være drevet af en kommune og om kommunen dermed er driftsansvarlig overfor familien. I bekræftende fald, hvorledes skal det da forstås, da kommunerne jo ikke, som det gælder for kommunale døgninstitutioner, har ansvar for "driften" i familien?

Overskrift "Anbringelsessteder for børn og unge. I afsnittene punkt 12-24 beskrives de anbringelsessteder, der er omfattet af lov om voksenansvar.

KL vil meget anbefale, at beskrivelserne af de enkelte anbringelsessteder gøres mere ensartet. Meget af den vejledningstekst, der er indføjet i dette udkast til vejledning, hører efter KL's vurdering til i andre vejledninger, herunder blandt andet vejledning nr. 3 om særlig støtte til børn og unge og deres familier. Se også KL's kommentar til punkt 12 ff. og punkt 15.

Dato: 14. december 2016

Sags ID: SAG-2016-06571
Dok ID: 2281507

E-mail:
Direkte:

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 9

Punkt 12 ff. om traditionelle og kommunale plejefamilier. I afsnittene er det grundigt beskrevet, hvorledes kommunerne skal kontrahere med de kommunale plejefamilier og hvilke overvejelser kommunerne skal have, hvis det vurderes, at et barn eller ung skal anbringes i en kommunal plejefamilie.

KL mener ikke, at kommunernes kontrahering samt overvejelser i forbindelse med anbringelsen af et barn i en kommunal plejefamilie har noget med voksenansvaret for børn og unge at gøre.

KL vil anbefale, at lovgiver alene beskriver det, der er relevant for forståelsen af, hvad en traditionel og en kommunal plejefamilie er for en størrelse. Altså hvad kan en plejefamilie eller en kommunale plejefamilie tilbyde og hvem godkender familien. Lovgiver bør beskrive dette på samme vis som det er beskrevet for både opholdssteder, døgninstitutioner osv.

Punkt 15. I afsnittet beskrives hvad der forstås ved egne værelser, kollegier og kollegielignende værelser. Endvidere beskrives, hvilke overvejelser kommunerne bør tage med i betragtning, når et ungt menneske "anbringes" i eget værelse.

KL vil på tilsvarende vis, som ovenfor under punkt 12 ff., anbefale, at lovgiver alene beskriver det, der er relevant i forhold til voksenansvaret. Herudover vil KL anbefale, at det konkret beskrives, hvorledes egne værelser, kollegier og kollegielignende værelser er omfattet af § 3 i lov om voksenansvar, i de tilfælde hvor der ikke er tilknyttet personale på stedet, men hvor den unge fx kun har en kontaktperson.

Punkt 22. I afsnittet beskrives, hvad der konkret menes med en intern skole i folkeskolelovens forstand, og hvem der kan henvises hertil.

KL vil anbefale, at det kommer til at fremgå tydeligt at lov om voksenansvar også gælder for de elever på den interne skole, som ikke er anbragt på anbringelsesstedet. Både lovens overskrift Lov om voksenansvar for "anbragte" børn og unge og de bemærkninger, der fremgår af L 163 som fremsat i Folketinget, indikerer, at lov om voksenansvar på interne skoler alene gælder for "anbragte elever på anbringelsesstedet".

Som KL har forstået det, vil også elever, der er henvist udefra til den interne skole på opholdsstedet eller døgninstitutionen være omfattet af lov om voksenansvar.

Punkt 23. I afsnittet fremgår det, at børn og unge, der er i aflastning på et opholdssted, en døgninstitution eller i en kommunal plejefamilie, er omfattet af lov om voksenansvar for anbragte børn og unge på lige fod med de børn og unge der er anbragt uden for hjemmet på de nævnte anbringelsessteder.

KL vil gerne stille spørgsmålstejn ved om børn og unge i aflastning på henholdsvis et opholdssted, en døgninstitution eller en kommunal plejefamilie er omfattet af reglerne om magtanvendelse i lov om voksenansvar

Dato: 14. december 2016

Sags ID: SAG-2016 06571
Dok. ID: 2281507

E-mail
Direkte:

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 9

for anbragte børn og unge. Som det fremgår af § 2, stk. 1 i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, gælder reglerne i loven kun for de børn og unge, der er anbragt på et anbringelsessted efter servicelovens § 66, stk. 1.

Det er derfor efter KL's bedste overbevisning ikke helt i overensstemmelse med lovgivningen at skrive, at også børn og unge i aflastning er omfattet af reglerne om magtanvendelse i lov om voksenansvar for "anbragte" børn og unge.

Hvis lovgiver fastholder, at der er hjemmel i lov om voksenansvar til, at børn og unge i aflastning er omfattet af lov om voksenansvar, skal KL gøre opmærksom på det ekstra ressourcetræk, der vil være i den forbindelse.

Punkt 26. Der henvises i afsnittet til sundhedsloven LBK nr. 1202 af 14. november 2014 og til lov om anvendelse af tvang i psykiatrien.

KL vil anbefale, at der henvises til den gældende sundhedslov LBK nr. 1188 af 24. september 2016 samt til den nugældende lov om anvendelse af tvang i psykiatrien LBK nr. 1160 af 29. september 2015.

Herudover vil KL anbefale, at lovgiver giver hele vejledningen et kvalitets-tjek for så vidt angår henvisninger til forskellige love, så vejledningen ikke indeholder henvisninger til historiske love og bekendtgørelser.

KL vil samtidig anbefale, at henvisningerne til de forskellige paragraffer i de forældede lovgivninger også tjekkes.

Da det er usikkert om paragrafferne er de rigtige og indholdets ditto, har KL valgt ikke at forholde sig til det indholdsmæssige i punkt 26, da der kan forekomme forskellige ændringer som følge af de opdaterede love, bekendtgørelser og vejledninger.

Punkt 29. I afsnittene behandles reglerne om nødværge efter straffelovens regler.

KL vil anbefale, at også nødret efter straffelovens § 14 bliver omtalt. Nødværge og nødret beskrives nemlig begge i Magtanvendelsesbetænkningen i forhold til, hvad de almindelige plejefamilier kan foretage sig.

Punkt 30. I afsnit fire fremgår, at unge over 18 år er omfattet af voksenansvarslovens § 4, § 5 osv.

For at der ikke opstår misforståelser i forhold til, hvornår unge er omfattet af lov om voksenansvar, vil KL anbefale, at det tydeligt kommer til at fremgå, at unge over 18 år kun er omfattet af lov om voksenansvar, hvis de har fået en ungdomssanktion i medfør af straffelovens § 74 a, og hvis anbringelsen samtidig er påbegyndt før det fyldte 18 år.

Punkt 39. I afsnit syv fremgår, at der indenfor omsorgspligten kan foretages en "vis mængde magt".

Dato: 14. december 2016

Sags ID: SAG-2016-06571
Dok. ID: 2281507

E-mail:
Direkte:

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 9

Det er KL's vurdering, at en "vis mængde magt" er en misvisende beskrivelse af, hvad der ligger indenfor omsorgspligten. Med beskrivelsen en "vis mængde magt" foranlediges man til at tro, at man godt må udøve en lille smule magt, selvom der ikke er hjemmel til det.

Efter KL's opfattelse, bør der ikke herske nogen som helst tvivl om, at et anbringelsessted kun må udøve magt overfor et anbragt barn eller ung, hvis der er en helt særlig hjemmel til det i den konkrete situation.

KL vil anbefale, at en "vis mængde magt" tages ud af vejledningen og i stedet erstattes af en klar og tydelig beskrivelse af, hvad der ligger inden for omsorgspligten.

Punkt 40. I afsnit fire fremgår, at anbringelsessteder, som led i varetagelsen af den daglige omsorg over de anbragte børn og unge, kan foretage visse handlinger. Fx kan barnet eller den unge anvises til at foretage bestemte handlinger ved, at der lægges en arm om skulderen på barnet for at angive, at man ønsker, at barnet skal følge med. Videre står der i afsnit fem, at der særligt for opholdssteder, døgninstitutioner og kommunale plejefamilier gælder, at de efter § 6 i bekendtgørelse om voksenansvar fysisk kan guide et barn eller ung, hvilket er det samme, som forældre kan gøre over for deres egne børn.

Efter KL's vurdering, fremgår det ikke tydeligt, hvori forskellen er mellem at anvise barnet ved at lægge armen om skulderen på barnet for at barnet skal følge med og "fysisk guidning" af barnet. Når man læser punkt 56 forstås der ved fysisk guidning, "at man ved fysisk kontakt med barnet eller den unge angiver, fx ved at lægge en hånd på skulderen, at barnet eller den unge fx skal følge med eller standse."

KL vil anbefale, at lovgiver tydeligt beskriver forskellen mellem fysisk guidning og at anbringelsesstedet anviser barnet ved at lægge armen om skulderen for at angive, at barnet skal følge med. Det er helt afgørende, at de traditionelle plejefamilier ved, hvad de konkret må indenfor omsorgspligten, og hvad der helt konkret gælder for opholdssteder, døgninstitutioner og kommunale plejefamilier. Hvis ikke det kommer til at fremgå klart og tydeligt, hvori den konkrete forskel er, vil § 6 om fysisk guidning i lov om voksenansvar, efter KL's opfattelse, være uden betydning.

Punkt 40. I afsnit sytten fremgår, at plejefamilier og personalet i opdragsesøjemed i dagligdagssituationer for et afgrænset tidsrum kan sende barnet eller den unge ind på sit værelse og lign.

KL vil anbefale, at det tydeligt bliver forklaret i vejledningen, hvori forskellen er mellem at sende barnet på sit værelse i en afgrænset periode som en del af den almindelige omsorgspligt og sende barnet på sit værelse i en afgrænset periode, se punkt 56, afsnit 5, som en del af den lovlige guidning efter § 6 i lov om voksenansvar, der alene gælder for opholdssteder, døgninstitutioner og kommunale plejefamilier.

Punkt 41. I afsnit fire fremgår, at børn med dårlig balanceevne og delvis lammelser eller hyppige spasmer kan forhindres i at falde ud af sengen ved at anbringe madrassen tæt ved gulvet.

Dato: 14. december 2016

Sags ID: SAG-2016-06571
Dok. ID: 2281507

E-mail:
Direkte:

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 4 af 9

KL vil blot for en god orden skyld gøre opmærksom på Arbejdstilsynets regler for personalets arbejdsmiljø, herunder arbejdsstillinger når personalet skal bukke sig ned for at hjælpe et barn eller unge i en seng i gulvhøjde.

Punkt 42. I afsnit ni fremgår, at det vil være hensigtsmæssigt at anvende kognitive behandlingsprogrammer, som omfatter vredes- og konflikthåndtering.

KL vil anbefale, at lovgiver ikke anbefaler bestemte metoder frem for andre. KL vil derfor foreslå, at anbefalingen tages ud af vejledningen.

Punkt 42. I afsnit tolv fremgår, at socialtilsynene skal være opmærksomme på, hvorledes omsorgen overfor børnene og de unge håndteres, om der er særlige problemer, og om der er bestemte mønstre i konflikter og indgreb, enten i forhold til bestemte situationer, et bestemt barn eller ung, eller bestemte medarbejdere.

KL mener ikke, det er socialtilsynenes opgave at holde øje med om der er bestemte mønstre i forhold til bestemte børn eller unge, eller bestemte medarbejdere på anbringelsesstederne.

KL skal gøre opmærksom på, at socialtilsynene ifølge lovgivningen alene skal gennemgå de indkomne indberetningskemaer og vurdere, om de giver anledning til tilsynsmæssige overvejelser for anbringelsesstedet generelt.

Hvis lovgiver fastholder, at tilsynene skal holde øje med bestemte børn eller bestemte medarbejdere, vil KL gøre opmærksom på det ikke ubetydelige ressourcetræk denne opgave vil give anledning til.

Punkt 44. Det fremgår, at plejefamilier, herunder kommunale plejefamilier og netværksplejefamilier, antages, i de familielignende rammer i deres eget hjem, at have en videre adgang end de øvrige anbringelsessteder, til med pædagogiske indgreb at påvirke de anbragte børn og unges adfærd i lighed med, hvordan de efter forældreansvarsloven ville håndtere tilsvarende opførsel fra deres egne børn.

KL mener ikke, at plejefamilier, herunder kommunale plejefamilier og netværksplejefamilie har en "videre adgang" til at adfærdregulere anbragte børn og unge.

Hvis lovgiver fastholder, at det forholder sig sådan, bør lovgiver som minimum forklare, hvad der ligger i at plejefamilier m.fl. har en "videre adgang" til at påvirke børn og unges adfærd i forhold til, hvad der gælder for opholdssteder og døgninstitutioner.

Punkt 48. I afsnit 7 fremgår, at anbringelsesstedet skal rette henvendelse til den anbringende kommune, hvis der er besøgende, der bryder stedets regler for gæsternes ophold og færd på stedet. Videres står

der, at den anbringende kommune alene har kompetence til at træffe afgørelse om, hvem barnet eller den unge må have samvær med, jf. servicelovens § 71, stk. 2.

KL bekendt, omhandler servicelovens § 71, stk. 2 ikke de tilfælde, hvor barnets familie eller netværk bryder et anbringelsessteds regler for gæsters ophold og færden.

Hvis lovgiver mener, at disse situationer er omfattet af servicelovens § 71, stk. 2, må KL henvise til, at der dels laves en lovændring dels kompenseres for det ikke ubetydelige ressourcetræk dette vil medføre.

Punkt 55. Det fremgår, at anvendelse af en rusmiddeltest altid skal ske efter sundhedsfaglige forskrifter.

KL har tidligere i sit høringssvar til bekendtgørelse om voksenansvar bedt om at få svar på, hvad der konkret menes med sundhedsfaglige forskrifter. KL har endnu ikke fået noget klart svar på dette, og kan heller ikke selv finde frem til hvilke forskrifter, der tales om.

KL vil derfor anbefale, at lovgiver tydeliggør, hvad der menes med sundhedsfaglige forskrifter, og hvor helt konkret man kan finde dem.

Punkt 59. I afsnit tre fremgår, at socialtilsynene, som led i sit tilsyn, skal spørge ind til omfanget af anvendelsen af fysisk guidning med henblik på at sikre, at anbringelsesstedet anvender faglige tilgange og metoder, der er relevante i forhold til den anbragte målgruppen.

KL skal gøre opmærksom på, at socialtilsynene ifølge lovgivningen alene skal gennemgå de indkomne indberetningsskemaer og vurdere, om de giver anledning til tilsynsmæssige overvejelser for anbringelsesstedet generelt.

Tilsynene skal ganske vist føre tilsyn med, om anbringelsesstedernes anvendelse af reglerne i lov om voksenansvar. Dette betyder dog ikke, at tilsynene skal spørge ind til anbringelsesstedets anvendelse af samtlige regler i loven.

Hvis lovgiver fastholder, at tilsynene skal spørge ind til anbringelsesstedernes anvendelse af hver enkelt regel i lov om voksenansvar, vil KL gøre opmærksom på det ikke ubetydelige ressourcetræk denne opgave vil give anledning til.

Kapitel 11 om afværgehjælp. I afsnittet fremgår, hvordan og hvornår opholdssteder, døgninstitutioner og kommunale plejefamilier kan foretage afværgehjælp

KL vil anbefale, at det i vejledningen fremgår om den kommunale plejefamilie eller personalet på anbringelsesstedet har en pligt til at forhindre barnet eller den unge i at skade andres ting.

Hvis den kommunale plejefamilie eller personalet på anbringelsesstedet har pligt til dette, vil KL anbefale, at det tydeligt kommer til at fremgå om

de vil kunne blive gjort erstatningsansvarlige, hvis de med forsæt har undladt at forhindre barnet eller den unge i at forvolde skade på andre ting.

Punkt 76. I sidste afsnit henvises til § 63, stk. 2, i voksenansvarsloven.

Efter KL's vurdering bør den korrekte henvisning være til § 63, stk. 2, i serviceloven.

Punkt 83. Det fremgår, at børn og unge-udvalget i helt særlige tilfælde kan dispensere fra aldersgrænsen for de 12-17 årige, således at børn under 12 år helt ekstraordinært kan anbringes på en sikret døgninstitution.

KL skal ligesom i KL's tidligere hørings svar gøre opmærksom på det u hensigtsmæssige i, at børn under 12 år anbringes på en sikret afdeling.

Punkt 111. Det fremgår at personalet og den unge, når børn og unge-udvalget har truffet afgørelse om kontrol med brevvekslingen, sammen skal vurdere, hvilke af de indkomne e-mails, personalet må se, og hvilke der skal slettes, uden at de åbnes.

KL ønsker at vide, hvorledes anbringelsesstedet skal forholde sig, når barnet eller den unge har skrevet en sms, en besked på facebook, twitter eller et andet socialt medie. Børnene og de unge skriver i dag sjældent brev på papir eller i mail. Det er derfor efter KL's opfattelse væsentligt, at lovgiver forholder sig til, hvorledes anbringelsesstedet skal håndtere "brev"veksling via sms og social medie, når børn og unge-udvalget har truffet afgørelse om kontrol med brevveksling.

Punkt 140. Det fremgår i afsnit et, at magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten efter §§ 8-14, § 16 og § 19, jf. § 21, stk. 1 i lov om voksenansvar, skal registreres og indberettes til kommunalbestyrelsen.

KL skal for en god orden skyld bemærke, at § 19 ikke er nævnt i § 21, stk. 1, i lov om voksenansvar. Derimod står følgende paragraffer nævnt §§ 8-14, 16, 18 og 20. KL vil anbefale, at der rettes op på fejlen.

I afsnit fire fremgår, at de kommunale plejefamilier skal registrere og indberette deres anvendelse af afværgehjælp, jf. § 9 i lov om voksenansvar.

Efter KL's overbevisning, er det alene § 8 om afværgehjælp, der skal registreres og indberettes jf. lov om voksenansvar, som er offentliggjort i retsinformation.

I afsnit syv, fremgår at indberetning til både den anbringende kommune og socialtilsynet sikrer, at de ansvarlige myndigheder for henholdsvis det personrettede og driftsorienterede tilsyn kan reagere i forhold til den foretagne magtanvendelse.

KL vil anbefale, at det tydeligt kommer til at fremgå, at socialtilsynet ikke skal reagere på den enkelte indberetning, men alene tage stilling til om

Dato: 14. december 2016

Sags ID: SAG-2016-06571
Dok. ID: 2281507

E-mail:
Direkte:

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 7 af 9

anbringelsesstedets indberetninger giver anledning til tilsynsmæssige overvejelser.

Punkt 141. I afsnit tre fremgår, at den kommunale plejefamilie skal orientere forældremyndighedsindehaveren om indberetningen.

KL vil anbefale, at det er den anbringende kommune, der orienterer forældremyndighedsindehaveren om den kommunale plejefamilies indberetning. En orientering fra den kommunale plejefamilie til forældremyndighedsindehaveren om magtanvendelsen/indberetningen vil kunne vanskeliggøre det fremtidige samarbejde mellem de to parter til stor skade for barnet eller den unge.

Punkt 147. Det fremgår, at anbringelsesstedet ifølge bekendtgørelsens § 21, stk. 4, ved månedens udgang skal orientere den kommunale eller regionale driftsherre om magtanvendelsen.

Det er KL's vurdering, at det ikke giver mening, at de kommunale plejefamilier står opført i § 21, stk. 4, da kommunen ikke er driftsherre i forhold til den kommunale plejefamilie. Som lovgiver skriver i indledningen om de forskellige anbringelsessteder, indgås der en kontrakt mellem kommunen og den kommunale plejefamilie om plejeopgavens omfang og opgavens honorering.

Punkt 149. I afsnittet beskrives det personrettede tilsyn.

KL undrer sig over, at dette medtages her, da det allerede fremgår af vejledning nr. 3 om særlig støtte til børn og unge og deres familier.

Hvis lovgiver fastholder afsnittet, vil KL anbefale, at det kun er afsnit et og to samt sidste afsnit der fremgår. Resten bør udelades, da det efter KL's vurdering, primært handler om, hvorledes kommunerne bør tilrettelægge og prioritere tilsynsopgaven. KL må minde om, at tilrettelæggelsen og prioriteringen af tilsynsopgaven alene er et kommunalt anliggende så længe det er inden for lovens rammer.

Punkt 151. I afsnittet beskrives det driftsorienterede tilsyn med anbringelsesstederne.

KL vil anbefale, at afsnit tre og fire tages ud og erstattes med en beskrivelse af, hvad det konkret betyder, når socialtilsynet skal tage stilling til om en eller flere magtanvendelser på et anbringelsessted kan give anledning til synsmæssige overvejelser.

Punkt 151. I afsnittet beskrives den særlige adgang, som anbragte børn og unge, pårørende, personale m.fl. har til socialtilsynene, hvis de er bekymrede over forhold, der foregår på anbringelsesstedet.

KL vil anbefale, at lovgiver benævner denne adgang som "whistleblowerordningen", som er den betegnelse, der anvendes i tilsynslovgivningen. Derudover bør det fremgå, at det er en ordning, der allerede eksisterer i de fem socialtilsyn, og at også plejefamilierne er omfattet af ordningen.

Dato: 14. december 2016

Sags ID: SAG 2016-06571
Dok. ID: 2281507

E-mail:
Direkte:

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 8 af 9

Punkt 156 f. I afsnittet fremgår, at den anbringende kommune skal orientere et anbragt barn eller ung samt forældremyndighedsindehaverne om adgangen til at rette henvendelse til Folketingets § 71-tilsyn.

KL vil anbefale, at afsnittet om § 71-tilsynet tages ud, da tilsynet langt fra tager sig af forhold vedrørende anbragte børn og unge. Ifølge Folketingets hjemmeside, fører § 71-tilsynet tilsyn med personer, der er administrativt frihedsberøvede, herunder tilsyn med behandlingen af tvangsindlagte psykiatriske patienter, demente, der bliver tilbageholdt på plejehjem og tvangsanbragte børn. Det vil sige, at § 71-tilsynet på børne- og ungeområdet primært beskæftiger sig med tvangsanbragte børn og unge på sikrede afdelinger og særligt sikrede afdelinger og således ikke anbragte generelt, hvor forældrene har givet samtykke til anbringelsen.

Punkt 160. Det fremgår, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om opretholdelse af tilbageholdelse af et barn eller ung efter § 11, stk. 4, i lov om voksenansvar.

Efter KL's vurdering bør den korrekte henvisning være til § 11, stk. 5, i lov om voksenansvar. Derudover bør det fremgå, at der også kan klages over kommunalbestyrelsens afgørelse om, hvor mange dage inden for den maksimale periode på 14 dage, der kan ske tilbageholdelse, jf. § 3, stk. 2 i bekendtgørelse om voksenansvar over for anbragte børn og unge, jf. § 11, stk. 6, i lov om voksenansvar.

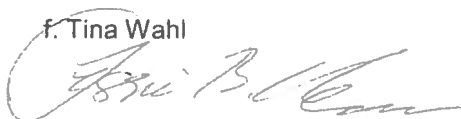
Punkt 162. I afsnit to fremgår, at indbringelse af en klage for Ankestyrelsen har opsættende virkning.

Det undrer KL, at det i vejledningen fremgår, at en klage til Ankestyrelsen har opsættende virkning, når det ifølge § 23, stk. 5, i lov om voksenansvar fremgår, at indbringelse af sagen for Ankestyrelsen ikke har opsættende virkning.

KL vil anbefale, at vejledningsteksten er bringes i overensstemmelse med lovteksten.

Med venlig hilsen

f. Tina Wahl

Dato: 14. december 2016

Sags ID: SAG-2016-06571
Dok. ID: 2281507

E-mail:
Direkte

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 9 af 9

14-12-2016

Sag nr. 16/2565

Dokumentnr. 78484/16

Josefine Bernhard

Tel. 35 29 82 15

E-mail: jbc@regioner.dk

Høringssvar over udkast til vejledning om voksenansvar for anbragte børn eller unge

Danske Regioner har d. 16. november 2016 modtaget Børne- og Socialministeriets udkast til vejledning om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Baggrunden for udkastet til vejledningen er lov nr. 619 af 8. juni 2016 om voksenansvar for anbragte børn og unge og lov nr. 647 af 8. juni 2016 om ændring af lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om folkeskolen (konsekvensændringer som følge af lov om voksensvar for anbragte børn og unge), som træder i kraft den 1. januar 2017. Lovene udmønter aftalen om "Klare rammer for voksenansvar over for anbragte børn og unge".

I det følgende angives generelle bemærkninger til udkastet og dernæst konkrete kommentarer til udkastets kapitler og punkter.

Generelle bemærkninger til udkastet:

Danske Regioner finder generelt, at der er tale om et godt og gennemarbejdet udkast til vejledningen. Vejledningen er overskuelig og opbygningen heraf er logisk og forholdsvis nem at navigere i.

Det opfattes generelt som positivt, at der med vejledningen lægges op til en præcisering af, hvor der kan anvendes magt over for børn og unge. Danske Regioner savner imidlertid en skarpere definition af følgende begreber og deres forskellighed: indgreb, fysisk guidning, fysisk støtte, magtanvendelse, fastholdelse, der ikke skal indberettes og fastholdelse, der skal indberettes.

Der udtrykkes desuden en vis bekymring i forhold til vejledningens antagelser om magtanvendelse. I overensstemmelse med tidligere høringssvar over forslag til lov om voksenansvar over for anbragte børn eller unge og

forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om social-tilsyn og folkeskoleloven, er det Danske Regioners overbevisning at udfordringer i forhold til børn og unges adfærd i videst muligt omfang bør håndteres ved hjælp af socialpædagogiske indsatser og ikke med anvendelse af magt. Danske Regioner opfordrer til, at der løbende holdes øje med og følges op på indberetninger om magtanvendelse fra centralt hold gerne ved oprettelse af et register til formålet. Herved sikres fuld synlighed og gennemsigtighed og desuden barnets, den unges og personalets retssikkerhed.

Konkrete kommentarer til specifikke dele af udkastet:

Kapitel 1: Regelgrundlag og formål

Punkt 2, Regelgrundlag:

Første afsnit i punktet "*Med bekendtgørelse nr. xx af xx om voksenansvar for anbragte børn og unge (herefter voksenansvarsbekendtgørelsen)*" slutter underligt og bør omformuleres.

Kapitel 2: Anvendelsesområde og personkreds

Punkt 8, Unge over 18 år anbragt i henhold til en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse:

"Bestemmelsen sikrer, at der også kan anvendes magt efter de relevante bestemmelser i voksenansvarsloven over for unge over 18 år, der er anbragt af strafferetlige årsager på et anbringelsessted efter servicelovens."
Det sidste s i servicelovens (markeret med fed) bør slettes.

I forhold til påbegyndelse af anbringelse efter det fyldte 18 år i medfør af Straffeloven, stilles der spørgsmålstegn ved, om det er muligt, når målgruppen på § 66, stk. 1, nr. 6, er 12 – 17 år, jf. pkt. 77.

Punkt 10, Personkreds:

Det fremgår af vejledningen at "*Ved personale på interne skoler på anbringelsessteder efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, forstås personale, der udfører pædagogisk arbejde eller undervisning på interne skoler på anbringelsessteder.*" Det anbefales, at det præciseres, at sådant personale også kan være lærere og pædagoger, der ikke har sin primære ansættelse på den interne skole. En lærer, der ikke har sin primære ansættelse på institutionen, vil også være omfattet. Grunden til at dette ønskes præciseret er, at det i forslag til Lov om voksenansvar fremgik, at udvidelsen af anvendelsesområdet til også at omfatte interne skoler, alene finder anvendelse over for ansatte på institutionen, der har deres primære ansættelse på den interne skole.

Punkt 11, Typer af anbringelsessteder:

Det bør præciseres, hvad der gælder i forhold til ophold i udlandet, eksempelvis hvis et tilbud er på udenlandsrejse og foretager en fysisk magtanvendelse over for et barn eller en ung. Dette har tidligere givet anledning til drøftelser og overvejsler i forhold til hvilke regler, der gælder i sådanne situationer.

Punkt 16, Opholdssteder:

Sætningen "*På opholdssteder for børn og unge, oprettet efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6*" skal berigtiges, således at henvisningen til § 66, stk. 1, nr. 6 slettes, idet der er tale om et afsnit, der vedrører opholdssteder.

Punkt 18, Delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner:

Det opleves som modsatrettet, når det i punktets førsteafsnit fremgår, at "*En delvis lukket døgninstitution og en delvis lukket afdeling på en åben døgninstitution er en døgninstitution eller en afdeling, hvor det er muligt i perioder at aflåse yderdøre og vinduer. Delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger er målrettet børn og unge med en negativ og udadreagerende adfærd, misbrugsproblemer eller kriminel adfærd med behov for længerevarende behandlingsforløb*", mens det i tredje afsnit beskrives, at "*Det er således en betingelse for at kunne blive godkendt som delvis lukket døgninstitution eller afdeling, at institutionen tilbyder en **intens og struktureret behandlingsindsats***". Der anbefales en præcisering/ensretning heraf.

Punkt 20, Sikrede døgninstitutioner:

Afsnittet bør tillige indeholde oplysning om, at en sikret døgninstitution desuden kan have en eller flere åbne afdelinger og en eller flere delvis lukkede afdelinger, som er organisatorisk forbundet til den sikrede døgninstitutionens sikrede eller særligt sikrede afdelinger, jf. Lov om ændring af lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om folkeskolen (konsekvensændringer som følge af Lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge).

Punkt 22, Interne skoler:

Det beskrives i vejledningen, at "*Undervisningen på de interne skoler tilrettelægges efter folkeskolelovens regler om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand. I alle andre forhold end undervisningen på den interne skole vil det være reglerne i lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge, der gælder i forhold til magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten*". Denne fortolkning af lov om voksenansvar

undrer, idet vurderes det, at lovens §§ 6, 8 og 9 finder anvendelse på interne skoler – også selv om der er tale om en undervisningssituation. De vil således finde anvendelse i såvel frikvarterer som i undervisningssituationen. Det anbefales på denne baggrund, at formuleringen ændres, eller at der foretages en præcisering af, i hvilke situationer de nævnte beføjelser kan anvendes på interne skoler, således at der ikke er tvivl herom.

Derudover ønskes en præcisering af, hvorvidt beføjelserne kan anvendes over for børn/unge, der er indskrevet på døgninstitutionens interne skole, men i øvrigt ikke er anbragt på døgninstitutionen.

Desuden bør §§ 7 og 10 i Lov om voksenansvar også gælde på interne skoler og det bør på samme vis som ved opholdssteder, døgninstitutioner mv. fremgå at regler om magtanvendelse på interne skoler også gælder, når skolen er uden for matriklen, eksempelvis på ture, udenlandsophold mv.

Punkt 23, Aflastningstilbud:

Det er som positivt og relevant, at det tydeligt fremgår, at regler om magtanvendelse er koblet til anbringelsesstedet.

Kapitel 3: Snitflader til anden lovgivning

Punkt 26, Lovgivningsmæssige snitflader til sundhedsområdet:

Snitfladerne til sundhedsområdet har givet anledning til mange dilemmaer på det sociale område. Det kunne derfor med fordel fremgå af vejledningen, hvordan medfølgende socialt personale, bør forholde sig i forhold til blodprøvetagning, undersøgelser og tandlægebesøg. Det sundhedsfaglige personale forventer ofte, at medarbejderne fra de sociale botilbud bistår med den sundhedsfaglige undersøgelse og behandling, -også nogle gange ved at bruge tvang.

I vejledningen henvises der til, at manglende overholdelse af sundhedslovens regler om patienters retsstilling kan påklages til Patientombuddet. Dette skal rettes til Styrelsen for Patientsikkerhed, idet Patientombuddet er nedlagt. Styrelsen for Patientsikkerhed er nu rette klageinstans.

Punkt 28, Lovgivningsmæssige snitflader til retssystemet, Retsplejeloven:

I forlængelse af sætningen "*Efter § 762 i retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1257 af 13. oktober 2016, med senere ændringer er det dommeren, der afgør, om en sigtet skal varetægtsfængsles. Når det drejer sig om unge under 18 år, skal de som udgangspunkt anbringes i varetægtssurrogat på en sikret døgninstitution, hvis den unge samtykker heri, jf. retsplejelovens §*

765" er der brug for en præcisering af om den unge, som bliver 18 år under anbringelse på sikret døgninstitution, kan forblive anbragt, eller om vedkommende kan eller skal overføres til et arresthus.

Endvidere opfattes det som problematisk, at den unge skal afgive et samtykke hertil, jf. RPL § 765. Såfremt der ikke meddeles samtykke, risikerer den unge at blive frihedsberøvet i et arresthus med voksne, hvilket kan opfattes som brud på Børnekonventionens § 37 c.

Punkt 31, Straffuldbyrdsloven:

I forlængelse af følgende sætning "*Afsoner den unge en dom på en sikret døgninstitution eller i en af Kriminalforsorgens institutioner, betaler kommunen en fast takst for opholdet, jf. servicelovens § X og finansieringsbekendtgørelsens § x, mens kommunen afholder udgifterne, når den unge afsoner en dom på en ikke sikret døgninstitution eller et opholdssted*", bør det præciseres, at dette kun gælder sikrede og særligt sikrede afdelinger på sikrede døgninstitutioner, og ikke eventuelle åbne eller delvis lukkede afdelinger, som er organisatorisk tilknyttet en sikret døgninstitution.

Kapitel 4: Børn og unges rettigheder

Det er positivt at børn og unges rettigheder fremhæves i et kapitel for sig.

Kapitel 5: Voksenansvar

Punkt 40, Voksenansvar i forhold til anbragte børn og unge:

Ethvert indgreb, herunder guidning som barnet protesterer over, bør være indberetningspligtig. Kun herved kan barnets og personalets retssikkerhed sikres. Samtidig sikres, at grænsen mellem omsorg og magt er til løbende drøftelse.

Punkt 41, Særligt i forhold børn og unge med nedsat psykisk og fysisk funktionsevne:

Der bør foreligge en forhåndsgodkendelse af denne type magtanvendelse ligesom på voksenområdet. Dette er for at sikre barnets, den unges og personalets retssikkerhed.

Det fremgår at *kommunen altid skal sikre sig, at der er fagligt belæg for anvendelsen af stofseler*. Det anbefales, at der gives anvisning til, hvordan det kan foregå, og at vejledningen præciserer, hvilken form for "faglig belæg", der er påkrævet i forhold til vurderingen af nødvendigheden af anvendelse af stofseler.

Næstsidste afsnit opfattes som forvirrende. Der er uklarheder omkring, hvornår en fastholdelse er nødvendig, hvis barnet ikke modsætter sig og hvilke typer af fastholdelser, der skal indberettes. Dette ønskes præciseret.

Punkt 42, Grænseflade mellem fysisk magt og omsorg:

"Hvis barnet eller den unge yder aktiv modstand, skal den fysiske kontakt øjeblikkeligt ophøre." Formuleringen opfattes som uhensigtsmæssigt, idet multihandicappede børn og unge ikke nødvendigvis er i stand til aktivt at yde modstand.

Det er Danske Regioners opfattelse, at alle indgreb bør være indberetningspligtige.

Kapitel 7: Husorden

Punkt 48-50, Husorden generelt, Bekendtgørelse af husorden og Håndhævelse:

Det anbefales, at følgende præciseres:

- Hvorvidt mobiltelefoner må eller ikke må indsamles og opbevares på vagtværelset ved sengetid med henblik på nattero
- Hvorvidt der må eller ikke må afbrydes for netforbindelse om natten
- Afgrænsning af hvem, der kan give den unge en rygetilladelse; forældremyndighedsindehavere, forældre eller døgninstitutionen?

"Hvis formålet med et indgreb er at håndhæve husregler, må det ikke have en sådan karakter, at der er tale om en egentlig fysisk magtanvendelse." Det opfattes som uklart hvori forskellen mellem ovenstående og "... en vurdering af, om fx en hånd på skulderen og en pædagogisk indgriben, herunder dens intensitet er nødvendig ud fra varetagelse af anbringelsesstedets formål" består og der stilles spørgsmålstejn ved, hvor vidt man må gå i forhold til denne formulering.

Kapitel 8: Anvendelse af rusmiddeltest

Punkt 51, De overordnede rammer:

Det er som positivt, at der ikke må anvende rusmiddeltests rutinemæssigt. Formuleringen er imidlertid misvisende. Der bør findes et andet ord end "muligt".

Punkt 54, Tilbagekaldelse af generelt samtykke:

Det bør fremgå, at der ikke er nogen formkrav til tilbagekaldelse af det generelle samtykke.

Punkt 55, Særlige krav til anvendelsen:

Der ønskes en præcisering af, hvad "sundhedsfaglige forskrifter" indebærer i denne forbindelse.

Kapitel 9: Fysisk guidning

Punkt 56, Generelt:

"I den fysiske guidning ligger også, at man kortvarigt kan fastholde barnet eller den unge." Der savnes en definition på ordene og på forskellen mellem en fysisk guidning og en fastholdelse. Enhver fastholdelse bør opfattes som en magtanvendelse.

Kapitel 10: Magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten

Punkt 61, Forbud mod nedværdigende og hånende behandling mv.:

Punktet opfattes som relevant og udtrykker en respekt for barnet og den unges integritet.

Kapitel 11: Afværgehjælp

Punkt 62-64, Generelt, Årsager der kan begrunde afværgehjælp, Kortvarig fastholdelse og føren:

Det er som positivt at indføre begrebet "afværgehjælp". I lighed med tidligere kommentarer bør denne være indberetningspligtig.

Følgende tekst *"Der henvises i den forbindelse til forslagets § 9 om fysisk magtanvendelse for yderligere beskrivelse af mulighederne for indgreb i form af fastholdelse og føren"*, bør ændres til *"Der henvises i den forbindelse til vejledningens kapitel 12 Fysisk magtanvendelse for yderligere beskrivelse af mulighederne for indgreb i form af fastholdelse og føren"*.

Kapitel 12: Fysisk Magtanvendelse

I tidligere høringssvar (høring over bekendtgørelse om voksenansvar for anbragte børn og unge) er det problematiseret, at en væsentlig hjemmel er udeladt i lov om voksenansvar, nemlig adgangen til at anvende fysisk magt, hvis barnet eller den unge udviser en sådan adfærd, at fortsat ophold i fællesskabet er uforsvarligt. Det er fortsat Danske Regioners vurdering, at det er en mangel i loven, at denne beføjelse ikke længere er til stede og det anbefales på den baggrund at hjemlen til at anvende fysisk magt, hvis barnet eller den unge udviser en sådan adfærd, at fortsat ophold i fællesskabet er uforsvarligt indføres i Lov om voksenansvar og tages med i bekendtgørelsen.

Punkt 65, De overordnede rammer:

Det er positivt, at reglerne foreslås at gælde, der hvor barnet og den unge opholder sig sammen med personalet – eksempelvis på ferieture. Det bør imidlertid konsekvensrettes, eksempelvis i afsnit 1, sidste sætning.

Kapitel 13: Tilbageførelse ved rømning

Punkt 67, Generelt:

Det fremgår, at "*Anbringelsesstedet bør i disse tilfælde orientere den anbringende kommune og barnet eller den unges forældremyndighedsindehavere og, hvis det skønnes nødvendigt, varsle politiet, jf. § 2 i lovbekendtgørelse nr. 956 af 20. august 2015 af lov om politiets virksomhed, med senere ændringer (herefter politiloven)*". Det forudsættes, at der menes, at den anbringende kommune og barnet eller den unges forældremyndighedsindehavere orienteres efterfølgende, mens politiet varsles forud. Det anbefales, at der sker en præcisering heraf.

Punkt 68, Definition af tilbageførelse:

Der ønskes en præcisering af, hvorledes personalet skal forholde sig i forhold til det nævnte eksempel, hvorefter barnet eller den unge kun kan fastholdes og føres til et transportmiddel, men ikke fastholdes hele vejen tilbage til anbringelsesstedet, såfremt barnet gør stadig modstand over for at komme ind i transportmidlet, herunder transporten hjemad.

Kapitel 15: Anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner

Punkt 76, Afgørelse om anbringelse:

Henvisningen til voksenansvarslovens § 63 a, stk. 2 i følgende sætning: "*Hvis der er tale om en anbringelse uden for hjemmet med samtykke, skal børn og unge-udvalget tage stilling til, om betingelserne for anbringelse på en delvis lukket døgninstitution eller en delvis lukket afdeling er opfyldt, jf. voksenansvarslovens § 63 a, stk. 2*" skal ændres til serviceloven.

Punkt 77, Målgruppe:

Ad "*Institutionstypen kan således kun anvendes for børn og unge fra 12 år og til og med 17 år*" anbefales det, at vejledningen suppleres med oplysninger om unge, der bliver 18 år under anbringelsen på en delvis lukket afdeling eller institution. Det bør oplyses, om de unge må forblive anbragt eller om de skal fraflytte, når de fylder 18 år.

Punkt 78, Tilbageholdelse på en delvis lukket døgninstitution eller en delvis lukket afdeling:

I relation til sætningen *"Det vil i nogle tilfælde også være muligt for barnet eller den unge evt. at deltage i aktiviteter uden for institutionen, hvis det vurderes, at barnet eller den unge kan overholde indgåede aftaler og dermed kun være tilbageholdt i dele af døgnet"*, ønskes en præcisering af, hvordan der skal ske sammentælling af "højst 5 sammenhængende dage", hvis en ung er tilbageholdt i dele af et døgn.

Kapitel 16: Anbringelse på sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger

Punkt 85, Anbringelse på sikret afdeling i varetægtssurrogat:

Der henvises til ovenfor under Ad kapitel 3, punkt 28 – lovgivningsmæssige snitflader til retssystemet, for så vidt angår krav om samtykke efter RPL § 765.

Derudover ønskes en præcisering af afsendermyndighed af *"[...]skrivelse nr. 11727 af 19. december 2000 [...]"*.

Punkt 87, Anbringelse på en sikret døgninstitution som led i en ungdoms-sanktion:

I relation til det anførte om, at voksenansvarslovens § 2, stk. 3 sikrer at relevante indgrebsmuligheder også finder anvendelse over for unge over 18 år, der er anbragt af strafferetlige årsager, anbefales det, at det nævnes specifikt i vejledningen, såfremt bestemmelsen ikke sikrer samme relevante indgrebsmuligheder over for unge over 18 år, som har en kombinationsdom eller en betinget dom med vilkår om institutionsanbringelse.

Punkt 88, Voksenansvarsbekendtgørelsen:

Det fremgår, at *"Aftalen medfører, at Region Hovedstaden og Sølager er forpligtede til at finde en plads så hurtigt som muligt, når behovet opstår"*, uden at vejledningen nærmere beskriver aftalen. Det anbefales således, at der tilføjes en beskrivelse af, hvilken aftale, der nærmere er tale om.

Punkt 96, Varighed af ophold på sikrede døgninstitutioner som led i varetægtssurrogat:

Der ønskes også her en præcisering af, hvad skal der ske, når en varetægts-surrogatfængslet bliver 18 år; Skal vedkommende blive på den sikrede afdeling eller overføres til et arresthus, jf. også ovenfor.

Punkt 99, Ophold uden for sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger samt adgang til frisk luft, Voksenansvarsbekendtgørelsen:

I sætningen "*Kommunalbestyrelsen i barnet eller den unges opholdskommune kan efter indstilling fra døgninstitutionen/afdelingens leder træffe afgørelse om, at barnet eller den unge under sit ophold på en sikret døgninstitution eller en særligt sikret afdeling, jf. § 63 b, stk. 2, nr. 1-3, og 5 eller 63 c, i lov om social service, for en kortere periode kan tage ophold uden for døgninstitutionen eller afdelingen, hvis opholdet sker under er sikret via en tæt voksenkontakt, jf. voksenansvarsbekendtgørelsens § 12, stk. 3*" slettes "sker under" (som er markeret med fed).

Punkt 101, Udgang for børn og unge, der er anbragt i varetægtssurrogat:

Vejledningen angiver, at de særlige omstændigheder, der kan tale for, at døgninstitutionens leder med politiets samtykke kan give tilladelse til udgang med ledsager for et kortere tidsrum, kan være behandling på hospital, indbringelse til skadestue, dødsfald eller alvorlig sygdom i nærmeste familie. Det anbefales, at det tilføjes, at det eksempelvis også kan forekomme de mest almindelige og hyppige tilfælde i praksis, nemlig i forbindelse med konsultation hos praktiserende læge, tandlægebesøg, optiker og lignende. Det bemærkes, at frihedsberøvede unge skal have lige adgang til sundhedsydelse.

Punkt 104, Klagemuligheder vedrørende udgang:

3. afsnit lyder således: "*udgangsbekendtgørelsen. Statsadvokatens afgørelser efter § 4, stk. 2, i bekendtgørelsen kan ikke påklages til rigsadvokaten*". – Første ord "udgangsbekendtgørelsen" skal slettes (markeret med fed).

Punkt 105, Aflåsning af værelser om natten på sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger, Voksenansvarsbekendtgørelsen:

Det fremgår, at socialtilsynet skal vurdere om tilladelse kan gives til aflåsning af værelser om natten. Det bør præciseres, hvorledes denne tilladelse skal gives, herunder om der er tale om en konkret tilladelse i hvert enkelt tilfælde, eller om der er tale om en generel tilladelse til de sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger, som Socialtilsynet skal give. Det er uklart, hvorvidt der er tale om en praksisændring i forhold til tidligere (som går tilbage til amternes praksis, videreført af regionerne), hvor praksis var en generel tilladelse til aflåsning af værelser på sikrede døgninstitutioner.

Der stilles spørgsmålstegn ved, hvad der menes med henvisning til kapitel 10 i første afsnit af punktet, jf. også ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, som anført i det efterfølgende afsnit.

Kapitel 17: Kontrol med brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation

Punkt 108, Voksenansvarsloven:

Til det nævnte i punktet vedrørende husordener anbefales at følgende, jf. også ovenfor under "Ad Kapitel 7, punkt 48-50 – Husorden":

- Hvorvidt mobiltelefoner må eller ikke må indsamles og opbevares på vagtværelse ved sengetid med henblik på nattero.
- Hvorvidt der må eller ikke må afbrydes for netforbindelse om natten

Kapitel 19: Anvendelse af alarm- eller pejlesystemer over for børn og unge med nedsat psykisk funktionsevne.

Punkt 123, Ikke kontinuerlig overvågning:

Vejledningen angiver *"Det er vigtigt at være opmærksom på, at aflåsning af en hoveddør kan være ensbetydende med, at alle beboere er forhindret i at gå ud, hvis de ønsker det. Er dette tilfældet, er der tale om frihedsberøvelse, medmindre det er muligt at forlade boligen gennem en eller flere centralt placerede udgangsdøre. Hvis dette er tilfældet, er reglerne ikke til hinder, for at andre og mindre centralt placerede udgangsdøre aflåses".* Det påpeges, at frihedsberøvelse også finder sted, hvis blot 1 beboer uberettiget tilbageholdes. Det kan tillige overvejes, om vejledningen skal præciseres yderligere i forhold til hvilken aflåsingspraksis, der kan foretages, uden at der er tale om frihedsberøvelse; er det eksempelvis tilstrækkeligt, at beboeren kan gå ud af egen havedør, kan havedøren eller havelågen i beboerens egen bolig aflåses, såfremt beboeren til enhver tid kan komme ud af institutionens hoveddør eller anden kendt udgangsdør?

Kapitel 20: Særlige bestemmelser for unge anbragt i varetægtssurrogat, som led i afsoning eller ungdomssanktion

Punkt 133, Besøg:

Der ønskes en præcisering af, om den unges ret til enhver tid ukontrolleret besøg af kommunalbestyrelsen i den unges opholdskommune, også indebærer en ret til ukontrolleret besøg af en ungdomssanktionskoordinator eller en kontaktperson, som er ansat i kommunen.

Punkt 138, Foreløbige afgørelser:

Beslutningskompetencen bør kunne uddelegeres til medarbejdere, der sagligt vurderer nødvendigheden af et sådant indgreb. En forstander eller dennes stedfortræder er ikke til stede eller til rådighed konstant – omvendt så

"sover" en døgninstitution ikke, hvorfor medarbejderen kan komme til at stå i en akut situation, hvor der er behov for, at der træffes en afgørelse nu og her – også selv om forstander eller stedfortræder ikke er til stede/rådighed.

Kapitel 21: Registrering og indberetning

Punkt 141, Registrering og indberetning efter bekendtgørelsens § 22:

Vejledningen beskriver, at "uden ugrundet ophold" er et krav om, at indberetningerne skal sendes hurtigst muligt inden for 24 timer. Dette vurderes, at være et urealistisk tidsmæssigt krav at kunne opfylde. Der er mange øjne og hænder involveret i registreringen og indberetningen (den unge, medarbejderne, afdelingslederen og forstanderen). Denne proces forudsætter, at tidshorizonten, før indberetningen skal fremsendes, skal udstrækkes til længere end 24 timer. Det foreslås derfor, at der indføres et strakskrav om orientering (formentlig telefonisk til sagsbehandler), men at der gives en uge til rettidig fremsendelse.

Punkt 142, Inddragelse af barnet eller den unge:

I sidste afsnit mangler ordet "timers"(indsat her og markeret med fed): *"Der kan være mange årsager til, at dette ikke kan nås inden for 24 [timers] fristen".*

Punkt 145, Orientering af forældremyndighedsindehaveren:

Det konstateres med glæde at kravet om, at forældremyndighedsindehaverne skal have tilsendt indberetningsskemaerne ved tilladte magtanvendelser er udgået, således at det nu (igen) er tilstrækkeligt med en mundtlig orientering. Det opfattes som positivt, at der er blevet lyttet til Danske Regioners tidligere høringssvar over bekendtgørelse om voksenansvar, som problematiserede den i udkastet udvidede § 22, stk. 3, som indførte et krav om, at der uden ugrundet ophold skal ske en orientering om magtanvendelse til forældremyndighedsindehaveren for så vidt angår tilladte magtanvendelser.

Punkt 148, Registrering og indberetning af en handling, der kan være undergivet (offentlig) påtale:

Afsnittet relaterer sig til bekendtgørelsens § 23. Regionerne finder, at § 23 mangler de nuværende formuleringer i § 44, stk. 5 og 6 i bekendtgørelse nr. 186 om magtanvendelse over for børn og unge anbragt uden for hjemmet. Heraf fremgår det at medarbejderne har pligt til straks at orientere ledelsen, hvis de selv har deltaget i, har oplevet eller har hørt om ikke-tilladte magtanvendelser. Sådanne formuleringer er vigtige bidrag til at øge de unges

retssikkerhed og til generelt at skabe klarhed om den etik, som bosteder skal have i forhold til lovgivning om anvendelse af magt.

Side 13

Af hensyn til retssikkerheden for barnet/den unge er det vigtigt, at alle ansatte, som arbejder på et anbringelsessted med magtbeføjelser, gøres bekendt med deres pligt til at underrette ledelsen, hvis de selv observerer, hører om, selv er involveret i eller på anden måde bliver vidende om forhold, der kan være i strid med reglerne i bekendtgørelse til lov om voksenansvar eller voksenansvarsloven. Underretningspligten til den ansvarlige ledelse, som også kan være lederens leder, skal ske straks.

Det anbefales således, at der indsættes lignende formuleringer i bekendtgørelse om lov om voksenansvar, herunder beskrives i vejledningen.

Kapitel 23: Klageadgang samt særlig adgang til domstolsprøvelse mv.

Punkt 159, Generel klageadgang:

Det bør fremgå tydeligt, hvem der skal meddele klagevejledning til barnet/den unge eller forældremyndigheden, når der er foretaget en fysisk magtanvendelse.

Øvrige bemærkninger til udkastet:

Det foreslås, at følgende regel i den nuværende magtanvendelsesbekendtgørelse indføres: "§ 4. I døgninstitutioner for børn og unge, jf. lovens § 66, stk. 1, nr. 6, vil der i ikke sikrede afdelinger kunne ske fysisk magtanvendelse efter § 2. Stk. 2. **Der vil i ikke sikrede afdelinger i døgninstitutioner for børn og unge endvidere kunne ske aflåsning af afdelingen om natten og undtagelsesvis i kortere perioder om dagen.**"

Det er der brug for på Region Midtjyllands Specialområde for Kriminalitetstruede og Dømt børn og unges Grenen/Koglen/MultifunCs tilknyttede åbne afdelinger for målgruppen, bestående af unge som er dømt for kriminalitet eller som er kriminalitetstruet.

Det foreslås, at følgende bestemmelse fra den nuværende magtanvendelsesbekendtgørelse genindføres: "§ 53. Denne bekendtgørelse skal udleveres til samtlige medarbejdere i alle tilbud efter lovens § 66, stk.1, nr. 5 og 6. Medarbejderen skal kvittere overfor tilbuddets leder for modtagelsen". Det anbefales i den forbindelse, at Socialstyrelsen udarbejder en standard skabelon, som skal anvendes til den ansattes kvittering for modtagelse af voksenansvarsloven, bekendtgørelsen til voksenansvarsloven samt til kvittering for oplysning om vejledningen og om hvor den forefindes (på Socialstyrelsens hjemmeside).

I flere af vejledningens punkter omtales regler, som tillige er beskrevet andet steds i vejledningen. Det anbefales, at der indsættes henvisninger til vejledningens andre relevante kapitler/punkter, således at læseren hurtigere kan springe til det relevante punkt for at få yderligere vejledning om en given regel. Eksempelvis kan der ved pkt. 16, hvor det er beskrevet, at [...Magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten efter lovens §§ 8-14, §§ 16, 18 og 20, samt magtanvendelse i øvrigt skal registreres og indberettes...] med fordel henvises til kapitel 21 i vejledningen.

Bemærkninger til udkast til husorden:

Der henvises til de indsatte bemærkninger til udkastets kapital 7 ovenfor.

Børnerådet

Børne- og Socialministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København

J.nr: 3.7.27/amc
Den 14.12.2016

Høring over vejledning om voksenansvar for anbragte børn og unge

Overordnet finder Børnerådet, at vejledningen er god, detaljeret og skrevet i et forståeligt sprog. Rådet er opmærksom på, at reglerne kan være svære at administrere i praksis, så derfor er det tilfredsstillende at se en så tydelig fremhævelse af principperne for magtanvendelse samt af hvilke indgreb, der *ikke* er lovlige.

Endvidere glædes Børnerådet over at se børns og unges rettigheder og inddragelsen af børnene og de unge skrevet så tydeligt frem i vejledningen. Det er et helt afgørende signal at sende, og det skal afspejles på samme måde i det kommende materiale til de anbragte børn og unge samt i undervisningsmaterialet til de ansatte på anbringelsesstederne.

De enkelte dele:

I afsnit 31 om Udlændingeloven, allernederst på siden angives det, at uledsagede mindreårige ikke må frihedsberøves i fængsel. Som det er formuleret, rejser spørgsmålet sig derfor, hvorvidt øvrige mindreårige, herunder ledsagede og medfølgende, kan frihedsberøves i fængsel. Det bør derfor tilføjes, at disse grupper heller ikke kan frihedsberøves i fængsler sammen med voksne.

Den anvendte formulering sidst i afsnit 57 om fysisk guidning, som omhandler Socialtilsynets tilsyn hermed samt personalet eller plejefamiliens refleksion over sin pædagogiske praksis i forbindelse med fysisk guidning er en hensigtsmæssig og brugbar tilføjelse, som Børnerådet hilser velkommen.

I punkt 63 kan der med fordel i sidste sætning 3. linje efter "gentagen" tilføjes "eller omfattende", så det fremhæves, at det at ødelægge et helt skab med service eller en anden beboers skab med indhold også hører under afværgeligheden. "Gentagen" må i sin ordlyd forstås som over tid.

I afsnittene i kapitel 23 om klageadgang, så Børnerådet gerne, at der blev foretaget tilføjelser flere steder, om at barnet eller den unge skal oplyses om sin ret til at klage. Det fremstår som

Børnerådet

en mangel, at det ikke er angivet et eller flere steder i dette kapitel. Det kan også med fordel tilføjes i punkt 142, så de to afsnit knyttes sammen.

Herudover henviser Børnerådet til sine tidligere høringsvar til henholdsvis loven og bekendtgørelsen til loven.

Med venlig hilsen

Per Larsen
Formand for Børnerådet

Trine Krab Nyby
Souschef

Børne- og Socialministeriet

Att.: caw@sim.dk, riwa@sim.dk, p-boern@sim.dk

Børns Vilkår
Trekronergade 126 F
DK – 2500 Valby

M +45 3555 5559
@ bv@bornsvilkar.dk

www.bornsvilkar.dk

14. december 2016

Hørings svar vedr.: Vejledning om voksenansvar for anbragte børn og unge

Børns Vilkår takker for muligheden for at afgive høringssvar vedr. ovennævnte vejledning.

Børns Vilkår er fortsat glade for den prioritering af området som det omfattende arbejde, der ligger forud for nærværende vejledning, er udtryk for. Børns Vilkår ved både fra vores samtaler med børn og unge på BørneTelefonen og fra de børn og unge vi bisidder, at det er nødvendigt.

Børns Vilkår skal i den forbindelse complimentere for den tydelighed der er omkring børns rettigheder, som det centrale element i vejledningen.

Da Børns Vilkår har været repræsenteret i magtanvendelsesudvalget fremgår vores synspunkter i vidt omfang allerede af betænkning 1551, samt af bidrag til høeringsprocessen efter denne. De er ikke gengivet her, men er fortsat udtryk for vores holdning til flere af de generelle spørgsmål, som loven rejser. Dette gælder især spørgsmålet om, hvorvidt det er hensigtsmæssigt at plejefamilier ikke er en del af lovens personkreds, samt spørgsmålet om retten til omsorg ift. kortvarig fastholdelse og bortvisning

Anvendelsen af vejledningen i praksis

Børns Vilkår synes overordnet set, at vejledningen er egnet til at bringe forståelse af nuancerne i lov og bekendtgørelse. Lige så hensigtsmæssig detaljeringsgraden er ift at undgå gråzoner og sikre ensartet anvendelse, ligeså svær er den imidlertid at anvende i praksis.

Man har med loven ønsket et skift i måden at arbejde med magtanvendelse på. Hvis dette skift skal opleves som reelt for de børn, der bliver udsat for magt, er det nødvendigt, at indholdet af vejledningen bliver formidlet grundigt til personalet på opholdssteder – og at dette personale har forudsætninger – også uddannelsesmæssige - for at forstå de nuancer, der findes i lov, bekendtgørelse og vejledning. Denne viden skal løbende vedligeholdes og opdateres.

Læs mere om os på:
bornsvilkar.dk

Monitorering af området og herunder pligt til vejledning om klagemulighed

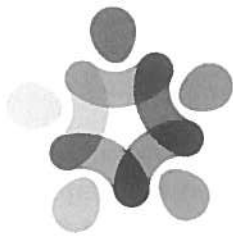
Børns Vilkår så gerne, at man ifm. forskellige implementeringsinitiativer tog stilling til, hvornår og på hvilken måde loven med tilhørende bekendtgørelse og vejledning skal evalueres.

Det er vanskeligt at vurdere, om vejledningen efterlader gråzoner og tvivlsspørgsmål og det vil derfor være nødvendigt løbende at inddrage relevante aktører ift. at få belyst, om lovens intention opfyldes. Børns Vilkår skal i den forbindelse anmode om at man også i denne forbindelse inddrager børn.

Børns Vilkår skal endvidere anbefale, at det særskilt skrives ind i vejledningen, at der er pligt til aktivt at vejlede børn, der har været udsat for en magtanvendelse, om deres klageret. Dette er særlig relevant i vejledningens punkt 142 og kapitel 23.

Med venlig hilsen

Ingrid Hartelius Dall
Juridisk seniorrådgiver

FADD

Foreningen af **DØGN- OG DAGTILBUD**
for udsatte børn og unge

Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Fremsendt på mail til:

caw@sim.dk og riwa@sim.dk samt i kopi til p-boern@sim.dk

14. december 2016

Vedr. Høring over Vejledning om voksenansvar over for anbragte børn eller unge

Social og Indenrigsministeriet har den 16. november 2016 bedt FADD og andre aktører om bemærkninger til bekendtgørelse om voksenansvar over for anbragte børn eller unge

FADDs høringssvar er bygget om op:

1. Generelle bemærkninger
2. Vigtigste indvendinger
3. Kommentarer til de enkelte elementer i vejledningen

1. Generelle bemærkninger

Først og fremmest er vi i FADD glade for, at vejledningen nu i forslag foreligger som et svar på et komplekst lovstof – på et følsomt område, som magt ift andre menneskers børn må og skal være – og som samtidigt ikke har været underkastet kompleksitetsreducerende forsimplinger og som er præget af en anerkendelse af, at de mennesker, der nu skal udmønte lovgivning, bekendtgørelse og vejledning – plejefamilier, ledere og medarbejdere – med udgangspunkt i deres faglighed er i stand til tage voksenansvar for, at lovens fokus på selvbestemmelsesret og retssikkerhed lander som det er tænkt i det konkrete arbejde med anbragte børn og unge.

Vi ser frem til at få omsat indholdet i vejledningen i et forventeligt konstruktivt samarbejde med de sociale tilsyn, anbringende myndigheder – og ikke mindst anbragte børn og unge og deres forældre.

Vi henviser i øvrigt til vores høringssvar om Loven om voksenansvar.

Herunder at vi fortsat er af den opfattelse, at kompetencen til at vurdere en magtanvendelses berettigelse i lovgivningen bør være placeret hos de sociale tilsyn, der med sin omfattende faglige ekspertise må være den rette myndighed til at foretage en juridisk og pædagogisk vurdering af, hvorvidt anvendelsen af magt i praksis er i overensstemmelse med lovgivningen.

2. Vigtigste indvendinger:

Kapitel 12 - Fysisk magtanvendelse

65: FADD: Vi vil anbefale, at denne passus udvides således: *Personalet på anbringelsessteder efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, kan beslutte at fastholde eller føre et barn eller en ung til et andet opholdsrum, når barnet eller den unge udviser en adfærd, der er til fare og/eller skaber uro og utryghed for barnet eller den unge selv, de øvrige anbragte børn og unge, personalet eller andre, der opholder sig på anbringelsesstedet*

Kapitel 21 - Registrering og indberetning Vedr. indsendelse af indberetningskemaer:

141: FADD: Det er problematisk, hvis lederne af anbringelsesstederne fremover ifølge vejledningsudkastet skal kunne nå at fremsende indberetningskemaer vedrørende tilladte magtanvendelser til handlekommunen indenfor 24 timer.

Dels fungerer den praksis, vi har nu, hvor lederen orienterer handlekommuner pr mail eller telefon indenfor 24 timer.

Dels er det meget vanskeligt at lave en kvalificeret vurdering indenfor 24 timer, herunder at tale med børn, medarbejdere og forældre.

I henhold til loven og således som en del af de anbragtes retssikkerhedskrav og desuden som en del fagets egne etiske standarder, skal børnene høres og inddrages, deres version skal tillægges værdi, ligesom deres forældre skal orienteres ordentligt.

Derudover er det en grundlæggende del af arbejdet med magt vedvarende at reflektere, at nytænke og at gøre de oplevelser man får til erfaringer.

Desuden indebærer det to-delte skema et rationelt problem. Skemamaterialet bør samstemmes så der kun er et skema. Refleksionsaspektet bør indgå.

148: Det fremgår: *Det involverede barn eller den unge skal gøres bekendt med registreringen og have lejlighed til at komme med bemærkninger hertil, jf. punkt 139 ovenfor.*

Barnet eller den unges handlekommune skal have tilsendt en kopi af indberetningskemaet i forbindelse med at dette oversendes til socialtilsynet, jf. voksenansvarsbekendtgørelsens § 23, stk. 3.

Forældremyndighedsindehaveren skal ligeledes orienteres om det hændte, jf. punkt 142 ovenfor.

FADD: Medarbejderens retstilling er væsentlig og i forhold til princippet 'at være uskyldig til det modsatte er bevist', er det ikke rimeligt, at medarbejderen udstilles med navns nævnelse, mens sagen pågår. Hvorfor denne ekstra personrettede dimension mod personalet? Også for børnene vil det skabe alvorlig usikkerhed, hvis de så at sige både skal finde tryghed ved en medarbejder, og samtidig skal være involveret i en eventuel sag mod samme.

FADDs kommentarer til de enkelte elementer

Kapitel 1 - Regelgrundlag og formål

Ingen kommentarer

Kapitel 2 - Anvendelsesområde og personkreds

6: FADD: Også såkaldt alminelige plejefamilier bør være omfattet af reglerne om fysisk guidning, afværgehjælp og generelle principper for magtanvendelser.

Dagbehandlingsinstitutioner (DBI) og specialskoler (SPSK) bør ligeledes være omfattet af Lov om voksenansvar, da

1. kommunernes anbringelses- og indsats praksis er forskellig
2. børn på DBI og SPSK har krav på den samme retssikkerhed som anbragte børn

Lov om voksenansvar bør i den forbindelse også gælde eksterne børn på interne skoler fordi de professionelle ellers skal håndtere børnene efter forskellige regelsæt.

13. FADD påskønner følgende passus:

Det er vigtigt, at den indsats, som kommunalbestyrelsen vælger, i alle tilfælde er den indsats, der bedst muligt afhjælper barnets eller den unges behov. I forbindelse med anbringelsen af et barn eller en ung i en kommunal plejefamilie skal det derfor også altid overvejes, om plejefamilien selv kan tage hånd om barnets eller den unges udfordringer, eller om der skal tilbydes anden støtte, som fx psykologhjælp eller behandling på en specialiseret institution sideløbende med anbringelsen i plejefamilien.

20: FADD: Det bør fremgå, at sikrede institutioner også kan have en eller flere åbne døgninstitutioner og delvist lukkede afdelinger

24: FADD: Da efterskoler og frie grundskoler, der har 8 pladser eller der under ikke skal godkendes og underkastes driftsorienteres tilsyn af socialtilsynet, kan det frygtes, at der ikke nødvendigvis vil være den nødvendige faglige kompetence til stede på de pågældende skoler.

Kapitel 3- Snitflader til anden lovgivning

Ingen kommentarer

Kapitel 4 - Børn og unges rettigheder

Ingen kommentarer

Kapitel 5 – Voksenansvar

39: Vedr forældres indgreb: FADD: Uanset hvad, er magt ikke og bør ikke være en pædagogiske metode – heller ikke i forældres opdragelse af egne børn. Dette bør fremgå.

40: FADD: Vi ønsker vejledningsmæssig opmærksomhed på, at mange anbragte børn og unge med et behandlingsmæssigt behov har nedsat funktionsalder.

40: FADD: Af vejledningen fremgår det af man beder praksisfeltets aktører 'overveje kognitive behandlingsprogrammer'. Dette bør udgå. Det er ikke et vejledningsanliggende at anbefale bestemte metoder.

Kapitel 6 - Særlig i forhold til plejefamilier og netværksplejefamilier

47: FADD: Klar lovhjemmel for et indgreb bør ALTID være tilstede. Bør ikke relativeres.

Kapitel 7 – Husorden

Ingen kommentarer

Kapitel 8 - Anvendelse af rusmiddeltest

Ingen kommentarer

Kapitel 9 - Fysisk guidning

57: FADD: Begrebet 'pædagogisk guidning' har tidligere været brugt, men er undervejs i den langstrakte proces blevet erstattet af 'fysisk guidning' og er tillige blevet udvidet til at kunne omfatte 'kortvarig fastholdelse'. Herved er begrebet blevet et 'urent' begreb.

Af vejledningsforslaget fremgår det:

"Der er kun tale om fysisk guidning, så længe barnet eller den unge ikke gør fysisk modstand mod fx at blive ført et andet sted hen, dvs. at barnet eller den unge følger med uden at gøre modstand. Gør barnet eller den unge fysisk modstand mod den fysiske kontakt og/eller det, den voksne ønsker, at barnet eller den unge skal gøre, skal den fysiske kontakt øjeblikkeligt ophøre,

medmindre situationens karakter ændrer sig, så der opstår fare for barnet eller den unge selv, andre børn og unge eller personalet. I sådanne tilfælde vil der kunne anvendes fysisk magt efter voksenansvarslovens § 9, hvis betingelserne herfor er opfyldt.

FADD: I forslaget er der således tale om, at den fysiske guidning skal ophøre SÅ SNART barnet eller den unge gør modstand.

At fastholde et mindre barn, der ikke er til fare for sig selv eller andre kortvarigt i forbindelse med en fysisk guidning, mens man giver barnet en flyverdragt på, giver god mening.

Hvis man skalerer en sådan situation op til en 'normaludviklet 17årig' – og skynder sig at se bort fra det med flyverdragten – så vil det sjældent give god mening, at begrebet fysisk guidning kan omfatte en kortvarig fastholdelse.

Og det er da også lige præcis i sådanne situationer, at vi gerne ville have en lovfæstet mulighed for omsorgsfuldt og respektfuldt for barnet eller den unge, der forårsager *betydelig uro og utrygheden* OG for de andre børn, at kunne fjerne barnet fra fællesarealet – UDEN altså at barnet skal være til decideret til fare for sig selv eller andre.

Det ulogiske i formuleringen består i, at når den fysiske guidning skal stoppe såfremt barnet gør modstand, så giver det ikke nogen mening at fastholde barnet selv kortvarigt.

Efter vores overbevisning er formuleringen valgt uden at tage hensyn til, at vilkårene for såvel fysisk guidning og magtanvendelse i praksis er forskellige afhængigt af barnets alder.

Vi ser for os, at områdets aktører vil kunne risikere at masseproducere magtanvendelser i kølvandet på strandede forsøg på at skabe virkning med fysisk guidning.

Vi er fortsat af den overbevisning, at fysisk guidning bør registreres internt mhp afklaring af mønstre i de voksnes indgriben.

Fysiske trusler bør sidestilles med mundtlige trusler ift personalets indgrebsmuligheder.

Kapitel 10 - Magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten

Ingen kommentarer

Kapitel 11 – Afværgenhjælp

Ingen kommentarer

Kapitel 12 - Fysisk magtanvendelse

65: FADD: Vi vil anbefale, at denne passus udvides: *Personalet på anbringelsessteder efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, kan beslutte at fastholde eller føre et barn eller en ung til et andet opholdsrum, når barnet eller den unge udviser en adfærd, der er til fare **og/eller skaber uro og utryghed** for barnet eller den unge selv, de øvrige anbragte børn og unge, personalet eller andre, der opholder sig på anbringelsesstedet* (Jvf tidligere kommentar (57))

66: Af forslaget fremgår det: *Det er således ikke tilstrækkeligt, at personalet har en formodning om, at barnet eller den unge vil foretage sig noget, der kan udsætte barnet eller den unge for skade. Indgriben fra personalets side skal således direkte forhindre, at barnet eller den unge faktisk forvolder skader på sig selv eller andre.*

FADD: Typisk vil personalet have et indgående kendskab til barnet, hvilket i sig selv må betyde at man har en særlig handlepligt overfor det pågældende barn.

Kapitel 13 - Tilbageførsel ved rømning

FADD: Vi beder om, at såfremt det er muligt at omtale det i vejledningen så kunne det præciseres, at anbringende myndighed ikke kan pålægge det pædagogiske personale opgaver, som det eksempelvis er politiets opgave at udføre.

Kapitel 14 - Tilbageholdelse i forbindelse med eller under en anbringelse

Ingen kommentarer

Kapitel 15 - Anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner

85: Det fremgår: *Varetægtssurrogat kan kun anvendes med samtykke fra sigtede*

FADD: Vi ved at der findes unge under 18 år for hvem fængsel af forskellige grunde foretrækkes fremfor sikret institution: Street Credit, møder med og beskyttelse fra venner o.l.

Det er vores opfattelse, at det ikke skal være de unge selv, der skal vurdere, hvordan deres sanktion skal udmøntes. Det må og skal være en faglig vurdering, der skal afgøre dette forhold. Desuden kolliderer det med Børnekonventionen §37c hvis den unge bliver anbragt i et arresthus.

Kapitel 16 - Anbringelse på sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger

Ingen kommentarer

Kapitel 17 - Kontrol med brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation

Ingen kommentarer

Kapitel 18 - Undersøgelse af person og opholdsrum

Ingen kommentarer

Kapitel 19 - Anvendelse af alarm- eller pejlesystemer over for børn og unge med nedsat psykisk funktionsevne

Ingen kommentarer

Kapitel 20 - Særlige bestemmelser for unge anbragt i varetægtssurrogat, som led i afsoning eller ungdomssanktion

Ingen kommentarer

Kapitel 21 - Registrering og indberetning Vedr indsendelse af indberetningsskemaer:

141: FADD: Det er problematisk, hvis lederne af anbringelsesstederne fremover ifølge vejledningsudkastet skal kunne nå at fremsende indberetningsskemaer vedrørende tilladte magtanvendelser til handlekommunen indenfor 24 timer.

Dels fungerer den praksis, vi har nu, hvor lederen orienterer handlekommuner pr. mail eller telefon indenfor 24 timer.

Dels er det meget vanskeligt at lave en kvalificeret vurdering indenfor 24 timer, herunder at tale med børn, medarbejdere og forældre.

I henhold til loven og således som en del af de anbragtes retssikkerhedskrav og desuden som en del fagets egne etiske standarder, skal børnene høres og inddrages, deres version skal tillægges værdi, ligesom deres forældre skal orienteres ordentligt.

Derudover er det en grundlæggende del af arbejdet med magt vedvarende at reflektere, at nytænke og at gøre de oplevelser man får til erfaringer.

Desuden indebærer det to-delte skema et rationelt problem. Skemamaterialet bør samstemmes, så der kun er et skema. Refleksionsaspektet bør indgå.

148: Det fremgår: *Det involverede barn eller den unge skal gøres bekendt med registreringen og have lejlighed til at komme med bemærkninger hertil, jf. punkt 139 ovenfor.*

Barnet eller den unges handlekommune skal have tilsendt en kopi af indberetningskemaet i forbindelse med at dette oversendes til socialtilsynet, jf. voksenansvarsbekendtgørelsens § 23, stk. 3. Forældremyndighedsindehaveren skal ligeledes orienteres om det hændte, jf. punkt 142 ovenfor. FADD: Medarbejderens retstilling er væsentlig og i forhold til princippet 'at være uskyldig til det modsatte er bevist', er det ikke rimeligt, at medarbejderen udstilles med navns nævnelse, mens sagen pågår. Hvorfor denne ekstra personrettede dimension mod personalet? Også for børnene vil det skabe alvorlig usikkerhed, hvis de så at sige både skal finde tryghed ved en medarbejder, og samtidig skal være involveret i en eventuel sag mod samme.

Kapitel 22 – Tilsyn

Ingen kommentarer

Kapitel 23 - Klageadgang samt særlig adgang til domstolsprøvelse mv.

Ingen kommentarer

Bilag - Eksempel på en husorden

Ingen kommentarer

FADD ser frem til at følge og bidrage til udviklingen på området og stiller fortsat gerne vores praksisrelaterede viden og erfaringer til rådighed for ministeriet.

Godhavn 14. december 2016

Med venlig hilsen

Søren Skjødt
Formand for FADD

www.fadd.dk
info@fadd.dk
tlf 20230016

Børne- og Socialministeriet

caw@sim.dk

riwa@sim.dk

p-boern@sim.dk

Høring over vejledning om voksensansvar for anbragte børn og unge

14. december 2016

Ankestyrelsen har den 17. november 2016 fået ovennævnte vejledning i høring. Vi har følgende bemærkninger:

J.nr. 2016-0017-58708

Punkt 12:

I første afsnit står der: *"Efter servicelovens § 66 a, stk. 1, skal plejefamilier som udgangspunkt være godkendt som generelt egnede af socialtilsynet. I særlige tilfælde kan kommunen godkende en plejefamilie eller kommunal plejefamilie som konkret egnet til et eller flere nærmere angivne børn. En plejefamilie kan kun have én type godkendelse ad gangen."*

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

EAN-nr:
57 98 000 35 48 21

Det anførte kan give indtryk af, at en plejefamilie altid først skal forsøge at få en generel godkendelse, og at det alene er i de tilfælde, hvor dette ikke er muligt, at plejeforældrene kan få en konkret godkendelse.

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Af "Forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om forpligtende kommunale samarbejder", Lovforslag nr. L 206, Folketingsåret 2012/2013, står der under bemærkningerne til § 8, at: *"Indsættelse af en nye § 66 a i serviceloven foreslås som en konsekvens af, at godkendelsen af plejefamilier og kommunale plejefamilier fremover skal godkendes som generelt egnede af socialtilsynene, jf. §§ 2 og 5 i forslag til lov om socialtilsyn. Bestemmelserne om godkendelse i servicelovens § 142 foreslås således samtidig ophævet, jf. bemærkningerne til nr. 17 nedenfor."*

Det følger af stk. 1, at plejefamilier og kommunale plejefamilier for børn og unge, jf. § 66, stk. 1, nr. 1 og 2, skal være godkendt enten som generelt egnede af socialtilsynet, jf. § 5 i forslag til lov om socialtilsyn, eller som konkret egnede af den anbringende kommune.

Godkendelsen af familier som konkret egnede er forbeholdt de tilfælde, hvor der er en særlig relation mellem plejefamilien og barnet, som gør, at der kan undtages fra kravet om, at plejefamilien godkendes som generelt egnet efter den foreslåede lov om socialtilsyn.

Anbringelsen i en konkret godkendt plejefamilie er en måde at sikre, at børn og unge, som har en særlig relation til en familie, kan anbringes i plejefamilien, uanset plejefamilien ikke kan godkendes som generelt egnet efter den foreslåede lov om socialtilsyn.

Det kan være, hvis en familie og barnets biologiske familie har en særlig relation, eller at der er tale om en familie, som bor i barnets nærmiljø, og at barnet som en konsekvens af anbringelsen kan fortsætte skolegangen på samme skole.

Der kan også være tale om en plejefamilie, der ikke længere kan opnå en generel godkendelse, men hvor et barn gennem periode har været anbragt i familien og hvor det f.eks. af hensyn til kontinuiteten vurderes relevant at opretholde anbringelsen af netop dette barn.

Den konkrete godkendelse kan alene anvendes, hvor der er helt konkrete holdepunkter, som kan begrunde, at matchningen mellem den konkrete familie og det konkrete barn vægter tungere end at søge at placere barnet i en anden, generelt godkendt plejefamilie.

Den anbringende kommune, som ønsker at godkende en plejefamilie som konkret egnet, skal altid i godkendelsen af familien og i afgørelsen om valg af konkret anbringelsessted for familien, begrunde, hvorfor matchning mellem barn og plejefamilie begrunder en konkret godkendelse af plejefamilien og en anbringelse i den konkrete familie".

Vi bemærker, at det efter vores opfattelse ikke klart fremgår af forarbejderne, at en plejefamilie alene kan godkendes konkret i de tilfælde, hvor de ikke opfylder betingelserne for en generel godkendelse.

Punkt 13:

I femte afsnit henvises til servicelovens § 142, stk. 5. Denne bestemmelse er ophævet. Vi foreslår derfor, at henvisningen ændres.

I sidste afsnit henvises der til vejledning nr. 3 om særlig støtte til børn og unge og deres familier for nærmere information om godkendelse, tilsyn,

indgåelse af konkrete plejeaftaler m.v. Vi foreslår, at der også henvises til vejledning om socialtilsyn.

Punkt 24:

Det fremgår af andet afsnit, at *"[e]fterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling skal enten være konkret godkendt som anbringelsessted i forhold til et eller flere nærmere angivne børn eller unge af den anbringende kommune efter servicelovens § 66 a, stk. 1, nr. 2, stk. 2 eller 7, eller være generelt godkendt efter socialtilsynslovens § 5, af vedkommende socialtilsyn, jf. servicelovens § 66, stk. 2."*

Da servicelovens § 66 a, stk. 1, nr. 2 og stk. 2, handler om konkret godkendelse af plejefamilier og netværksplejefamilier, foreslår vi, at disse henvisninger slettes.

Punkt 40-42:

I disse punkter omtales rammerne for omsorgsudøvelse.

Det kan være lidt svært at se hvor grænsen går mellem omsorgsudøvelse og fysisk guidning, jf. voksenansvarslovens § 6. Der henvises blandt andet til femte afsnit under punkt 41, hvor det fremgår, at der for børn og unge med funktionsnedsættelser kan være behov for fysisk støtte, fastholdelse og guidning til eksempelvis bad, tandbørstning og påklædning også til større børn og unge. Der står videre, at "sådanne omsorgstiltag og handlinger", hvorfor det forudsættes, at der menes, at disse tiltag er omsorgsudøvelse.

Vi foreslår, at grænserne for omsorgsudøvelse uddybes lidt nærmere.

Punkt 63:

Det bør præciseres, at "skade på en genstand" også omfatter skade på dyr. I strafferetlige sammenhænge (hærværk) og erstatningsretlige sammenhænge anses dyr for at være "ting". Vejledningen bør følge samme princip, sådan at der kan anvendes afværgehjælp, hvis et barn eller en ung er voldsom mod fx institutionens kæledyr.

Punkt 68:

I sidste afsnit står der: *"Således vil en ung, der er stukket af fra en institution i Jylland og opholder sig i København kunne blive tilbageført i form af fastholdelse og føren – i det omfang vedkommende ikke kan overtales til frivilligt at vende hjem eller følge med i bilen."*

Det afsnit er efter vores opfattelse lidt uklart. Vi foreslår, at det tydeliggøres, om der alene menes, at den unge kan fastholdes og føres til bilen, som i det foregående eksempel.

Punkt 84:

Der mangler et ord i slutningen af sidste afsnit (formentlig "døgninstitution").

Punkt 105:

Vi foreslår, at det uddybes, hvad ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn kan være.

Punkt 108:

I andet afsnit står der "servicelovens § 6, stk. 1, nr. 5 og 6" i stedet for "servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6".

Punkt 148:

I andet afsnit er der henvist til voksenansvarslovens § 23 i stedet for voksenansvarsbekendtgørelsens § 23.

Punkt 151:

Der står følgende i fjerde afsnit: *"Socialtilsynene skal, hvis forholdene på det enkelte anbringelsessted tilsiger det, træffe afgørelse om skærpet tilsyn og samtidig udstede et påbud med henblik på, at anbringelsesstedet som betingelse for fortsat godkendelse inden for en tre måneders frist skal rette op på de omfattede forhold, jf. § 8 i lov om socialtilsyn."*

Dette afsnit giver indtryk af, at fristen for opfyldelse af påbud altid er tre måneder.

Det fremgår af socialtilsynslovens § 8, stk. 2, at socialtilsynet kan træffe afgørelse om at udstede påbud, hvis overholdelse kan gøres til en betingelse for fortsat godkendelse. Socialtilsynet skal fastsætte en frist for et påbuds overholdelse, hvilket ikke nødvendigvis er tre måneder.

Vi bemærker også, at socialtilsynslovens § 8, med virkning fra den 1. januar 2017, ændres således, at socialtilsynets afgørelser om skærpet tilsyn træffes for en periode på højst tre måneder ad gangen.

På den baggrund foreslår vi, at afsnittet omformuleres.

I sidste afsnit under punkt 151 henvises der til socialtilsynslovens §§ 5 og 7. Vi foreslår, at der også henvises til bekendtgørelse om socialtilsyn og vejledning om socialtilsyn.

Punkt 152:

I tredje afsnit står der, at *"[p]ersoner, der henvender sig personligt via mail eller på anden måde, hvor deres identitet oplyses, kan bede om anonymitet. Det vil sige, at de ikke har pligt til at opgive navn eller andre personlige oplysninger til socialtilsynet, når de henvender sig"*.

Vi bemærker hertil, at udgangspunktet efter socialtilsynsloven § 11 er, at henvenderen er anonym.

Med virkning fra den 1. januar 2017 indsættes der et nyt stk. 4 i bestemmelsen, hvoraf det fremgår, at *"Den der har henvendt sig anonymt til socialtilsynet om bekymrende forhold i tilbuddet, jf. stk. 1, kan over for socialtilsynet samtykke i, at socialtilsynet over for tilbuddet eller andre oplyser, at tilsynet har modtaget henvendelsen. Vedkommende kan samtykke i, at socialtilsynet over for tilbuddet eller andre oplyser navnet på den, der har rettet henvendelse. Vedkommende kan helt eller delvis samtykke i, at socialtilsynet over for tilbuddet eller andre videregiver henvendelsens indhold."*

Udgangspunktet er efter vores opfattelse fortsat, at den der henvender sig med et whistleblow er anonym, men vedkommende har mulighed for at give samtykke til, at han/hun ikke er anonym. Da formuleringen af det tredje afsnit som nævnt giver indtryk af, at udgangspunktet er, at man ikke er anonym, foreslår vi, at afsnittet omformuleres.

Venlig hilsen

Ankestyrelsen

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Sendt til: caw@sim.dk og riwa@sim.dk med
kopi til: p-boern@sim.dk

14. december 2016

Vedrørende høring over vejledning om voksenansvar for anbragte børn eller unge

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

Ved e-mail af 16. november 2016 har Social- og Indenrigsministeriet anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger til ovenstående udkast.

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-mail
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2016-122-1265
Sagsbehandler
Mette Hansen
Direkte 3319 3212

Social- og Indenrigsministeriet har d. 8. december 2016 oplyst telefonisk, at der ikke er noget konkret, ministeriet ønsker Datatilsynets bemærkninger til. Ministeriet har desuden oplyst, at årsagen til persondataloven ikke er nævnt i vejledningen er, at der ikke er noget nyt i forhold til persondataloven i udkastet samt at der er taget stilling til overholdelsen af persondataloven i forbindelse med tilblivelsen af lov nr. 619 af 8. juni 2016 om voksenansvar for anbragte børn og unge og lov nr. 647 af 8. juni 2016 om ændring af lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om folkeskolen (konsekvensændringer som følge af lov om voksensvar for anbragte børn og unge), som danner baggrunden for udkastet til vejledningen.

Datatilsynet er blevet hørt over de ovennævnte love og den ovennævnte bekendtgørelse.

Datatilsynet forudsætter, at persondataloven¹ og regler udstedt i medfør heraf, herunder sikkerhedsbekendtgørelsen², iagttages i forbindelse med behandlinger af personoplysninger som følge af reglerne i udkastet.

Datatilsynet kan navnlig pege på følgende regler i persondataloven:

- Grundbetingelserne i persondatalovens § 5 om god databehandlings-skik, saglighed, proportionalitet, datakvalitet og sletning
- Behandlingsbetingelserne i persondatalovens § 6 om almindelige personoplysninger, §§ 7 og 8 om følsomme personoplysninger samt § 11 om personnumre
- Reglerne om de registreredes personers rettigheder i kapitel 8-10, herunder

¹ Lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger med senere ændringer

² Bekendtgørelse nr. 528 af 15. juni 2000 om sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger, som behandles for den offentlige forvaltning, som ændret ved bekendtgørelse nr. 201 af 22. marts 2001

- Den dataansvarliges oplysningspligt ved modtagelse/indsamling af oplysninger, jf. persondatalovens §§ 28 og 29
 - Den registreredes ret til indsigt og øvrige rettigheder
- Reglerne om datasikkerhed i §§ 41 og 42 – kravet om fornødne sikkerhedsforanstaltninger, skriftlig databehandleraftale og kontrol med databehandleren
- Reglerne om anmeldelse til og tilladelse/udtalelse fra Datatilsynet i kapitel 12 og 13 samt reglerne om tilladelse fra Datatilsynet i bl.a. § 10, stk. 3, og § 27, stk. 4

Udkastet giver herefter ikke Datatilsynet anledning til konkrete bemærkninger.

Med venlig hilsen

Mette Hansen

Social- og Indenrigsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

København, den 14. december 2016

Hørings svar til vejledning om voksenansvar for anbragte børn og unge

LOS – De private sociale tilbud takker for muligheden for at afgive høringssvar til vejledning om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Udkastet til vejledningen er udarbejdet ud fra lov nr. 619 af 8. juni 2016 om voksenansvar for anbragte børn og unge samt lov nr. 647 af 8. juni 2016 om ændring af lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om folkeskolen (konsekvensændringer som følge af lov om voksenansvar for anbragte børn og unge), som træder i kraft den 1. januar 2017.

Høringssvaret er opdelt efter bemærkninger til de enkelte punkter i vejledningen.

Punkt 15

Børn og unge kan tilbydes en anbringelse på eget værelse eller kollegium efter bekendtgørelse nr. 1270 af 24. oktober 2016 af lov om social service (herefter serviceloven) § 66 a, stk. 5. Det fastslås i forslaget til vejledningens punkt 15, at den unge skal have en vis alder og modenhed, således at den unge kan klare sig på egen hånd.

LOS mener, at det bør tydeliggøres, hvad forskellen på anbringelse på eget værelse med pædagogisk støtte eller anbringelse på et opholdssted udgør. Det angives at persongruppen, hvem vil profitere af anbringelse på eget værelse, snarligt har opbygget en selvstændig tilværelse og derfor kun vil have begrænset personlig støtte. LOS ønsker det afklaret, hvorvidt en anbringelse på eget værelse på opholdsstedet kræver, at det pædagogiske personale altid fysisk står til rådighed for den pågældende borger.

Punkt 16

Vejledningens punkt 16 fastsætter, at en unge over 18 år kan have ophold på opholdssteder eller døgninstitutioner efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6 som sanktion jf. bekendtgørelse nr. 1052 af 4. juni 2016 af straffeloven (herefter straffeloven) § 74 og § 78, stk. 2. Der hjemles ret hertil i voksenansvarslovens § 2, stk. 3. Ungdomssanktionen er henvendt til persongruppen i alderen 15 til 17 år jf. straffelovens § 74, og vejledningens punkt 77 fastslår, at denne institutionstype kun anvendes af børn og unge fra 12 år til og med 17 år. LOS mener, det bør præciseres, i hvilke tilfælde ophold efter det 18. år skal foregå på opholdssteder og døgninstitutioner jf. servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6.

Punkt 22

Forslagets punkt 22 fastslår, at §§ 6, 8 og 9 i lov nr. 619 af 8. juni 2016 om voksenansvar for anbragte børn og unge (herefter voksenansvarsloven) finder anvendelse på interne skoler, der er tilknyttet anbringelsessteder efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6.

LOS vil gerne bemærke, at børn og unge som modtager undervisning fra en intern skole i forbindelse med en anbringelse efter nævnte anbringelsesformer kan udvise samme

udadreagerende adfærd på skolen, som den pågældende borger gør på opholdsstedet. På denne baggrund mener LOS, at anvendelsesmulighederne for magtanvendelse på interne skoler burde udvides til at omfatte voksenansvarslovens § 10 om tilbageførelse ved rømning. Eksempelvis kan barnet eller den unge vælge at rømme fra den interne skole, hvorfor det må anses for nødvendigt, at personalet kan gribe ind og tilbageføre pågældende.

Endeligt mener LOS, at voksenansvarsreglerne ligeledes bør finde anvendelse på interne skoler i dagbehandlingstilbud. I henhold til folkeskolelovens § 20, stk. 5 og bekendtgørelse om specialundervisning nr. 702 af 23. juni 2014 § 10 skal interne skoler skal have et minimumsantal af elever for at være en intern skole tilknyttet til en døgninstitution. Interne skoler organiseret i dagbehandlingstilbud varetager den samme persongruppe som interne skoler tilknyttet anbringelsessteder efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og nr. 6.

Punkt 26

Forslaget til vejledningen behandler andre lovgivninger, som anvendes i forbindelse med anbringelse efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og nr. 6. Hertil er nævnt sundhedslovens vejledning om medicinordning og vejledning om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp samt samtykkekravet ved behandling.

LOS opfordrer til, at man tilføjer en passage vedrørende registreringskravet for private og offentlige behandlingssteder jf. sundhedsloven § 213 c. Baggrunden herfor er, at registreringen er lovpligtig for at kunne udlevere og håndtere borgerens ordineret medicin.

Punkt 29

Nødværge som straffri handlemåde bliver behandlet i punkt 29. Punkt 27 nævner yderligere nødværge, nødret og lovlig retshåndhævelse uden videre forklaring. LOS mener, at man bør tilføje et afsnit vedrørende nødret jf. straffelovens § 14, hvilket vil skabe klarhed over forskellen mellem definitionerne på nødret og nødværge.

Punkt 40

Forslaget til vejledningens punkt 40 gennemgår voksenansvaret som begreb og videregivelse af den daglige omsorg fra forældremyndighedsindehaveren til personalet på opholdsstedet. LOS mener, at gennemgangen er vigtig for forståelsen af omsorgspligten set i forholdt til magtanvendelser. Hertil skal bemærkes, at personalet på anbringelsesstederne varetager den omtalte daglige omsorg for barnet eller den unge, men deres indgrebsmuligheder er retmæssigt begrænset af borgerens grundlæggende rettigheder om frihed og selvbestemmelse.

Forslaget behandler omsorgspligten ved uoverensstemmelse mellem barnet eller den unges ageren og personalets vurdering af, hvad der findes bedst for den pågældende unge. I forlængelse heraf, eksemplificeres det i vejledningen ved personalets nødvendige indgriben ved barnets personlige hygiejne. LOS ønsker, at problemstillingen vedrørende manglende hygiejne på barnets værelse ligeledes bliver gennemgået, eftersom behovet for rengjorte værelse ligeledes er omfattet af personalets daglige omsorg. LOS mener derfor, at man bør behandle denne praktiske problematik, som kan give anledning til juridiske udfordringer, eftersom oprydning og rengøring på barnet eller den unges værelse kategoriseres som en magtanvendelse jf. voksenansvarslovens § 7 - og ikke som et omsorgstiltag, hvilket det må betragtes at være, såfremt en forældremyndighedsindehaver udførte det jf. voksenansvarslovens § 3.

Punkt 50

Husordensreglerne skal udarbejdes med henblik på at opstille retningslinjer for de anbragte børn og unge. I forlængelse af ovenstående kan regler om oprydning og rengøring kan fastsættes i husordenen jf. voksenansvarslovens § 4, stk. 2. Håndhævelsesmulighederne er enten pædagogisk henvendelse, hvilket personalet allerede har iværksat, eller brug af magt, hvilket reguleres efter reglerne om magtanvendelsesreglerne. LOS mener, at det skal tydeliggøres, hvilke håndhævelsesmuligheder, med hensynstagen til mindsteindgrebsprincippet, at personalet har i forbindelse med de situationer, hvor pædagogiske tiltag ikke længere findes tilstrækkelige for at tilgodese barnets bedste.

Punkt 51

I henhold til voksenansvarsloven § 5, stk. 1 kan personalet anvende en rusmiddeltest, såfremt barnet eller den unge har afgivet sit generelt samtykke hertil. Personalet skal gøre sig klart, hvordan de vil forholde sig til et positivt resultat, herunder konsekvenserne. LOS mener, det skal præciseres, hvorledes personalet skal udføre dette krav. Hertil bør det tilføjes, hvorvidt det findes nødvendigt at udfærdige personrettet handleplan samt i stort omfang, at det pågældende barn eller ung skal inddrages i tilrettelæggelsen af den videre socialpædagogiske indsats.

Punkt 52-53

Forslaget til vejledningens punkt 52 behandler reglerne om forudgående generelt samtykke, hvilket er lovpligtig at indhente forinden anvendelsen af rusmiddeltesten. Det angives, at for børn under 12 år er det forældremyndighedsindehaveren, som skal afgive samtykke jf. bekendtgørelse om voksenansvar § 2, stk. 1. Det bør præciseres, hvorledes personalet forholder sig juridisk og i praksis, såfremt barnet under 12 år ikke frivilligt ønsker at aflægge rusmiddeltesten. Et barn eller ung må aldrig tvinges til at aflægge en rusmiddeltest, hvorfor det bør klarlægges, hvorvidt personalet skal informere forældrene om forsøget herpå jf. voksenansvarslovens § 2, stk. 5.

Vejledningens 53. punkt bemærker, at handlekommunen, på samme vis som forældrene, skal informeres omkring anvendte rusmiddeltest. Man har ikke opsat specifikke krav til orienteringen, hvorfor LOS formoder, at kommunen kan orienteres mundtligt.

Punkt 54

I bemærkningerne til lov om voksenansvar og forslaget til vejledningens punkt 54 fastslås det, at personalet skal gennemføre en samtale med barnet eller den unge om, hvorvidt pågældende ønsker at trække sit generelle samtykke tilbage efter nægtelse af rusmiddeltest. Det fremgår ikke af vejledningen, hvorledes at barn under 12 år kan tilbagekalde sit generelle samtykke, eftersom det er forældremyndighedsindehaveren, som skal afgive samtykke hertil jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 5. Dette bør præciseres i vejledningens punkt 54.

Punkt 55

Rusmiddeltests er yderst sensible, da de reagerer på den mindste smule rusmiddel. Det angives i vejledningen, at denne information er vigtig i forhold til at barnet eller den unge aflægger tests. En falsk test kan give anledning til forkert pædagogisk behandling, hvorfor LOS mener, at man bør opsætte enkelte retningslinjer for udførelsen af testen, eventuelt udarbejdet af Styrelsen for Patientsikkerhed.

Punkt 59

Vejledningens punkt 59 henviser til at socialtilsynet ved driftsorienteret tilsyn med anbringelsesstederne skal undersøge brugen af fysisk guidning jf. bekendtgørelse nr. 124 af 12. februar 2016 af lov om socialtilsyn (herefter socialtilsynsloven) § 2. Det er ikke angivet i socialtilsynsloven eller bekendtgørelse om voksenansvar, hvorledes socialtilsynet specifikt vil undersøge anvendelsen af fysisk guidning på anbringelsesstedet, eftersom denne type handlinger ikke skal registreres og indberettes efter voksenansvarslovens § 21.

LOS mener, at vejledningen giver anledning til tvivl, da der ikke er tale om en magtanvendelse, men socialtilsynet vil undersøge brugen heraf i forbindelse med tilsynsbesøg.

Punkt 67

Betingelserne for at tilbageføre et barn ved magt til anbringelsesstedet er blandt andet, at barnet eller den unge rømmer og ikke har til hensigt at vende tilbage. Samtidig kræves det, at barnet eller den unges adfærd udgør en risiko for at skade sig selv eller andre.

Ifølge vejledningen kan personalet ikke foretage andre indgreb over for barnet eller den unge end pædagogisk henvendelse i de tilfælde, personalet har en formodning om, at barnet eller den unge rømmer. LOS finder det problematisk, at personalet ikke må gribe ind, når barnet eller den unge fortæller, at den pågældende har til hensigt at rømme og ikke vende tilbage til anbringelsesstedet. Idet personalet fagligt vurderer, at rømning vil resultere i barnet eller den unge skader sig selv eller andre, mener LOS, at mildere foranstaltninger må betragtes som en del af omsorgspligten. Der ønskes derfor forslag til, hvorledes personalet kan afværge en eventuel rømning.

Punkt 79

Lederen af anbringelsesstedet eller dennes stedfortræder kan anvende fysisk magt i form af fastholdelse i akut opståede situationer efter voksenansvarsloven § 13. Efter bestemmelsens stk. 2 er det kommunalbestyrelsen, som skal træffe afgørelse om, hvorvidt barnet eller den unge kan fastholdes efter stk. 1.

LOS mener, det skal præciseres, hvordan voksenansvarslovens § 13 er indholdsmæssig forskellig fra voksenansvarslovens § 9. I vejledningens punkt 79 fastslås det, at fastholdelsen efter § 13 ligger ud over de kriterier, der fremgår af § 9. En præcisering af forskellen vil sikre, at anvendelse af magtanvendelser efter § 13 vil foregå med den korrekte juridiske grundlag.

Punkt 83

Vejledningens punkt 83 fastslår, at børne- og unge-udvalget i særlige tilfælde kan dispensere fra aldersgrænsen på 12 til 17 årige for anbringelser efter voksenansvarsbekendtgørelsens § 6, stk. 2. I denne sammenhæng vil LOS bemærke, at man bør overveje sammensætningen af børn og unge, eftersom der ligeledes er mulighed for at placere unge over 18 år på samme anbringelsessted.

Punkt 85

Sigtede unge under 18 år, som skal varetægtsfængsles ved domsafgørelse jf. bekendtgørelse nr. 1257 af 13. oktober 2016 af lov om rettens pleje (herefter retsplejeloven) § 762, skal afgive samtykke til at varetægtsfængsles i surrogat. LOS skal gøre opmærksom på, at såfremt den unge ikke samtykke til at komme i varetægtsurrogat, bliver den pågældende placeret i et arresthus.

LOS skal bemærke, at ethvert barn under frihedsberøvelse skal adskilles fra voksne jf. børnekonventionen artikel 37, litra c. Endvidere mener LOS, at man bør fremhæve, hvorledes kommunalbestyrelsen overfører den unge til varetægtssurrogat på en sikret døgninstitution.

Punkt 87

Vejledningens punkt 87 afsnit skriver følgende: *"Aftalen medfører, at Region Hovedstaden og Sølager .."*. LOS mener, der bør redegøres for den omtalte aftale, eftersom denne ikke tidligere er behandlet i vejledningen.

Punkt 89

Det følger af vejledningen, at lederen af en åben døgninstitution kan træffe midlertidig beslutning om at barnet overføres til en sikrede døgninstitution. I henhold til den nuværende magtanvendelsesbekendtgørelse for børn og unge anbragt uden for hjemmet § 30, stk. 3, er dette først muligt efter barnets 15. år. LOS mener, der bør redegøres for, hvorfor alderen er nedsat så betydeligt i forhold til gældende magtanvendelsesbekendtgørelse.

Punkt 98

Vejledningens punkt 98 fastslår, at et barn eller ung kan tilbageføres til en sikret døgninstitution, såfremt den pågældende borger alligevel ikke var egnet til at være i en ikke-sikret døgninstitution. Hertil mener LOS, at man bør indsætte krav om, at forældremyndighedsindehaverne underrettes herom.

Punkt 107

I henhold til voksenansvarslovens § 14, stk. 1 kan lederen eller dennes stedfortræder anbringe et barn i et særligt tilrettelagt isolationsrum. Vejledningens punkt 107 fastslår, at beslutningskompetencen kan videregives til lederens stedfortræder ved afdelingslederen og dennes souschef er fraværende. Det angives, at den pågældende stedfortræder skal være dokumenterbart. Det bør præciseres, hvorledes dette skal dokumenteres og hvorvidt videregivelse af beslutningskompetencen udelukkende omfatter bemyndigelsen til at træffe afgørelse om isolationsanbringelsen. Er sidstnævnte tilfælde gældende, bør lederen kunne uddelegere beslutningskompetencen til den medarbejder, hvem har det overordnet ansvar på anbringelsesstedet på det pågældende tidspunkt. Samme overlevering af beslutningskompetence anvendes ved anbringelsesstedets undersøgelse af barnets effekter jf. voksenansvarslovens § 16, stk. 2 og vejledningens punkt 115.

Punkt 141

Vejledningen fastslår, at anbringelsesstedet skal sende indberetningsskemaet hurtigst muligt inden for 24 timer, når registreringen har fundet sted jf. voksenansvarsbekendtgørelsens § 22. Endvidere fremgår det af vejledningen, at skemaerne skal sendes ved "ugrundet ophold", hvilket betyder, at skemaer skal sendes samme dag, som den er færdig.

I den nuværende magtanvendelsesbekendtgørelses § 42, stk. 4 skal anbringelsesstedets leder indsende en kopi af indberetningsskemaet til kommunalbestyrelsen straks. Ændringen komplicerer den praktiske udførelse, herunder at anbringelsesstedets leder ikke har tilstrækkelig tid til at indhente informationer om forløbet samt at barnet ikke nødvendigvis er klar til at ledsage indberetningen med sin egen redegørelse over episoden.

LOS opfordrer derfor til, at man ikke indsætter kravet om 'ugrundet ophold' og dermed fastsætte en tidsfrist på 24 timer. Ændringen vil give anledning til yderligere problematikker

vedrørende den forudgående undersøgelse om forløbet samt barnets inddragelse. Eftersom kravet om at registreringen skal nedskrives indenfor 24 timer sikrer barnets retssikkerhed, hvilket ændringen modsætningsvist ikke vil.

Punkt 148

Ved magtanvendelse på et barn eller en ung, skal pågældendes handlekommune have tilsendt en kopi af indberetningsskemaet i forbindelse med at ledelsen sender til socialtilsynet jf. voksenansvarsbekendtgørelsens § 23, stk. 3. LOS har tidligere i høringssvaret til voksenansvarsbekendtgørelsen fremhævet, at handlekommunen udelukkende skal orienteres jf. gældende magtanvendelsesbekendtgørelse § 44, stk. 7. Der bør redegøres for, hvorfor en udvidelse af informationsvideregivelsen, i form af kopi af indberetningsskemaet, findes nødvendig.

Punkt 151

Socialtilsynet fører driftsorienteret tilsyn med anbringelsesstedet jf. socialtilsynslovens § 2 jf. voksenansvarslovens § 22. Som det angives i vejledningen påser tilsynet, at anbringelsesstedet anvender reglerne på området korrekt jf. socialtilsynslovens § 7. Til vurderingen heraf inddrager socialtilsynet blandt andet personalet samt de anbragte børn og unge.

LOS opfordrer til, at alle involverede sikre og respekterer barnets grundlæggende rettigheder i forbindelse med et tilsynsbesøg. Hertil kan nævnes, at barnets frihed ikke indskrænkes jf. EMRK artikel 2, 4. tillægsprotokol om retten til bevægelsesfrihed, ved ikke at påtvinge barnet at afholde samtale i et mødelokale eller på anden vis kræve deres tilstedeværelse under et tilsynsbesøg. Derudover skal barnet eller den unge altid tilbydes en bisidder ved samtaler med socialtilsynet, såfremt pågældende ønsker dette.

Med venlig hilsen

Michael Graatang
Direktør

Anne Rugholt
Juridisk konsulent

Til Social- og Indenrigsministeriet
Att.: Charlotte Avnsted-Vilman
E-mail: caw@sim.dk og riwa@sim.dk
Cc.: p-boern@sim.dk

Blekinge Boulevard 2
2630 Taastrup, Danmark
Tlf.: +45 3675 1777
Fax: +45 3675 1403
dh@handicap.dk
www.handicap.dk

Taastrup, den 24 november 2016
Sag 16-2016-00751 – Dok. 277817/mmh_dh

Danske handicaporganisationers (DH) høringssvar til udkast til vejledning om voksenansvar over for anbragte børn og unge

DH takker for muligheden for at komme med bemærkninger til udkast til vejledning om voksenansvar over for anbragte børn og unge.

Indledningsvist vil DH understrege, at brugen af magtanvendelse over for børn og unge med handicap skal begrænses mest muligt. Magtanvendelse skal altid være sidste udvej. Magtanvendelse skal altid ske med respekt for barnets eller den unges fysiske og psykiske integritet. . Det skal ligeledes anerkendes, at magtanvendelse kan have betydelig negativ og langsigtet indvirkning på børn og unge (og voksne), hvilket også skal lægges til grund i vurderingen af et indgrebs betydning.

DH har følgende specifikke bemærkninger til vejledningen:

Kapitel 2 - Anvendelsesområde og personkreds

Punkt 10 – Personkreds

Det fremgår af vejledningen, at personkredsen der må anvende magt, ”forstås personale, der udfører pædagogisk arbejde, har gennemført en pædagogisk uddannelse, eller som indgår i gennemførelsen af alment pædagogisk arbejde og varetager andre pædagogiske arbejdsopgaver på institutionen eller opholdsstedet.”

DH finder det uklart hvorvidt eksempelvis fysioterapeuter, ergoterapeuter eller sundhedspersonale, der kan være tilknyttet døgn- eller aflastningstilbud for børn og unge med handicap også er omfattet af loven. Dette personale vil i mange tilfælde være omfattet af sundhedslovgivningen, hvor der ikke findes magtanvendelsesregler, men kan samtidig indgå i den pædagogiske opgaveløsning.

DH mener, at det bør fremgå tydeligt om disse faggrupper er omfattet af personkredsen eller ej – og om de kun er omfattet, når du udføre 'pædagogisk arbejde'.

Kapitel 5 – Voksenansvar

Punkt 41 – Særligt i forhold til børn og unge med nedsat psykisk og fysisk funktionsevne

Det fremgår af vejledningens punkt 41, at det i enkelte tilfælde kan være nødvendigt at fastgøre barnet eller den unge med nedsat funktionsnedsættelse med stofsele, for at forhindre personskaade ved fx fald fra toilet eller seng.

Som DH læser vejledningens tekst om brugen af stofselser i forbindelse med at yde omsorg over for børn og unge med nedsat funktionsevne, skal beslutningen om brugen af stofselser ikke indberettes. DH finder det dog uklart om, hvorvidt brugen af stofselser skal indberettes hvis barnet eller den unge modsætter sig.

DH mener, at det er afgørende at brugen af stofselser også denne form for magtanvendelse indberettes og registreres, således at det kan følges i hvilke situationer, hvor ofte og hvorfor et barn eller en ung med funktionsnedsættelse fastspændes med stofsele. Herved skal rutineanvendelse af stofselser over for børn og unge med handicap forebygges.

DH mener, at brugen af stofselser må være sidste udvej og kun benyttes hvor det ikke ved hjælp af andre hjælpemidler eller yderligere personale, er muligt at støtte barnet i fx en toiletsituation, således at barnet eller den unge undgår personskaade.

DH har kendskab til enkelte eksempler, hvor fastspænding med stofsele fx er benyttet i en spisesituation uden at barnet er i fare for personskaade, men med begrundelsen at personalet fandt det mindre forstyrrende for spisesituationen. Dette mener DH ikke kan være en begrundelse for brugen af stofselser og er en unødigt indgriben i barnet eller den unges fysiske og psykiske integritet.

DH mener, at der i vejledningen bør gives flere eksempler på hvor det ikke vil være nødvendigt med brug af stofselser, således at afgrænsningen bliver mere tydelig.

DH mener, at det bør være et krav, at brugen af stofselser kun kan finde sted på baggrund af forudgående tilsyn og vejledning fra en fysioterapeut, således at det blandt andet kan sikres, at barnet eller den unge ikke bliver fastspændt på en uhensigtsmæssig måde, der kan give skader eller men eller medfører ubehag.

Kapitel 9 - Fysisk guidning

Punkt 56 – Generelt

Det fremgår af vejledningen, at der i den fysiske guidning også indgår, at: ”*man kortvarigt kan fastholde barnet eller den unge.*” Det fremgår endvidere at der ikke kan sættes nogen øvre tidsgrænse for fastholdelsen.

DH savner eksempler på hvornår en tidsperiode vil være for lang. Der gives eksempler på at det vil falde inden for bestemmelsen at fastholde barnet den tid det tager at børste tænder eller hjælpe barnet i tøjet. Det må være muligt at komme med eksempler, som ikke vil falde ind under bestemmelsen. Særligt det forhold at fysisk guidning ikke skal registreres, gør det ekstra vigtigt, at der er en helt klar afgrænsning for hvornår der er tale om fysisk guidning og hvornår der er tale magtanvendelse.

Punkt 57 - Betingelser for at anvende fysisk guidning

Det fremgår af punkt 57, at fysisk guidning kan bruges for at yde omsorg for barnet eller den unge eller hvis barnet generer eller udøver chikane over for de øvrige anbragte børn og unge, personalet, den kommunale plejefamilie eller andre, der opholder sig på anbringelsesstedet.

DH anerkender, at der kan være behov for fysisk at guide, kortvarigt at fastholde eller bortvise barnet fra konfliktfyldte situationer, som en del af omsorgspligten. DH mener samtidig, at det er yderst vigtigt at det bliver meget tydeligt hvad grænserne er for denne udvidede magtbeføjelse.

DH mener, at der med bør gives flere konkrete eksempler på i hvilke situationer anvendelsen af bestemmelsen om fysisk guidning mv. kan anvendes, end eksemplet om at give et mindre barn flyverdragt på og provokationer omkring spisesituationen. Det vil være godt at komme med konkrete eksempler omkring børn med handicap, som grundet deres funktionsnedsættelse kan have særlige vanskeligheder ved at håndtere en spisesituation eller have vanskeligt ved at vurdere om det er nødvendigt med varmt overtøj, selvom de er ældre end 2 år. Disse vanskeligheder, begrundet i barnets handicap, må ikke i sig selv kunne begrunde magtanvendelse, hvilket bør præciseres i vejledningen.

Det fremgår endvidere, at fysisk guidning, kortvarig fastholdelse eller bortvisning kan bruges hvis barnet generer eller udøver chikane over for personalet. Denne del er ikke uddybet nærmere. DH kan forestille sig, at der er mange forskellige opfattelser hos

personalet af, hvornår et barn generer eller 'udøver chikane' over for enten andre anbragte børn eller personalet og dermed er der et meget stort behov for at denne del uddybes med eksempler. Der må ikke opstå vilkårlighed i forhold til den praktiske udmøntning af brugen af § 6, og praksis må ikke generelt udvikle sig i en mere voksenautoritær retning, hvilket der kan være risiko for uden konkrete eksempler i vejledningen.

Punkt 59 – særligt omkring tilsyn

DH finder, at det er afgørende, at denne form for mindre indgribende fysisk magt registreres og indberettes.

DH mener ikke, at en indberetning og registrering vil betyde en stor byrde for tilbuddene. DH mener, at det bør være muligt ved hjælp af de standardiserede skemaer, at registrere brugen af disse indgreb, således at det kan følges, om brugen af mindre indgribende fysisk magt, griber om sig. DH mener ikke det vil være muligt for Socialtilsynet i tilstrækkeligt omfang, at føre tilsyn med denne form for magtanvendelse som loven foreskriver, hvis ikke den indberettes og registreres, men Socialtilsynet alene skal huske at spørge ind til anvendelsen af fysisk guidning.

Kapitel 11 - Afværgehjælp

Punkt 62 – Generelt

DH mener ikke, at loven giver hjemmel til at benytte afværgehjælp ved "*Gentagen ødelæggelse af ting af mindre værdi, fx billige drikkeglas*", som det fremgår af vejledningens punkt 62.

DH mener, at det er at udvide afværgehjælpen for langt med en sådan fortolkning, hvor mindre ting gentagne gange ødelægges. DH mener, at det med den rette pædagogiske indsats burde være muligt, at forhindre gentagen ødelæggelse af mindre ting. Det kan efter DH's mening risikere at bidrage til en stærkt forøget brug af magtanvendelse i form af kortvarig fastholdelse og bortvisning, ud over hvad der er rimeligt i forhold til, at drage omsorg for barnet.

Punkt 63 - Årsager der kan begrunde afværgehjælp

I forlængelse af ovenstående **mener DH** heller ikke, at afværgehjælp kan anvendes, allerede inden genstande, der ikke er af hverken høj økonomisk eller affektionsmæssig værdi ødelægges. Også her mener DH, at det er at strække afværgehjælpen for langt i forhold til tilbuddenes mulighed for at drage omsorg for børnene. Det må kunne forebygges på anden

vis og må desuden anses for disproportionalt i forhold til den effekt som afværgehjælpen kan have på barnet eller den unge..

Kapitel 21 - Registrering og indberetning

DH finder det yderst vigtigt, at der føres tilstrækkeligt tilsyn med brugen af magtanvendelse.

DH mener, at der skal ske en national opsamling og overvågning af magtanvendelse inden for det sociale område og uddannelsesområdet, ligesom på psykiatriområdet. DH mener, at det er muligt med de nye Socialtilsyns årlige afrapporteringer, at indsamle nationale data for magtanvendelse over for anbragte børn og unge, som bør indgå i en årlig drøftelse i Folketinget om brugen af magtanvendelse generelt på tværs af alle sektorer. Kun ved et konstant og vedvarende fokus på brugen af magtanvendelse, er det muligt at styrke forebyggelsen og udvikle alternative metoder og dermed nedbringe brugen af magtanvendelse generelt.

Punkt 145 - Orientering af forældremyndighedsindehaveren

Det fremgår af punkt 145, at forældremyndighedsindehaveren skal have en mundtlig orientering på telefon eller en e-mail, om en magtanvendelse over for barnet eller den unge.

DH mener, at det her er vigtigt at være opmærksom på om forældremyndighedsindehaveren har en funktionsnedsættelse, der gør det vanskeligt at forstå en mundtlig eller skriftlig orientering. I så fald bør personalet på opholdsstedet tage særlige hensyn ift. orienteringen. Dette bør fremgå af vejledningen.

Kapitel 22 - Tilsyn

Punkt 152 – Særligt om henvendelse til socialtilsynet

Det fremgår af punkt 152, at socialtilsynet skal etablere en særlig adgang som personale, anbragte børn og unge mv. kan benytte til at henvende sig til socialtilsynet om bekymrende forhold. Som minimum skal der være et telefonnummer og en e-postadresse til dette.

DH vil gøre opmærksom på, at nogle børn og unge med handicap ikke vil have mulighed for at kunne benytte hverken telefon eller e-mail til at henvende sig, hvilket stiller ekstraordinære krav til tilsynet med tilbud, hvor denne gruppe børn har ophold.

DH finder det særdeles vigtigt, at børn og unge med handicap får den nødvendige hjælp og støtte til at kunne henvende sig til Socialtilsynet. Børn og unge med handicap kan være i en

særlig sårbar situation i forhold til at udøve deres rettigheder, fx pga. manglende eller begrænset sprog. Der bør derfor tænkes i særligt tilrettelagte metoder for hvordan børn med omfattende funktionsnedsættelse får mulighed for at fremlægge deres oplevelser over for socialtilsynet.

For yderligere bemærkninger kontakt chefkonsulent Maria Holsaae tlf.nr. 24 45 15 57 eller e-mail mmh@handicap.dk.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink that reads "Thorkild Olesen". The signature is written in a cursive, slightly slanted style.

Thorkild Olesen
formand

Høring over "Vejledning om voksenansvar for anbragte børn og unge"

FOA har følgende generelle bemærkninger til vejledningen

FOA anerkender vejledningens formål og forsøg på at præcisere lovgivningen, således, at det bliver mere tydeligt, hvad rammerne for brug af magt på forskellige anbringelsessteder er. Der er dermed taget højde for et ønske fra pædagogisk ansatte landet over, der har bedt om en afklaring af magtanvendelse fra ministeriel side. Der ses i vejledningen klar intention om at støtte personale og kommunalt ansatte plejefamilier i forhold til, hvornår og hvordan magtanvendelse udføres. Udgangspunktet for både lov og vejledning har blandt andet været, at pædagogisk personale har udtrykt behov for at brugen af magtanvendelse præciseres og konkretiseres, idet det er den enkelte ansatte, der i en given konfliktsituation skal træffe beslutning om en eventuel anvendelse af magt over for et barn eller en ung. Set ud fra et ressourcemæssigt og praktisk udgangspunkt, kan loven og vejledningen derfor umiddelbart virke fornuftig og anvendelig i en hverdag præget af daglig handletvang.

Det er endvidere positivt, at hjemmel til indgreb overfor børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet nu fremgår direkte af lovgivningen og dertilhørende vejledning. Dermed præciseres både kommunalbestyrelsens ansvar og især anbringelsesstedernes ansvar. Det betyder, at personalet har eller får mulighed for, at tilegne sig den nødvendige både faglige og juridiske viden, der vil kunne sikre Børn og Unges menneskerettigheder, selvom de er anbragt uden for hjemmet.

Ved nærmere eftersyn fremtræder flere problematikker i vejledningen dog. Overordnet set er der tale om en forøgelse af indgreb i anbragte børn og unges borgeres personlige frihed. Der vil her pålægge den enkelte ansat et stort ansvar i forhold til en vurdering af, hvorvidt magtanvendelse og indgreb i den anbragtes personlige frihed lever op til kravene i vejledningen eller går mod børnekonventionen og menneskerettighedernes krav om ret til personlig frihed, ytringsfrihed og respekt for person- og brevhemmelighed (§ 3).

FOA savner ydermere tydelig beskyttelse af personale når et barn/en ung er voldelig eller gør fysisk modstand mod pædagogiske tiltag. Ligeledes savner FOA anvisninger på alternative handlemuligheder for personalet i situationer, hvor den unge ikke samarbejder og modsætter sig fysisk guidning og magtanvendelse. Som tidligere beskrevet, påhviler der den enkelte ansatte et stort ansvar i form af at træffe beslutning om den korrekte handling i den enkelte situation. Dette vil kunne understøttes i højere grad ved en nærmere uddybning af forventninger samt forslag til alternative tiltag for eksempelvis at yde omsorg over for barnet eller den unge.

Uddannelse af personale

Loven og vejledningens anvisninger bygger i høj grad på skøn fra personalet. Det er derfor helt centralt at kommuner og regioner sikrer, at alle relevante personalegrupper får uddannelse der sætter dem i stand til at foretage de nødvendige skøn i arbejdet med anbragte børn og unge.

Implementeringsvejledning

Loven og vejledningen fordrer en praksisrettet og konkret implementeringsvejledning til de faggrupper, der arbejder med de anbragte børn og unge. Det er afgørende at, der i implementeringsvejledningen til loven, lægges vægt på, hvordan de mange skøn skal foretages og på hvilken baggrund.

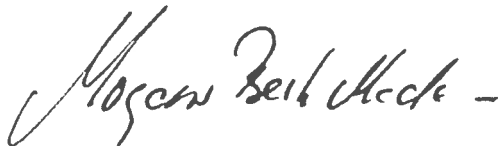
FOA har følgende specifikke bemærkninger til vejledningen

I forhold til brug af elektroniske medier og kommunikation mener vi, at man skal være meget forsigtig med magtanvendelse og indskrænkninger i friheden. Ikke kun af hensyn til barnet eller den unges privatliv, men også af hensyn til, at det i den kulturkontekst hvori vi befinder os, er en fordring for, at kunne være en del af samfundet og fællesskabet.

§42 tilsiger at anbringelsesstedet skal gå i dialog med forældremyndighedsindehaver, den anbringende kommune og evt. andre involverede parter når et barn eller en ung gentagne gange modsætter sig at modtage en nødvendig omsorg. FOA mener, at der skal tages hensyn til, at en sådan proces tager tid. Dette betyder konkret, at der i nogle tilfælde kan være store omkostninger for barn eller ung og personale ved ikke at kunne handle i forhold til barnet i den periode en sådan dialog foregår.

§48 om husorden tilsiger at en husorden med fordel kan udarbejdes under inddragelse af personalet og de anbragte børn og unge samt evt. deres forældre. FOA rejser opmærksomhed på at det er personalets arbejdsvilkår, der delvist lægges ud til børn/unge og evt. forældre.

Med venlig hilsen

Mogens Bech Madsen
Sektorformand Pædagogisk sektor

Til: Rikke Wagner (RIWA@sim.dk)
Fra: Charlotte Avnsted (caw@sim.dk)
Titel: VS: Voksenansvar
Sendt: 06-12-2016 09:28:19

Har talt med ham i telefonen d. 5. december 2016.

Fra: Geert Jørgensen [mailto:gj@gj-consult.dk]
Sendt: 30. november 2016 19:26
Til: Charlotte Avnsted
Emne: Voksenansvar

Kære Charlotte

Jeg fik lige en akut opgave, så min tidsplan skred.

Her er det, jeg gerne lige vil vende med dig, uden for referat. Efter vores snak kan jeg evt. fremsende et høringsvar til udkastet.

Jeg prøver at ringe i morgen eftermiddag eller fredag.

Mange hilsner
Geert

Pkt. 6, sidste afsnit og Pkt. 62, 2. afsnit: Henviser til Voksenansvarsloven §2, stk 4? Ifølge den udgave, jeg har fra Retsinfo, er der ikke noget stk.4 til § 2 Hvor finder jeg noget om interne skoler.

65: Holde nede med sin kropsvægt, kan situationen evt. være omfattet af nødværge.

66, 2. afsnit: ...selvskadende adfærd som at snitte i eller skære i sig selv. Hvor alvorlig skal selvska den være?

66, 3. afsnit den unge truer med <--> Verbale trusler, de to forskellige formuleringer kan skabe uklarhed

67, 4 sidste afsnit tydeliggørelse af "hensigt" "står lige over for" "i gang med" "formodning".

68, sidste afsnit: De to sætninger kan forstås sådan, at de modsiger hinanden.

141: I dag 3 dages frist for indberetning, er fristen fremover 2 dage? 24 timer til registrering og 24 timer til indberetning "uden ugrundet ophold".

Mht. bekendtgørelsen undrer jeg mig over, at der er en række nye initiativer i loven, der uddybes i vejledningen, men som ikke er med i bekendtgørelsen? F.eks. afværgenhjælp og tilbageførsel.

Geert Jørgensen
GJ-Consult
Gersehaven 45
3320 Skævinge
CVR: 20491779
Mobil: +45 40 63 67 09
Mail gj@gj-consult.dk
Web: www.gj-consult.dk

Høringssvar til udkast til vejledningen

Unge over 18 år anbragt i henhold til en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse

Bekendtgørelsens § 1

8. Ophold på anbringelsessteder efter servicelovens § 66, stk. 1, skal være begyndt før det fyldte 18 år. Ophold på opholdssteder og døgninstitutioner efter servicelovens § 66, stk.1, nr. 5 og 6, kan dog i medfør af straffelovens § 74 a, påbegyndes efter det fyldte 18. år.

Voksenansvarslovens §§ 4, 5, 7-9, 12-14, 16 og 19-24 finder anvendelse over for unge over 18 år, hvis den pågældende er anbragt i henhold til en strafferetlig dom eller kendelse, jf. voksenansvarslovens § 2, stk. 3.

16. Opholdssteder efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5, udgør botilbud for børn og unge, som har ophold uden for hjemmet. Et opholdssted yder et samlet tilbud, der typisk omfatter socialpædagogisk behandling og bolig.

Et opholdssted skal være godkendt efter § 5 i lov om socialtilsyn.

På opholdssteder for børn og unge, oprettet efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, kan der anvendes magt efter voksenansvarslovens kapitel 3, uanset om målgruppen for opholdsstedet er børn og unge, der har sociale problemer, eller er børn og unge med nedsat psykisk eller fysisk funktionsevne.

Magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten efter lovens §§ 8-14, §§ 16, 18 og 20

Kommentar [LERA1]: Jeg mener ikke at dette er muligt i forhold til delvis lukkede afdelinger eller delvis lukkede døgninstitutioner, som er forbeholdt børn og unge fra 12 år og op til (og med) 17 år. Se punkt 77:
Institutionstypen kan således kun anvendes for børn og unge fra 12 år og til og med 17 år og er målrettet børn og unge med negativ og udadreagerende adfærd, misbrugsproblemer eller kriminel adfærd med behov for et længerevarende behandlingsforløb.

Kommentar [LERA2]: Med henvisning til kommentar nr. 1 - kan unge over 18 være anbragt på delvis lukkede afdelinger eller institutioner, som er omfattet af de her nævnte paragraffer i voksenansvarslovens (§§ 12-13)?

Kommentar [LERA3]: Slet henvisning til § 66, stk. 1 nr. 6 da punkt 16 vedrører § 66, stk. 1, nr. 5

Kommentar [LERA4]: §§ 12-14 relaterer sig ikke til opholdssteder efter serviceloven § 66, stk. 1, nr. 5 og § 18 (besøgs- og brevkontrol ved politiets afgørelse) skal ikke registreres eller indberettes

Sikrede døgninstitutioner

20. Ved en sikret døgninstitution forstås en døgninstitution med en eller flere afdelinger, hvor det er tilladt at have yderdøre og vinduer konstant aflåst. En afdeling, der er aflåst hele eller næsten hele døgnet, skal være godkendt efter § 5 i lov om social tilsyn. Der kan endvidere gives en særlig godkendelse til at anvende en del af en sikret afdeling til særlige formål, hvis der er etableret en fysisk adskillelse fra de øvrige dele af den sikrede afdeling.

Sikrede døgninstitutioner kan endvidere have en eller flere særligt sikrede afdelinger, som modtager børn og unge i de tilfælde, hvor anbringelse i almindelig sikret afdeling ikke er eller vil være tilstrækkelig, jf. vejledningens punkt 21, nedenfor.

Interne skoler

22. Reglerne i lov om voksenansvar §§ 6, 8 og 9 finder anvendelse på interne skoler, der er tilknyttet anbringelsessteder efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6.

76. Børn og unge-udvalget kan træffe afgørelse om at anbringe et barn eller en ung på en delvis lukket afdeling på en åben døgninstitution eller en delvis lukkede døgninstitution, når anbringelsen sker af sociale årsager, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, jf. § 52, stk. 1 og § 58, jf. § 63 a, stk. 1.

Kommentar [LERA5]:

Denne definition bør suppleres med oplysninger om, at en sikret døgninstitution kan have en eller flere åbne afdelinger og en eller flere delvis lukkede afdelinger, som er organisatorisk forbundet til den sikrede døgninstitutionens sikrede eller særligt sikrede afdelinger.

Kommentar [LERA6]:

Reglerne i voksenansvarslovens § 7 og §§ 10-13 bør også kunne finde anvendelse på interne skoler, der er tilknyttet anbringelsesstedet. F.eks. hvis en intern skole er på udflugt og en rømning – for at forhindre skade – ønskes forsøgt forhindret med hjemmel i § 10 eller lignende/andre situationer, som kalder på voksenansvarlige handlinger i.h.t. §§ 11-13.

Kommentar [LERA7]:

Læseren kan komme til at få den opfattelse, at der kun skal være en social årsag, og at unge ikke kan anbringes på delvis lukket på et retsligt grundlag. F.eks. en mindre indgribende varetægtssurrogatfængsling, alternativ afsoning eller ungdomssanktion. Det bør oplyses om børn- og ungeudvalget også træffer afgørelse om anbringelse, når den unge skal anbringes iht. et retsligt grundlag.

23. Børn og unge kan, jf. servicelovens § 52, stk. 3, nr. 5, som led i en aflastningsordning, jf. servicelovens § 55, stk. 2, få ophold i en netværksplejefamilie, en plejefamilie, på et godkendt opholdssted eller på en døgninstitution, jf. servicelovens § 66. Børn og unge, der er i aflastning på et godkendt opholdssted eller en døgninstitution, jf. servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, er omfattet af reglerne om voksenansvar, herunder reglerne om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten, idet reglerne om magtanvendelse mv. er knyttet til anbringelsesstedet (typen af anbringelsessted) og ikke årsagen til, at barnet eller den unge opholder sig på anbringelsesstedet.

Kommentar [LERA8]:
Gælder det også, hvis et barn er indskrevet på anbringelsesstedets interne skole, men i øvrigt ikke er anbragt på anbringelsesstedet?

Reglerne om magtanvendelse finder kun anvendelse i kommunale plejefamilier, for så vidt angår reglen om afværgenhjælp efter voksenansvarslovens § 8. Derudover gælder reglen i voksenansvarslovens § 6 om fysisk guidning.

Kommentar [LERA9]:
Det anbefales at følgende tilføjes: ..samt af de generelle principper for magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten i § 7.

28. Efter § 762 i retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1257 af 13. oktober 2016, med senere ændringer er det dommeren, der afgør, om en sigtet skal varetægtsfængsles. Når det drejer sig om unge under 18 år, skal de som udgangspunkt anbringes i varetægtssurrogat på en sikret døgninstitution, hvis den unge samtykker heri, jf. retsplejelovens § 765.

Kommentar [LERA10]:
Der er brug for en præcisering af om den unge, som bliver 18 år under anbringelse på sikret døgninstitution kan forblive anbragt og/eller om han/hun kan eller ligefrem skal overføres til et arresthus.

Kommentar [LERA11]:
Hvorfor skal den unge under 18 år samtykke? Hvis den unge ikke samtykker risikerer han/hun at blive frihedsberøvet i et arresthus med voksne, hvilket kan opfattes som brud på Børnkonventionens § 37 c

31 Afsoner den unge en dom på en sikret døgninstitution eller i en af Kriminalforsorgens institutioner, betaler kommunen en fast takst for opholdet, jf. servicelovens § X og finansieringsbekendtgørelsens § x, mens kommunen afholder udgifterne, når den unge afsoner en dom på en ikke sikret døgninstitution eller et opholdssted.

32. Udlændingelovens regler om frihedsberøvelse.....

Børnekonventionen

35.

76. Hvis der er tale om en anbringelse uden for hjemmet med samtykke, skal børn og unge-udvalget tage stilling til, om betingelserne for anbringelse på en delvis lukket døgninstitution eller en delvis lukket afdeling er opfyldt, jf. voksenansvarslovens § 63 a, stk. 2,

77. Delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6, kan anvendes for børn og unge mellem 12 og 17 år, jf. servicelovens § 63 a, stk. 2.

Kommentar [LERA12]:
Det bør præciseres, at det kun gælder sikrede og særligt sikrede afdelinger på sikrede døgninstitutioner og ikke eventuelle åbne eller delvis lukkede afdelinger, som er organisatorisk tilknyttet en sikret døgninstitution.

Kommentar [LERA13]:
Der er en del anbringelser på sikrede afdelinger af udlændinge, som på anbringelsestidspunktet skønnes at være over 18 år. Dette er konventionsstridigt. For at sikre, at alderskravet i loven er opfyldt anbefales indførelse af krav eller en anbefaling om brug af lægefagligt valideret alderstestning, inden anbringelse finder sted, for så vidt der er tvivl om alder.

Kommentar [LERA14]:
Bestemmelsen i børnekonventionens artikel 37 c bør også nævnes.

Kommentar [LERA15]:
Dette skal ændres til serviceloven.

Kommentar [LERA16]:
Det anbefales, at vejledningen suppleres med oplysninger om unge, der bliver 18 år under anbringelsen på en delvis lukket afdeling eller institution. Må de forblive anbragt eller skal de fraflytte, når de bliver 18 år? *Institutionstypen kan således kun anvendes for børn og unge fra 12 år og til og med 17 år*

78. Det vil i nogle tilfælde også være muligt for barnet eller den unge evt. at deltage i aktiviteter uden for institutionen, hvis det vurderes, at barnet eller den unge kan overholde indgåede aftaler og dermed kun være tilbageholdt i dele af døgn.

Kommentar [LERA17]:
Hvordan opgøres eller sammentæles antal døgn ud af max 5 sammenhængende døgn, hvis en ung kun er tilbageholdt i dele af døgn?

85. ...Varetægtssurrogat kan kun anvendes med samtykke fra sigtede. Selv om sigtede er under 18 år, må samtykke fra pågældende unge anses for tilstrækkeligt, jf. retsplejelovens § 765. Samtykke fra forældremyndighedens indehaver er således ikke nødvendigt.

Kommentar [LERA18]:
Hvis den unge under 18 år ikke vil samtykke risikerer den unge – ved en dommers afgørelse - at blive anbragt i et arresthus. Anbringelse af en ung i et arresthus kolliderer med bestemmelsen i børnekonventionens artikel 37 c. Vejledningen bør beskrive, hvordan Danmark forholder sig til dette paradoks, at samtykkekravet kan indebære et konventionsbrud.

87. Bestemmelsen sikrer, at de relevante indgrebsmuligheder også finder anvendelse over for unge over 18 år, der er anbragt af strafferetlige årsager. Det vil være tilfældet, når opholdet på et opholdssted eller en institution efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, træder i stedet for varetægtsfængsling, jf. § 765 i lov om rettens pleje, hvis opholdet sker som led i afsoning på baggrund af en idømt foranstaltning efter straffeloven, jf. § 78, stk. 2 i straffuldbyrdelsesloven, eller hvis opholdet er led i en idømt foranstaltning efter § 74 a i straffeloven.

Kommentar [LERA19]:
Hvis bestemmelsen ikke sikrer samme relevante indgrebsmuligheder over for unge over 18 år, som har en kombinationsdom eller en betinget dom med vilkår om institutionsanbringelse så anbefales det, at det nævnes i vejledningen. Jeg anbefaler imidlertid, at denne bestemmelse også skal gælde disse og lignende strafferetlige årsager, der ikke er nævnt i nærværende udkast.

88. Aftalen medfører, at Region Hovedstaden og Sølager er forpligtede til at finde en plads så hurtigt som muligt, når behovet opstår. Hvis der ikke kan findes en plads på Sølager, skal regionen finde plads på en anden sikret døgninstitution, så vidt muligt i nærheden af København. Der kan dog være forhold, som gør, at der ikke altid kan findes en plads her og nu.

Kommentar [LERA20]: D et anbefales at der redegøres nærmere for hvad det er for en aftale.

89. Af servicelovens § 63 b, stk. 3, følger, at lederen af en åben døgninstitution, hvortil der også er knyttet en sikret døgninstitution, jf. servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6, eller dennes stedfortræder, hvis betingelserne i servicelovens § 63 b, stk. 2, nr. 1-3, er opfyldt for et barn eller en ung, der er fyldt 12 år, og som er anbragt på den åbne døgninstitution, kan træffe midlertidig beslutning om overførsel til den sikrede døgninstitution. Dette gælder uanset hvilket anbringelsesgrundlag, der ligger til grund for anbringelsen uden for hjemmet.

Kommentar [LERA21]: Er dette den korrekte paragraf i serviceloven?

Kommentar [LERA22]: Iht. den nugældende magtanvendelsesbekendtgørelse § 30, stk. 3 skal et barn eller en unge være fyldt 15 år:
Stk. 3. Hvis betingelserne i stk. 1, nr. 1, er opfyldt for en ung, der er fyldt 15 år, og som er anbragt i en døgninstitution, hvortil der er knyttet en sikret afdeling, kan lederen af døgninstitutionen eller dennes

Overførslen kan iværksættes uden ugrundet ophold.

Kommentar [LERA23]: Hvad betyder det?

91. Efter serviceloven § 63 c, stk. 1, kan børn og unge-udvalget træffer afgørelse om at anbringe børn og unge, der er fyldt 15 år, på særligt sikrede afdelinger, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, jf. § 52, stk. 1 og § 58. Der kan ikke dispenseres fra aldersgrænsen.

Kommentar [LERA24]: Er dette en ny bestemmelse? Vi har af og til anbringelser på særligt sikrede for psykisk afvigende unge/børn, der er under 15 år.

95. Efter forlængelse, jf. voksenansvarsbekendtgørelsens § 8, stk. 1 og 2, må den samlede varighed af ophold på en sikret døgninstitution efter servicelovens § 63 b, stk. 2, nr. 1-3, og § 63 c, stk. 2, nr. 1-3, for børn og unge, der er fyldt 15 år, ikke overstige 12 måneder, jf. voksenansvarsbekendtgørelsens § 8, stk. 4.

Kommentar [LERA25]: Denne øvre grænse har tidligere været på 14 måneder. Er det sikkert, at denne grænse nu er ændret til 12 måneder?

96. Varigheden af opholdet afgøres af dommeren. Der er ikke fastsat en længstetid på varigheden af opholdet voksenansvarsbekendtgørelsen, når det sker som led i varetægtssurrogat, jf. servicelovens § 63 b, stk. 2, nr. 4.

Kommentar [LERA26]: Er der overhovedet ingen tidsmæssige rammer eller anbefalinger der kan eller bør henvises til? F.eks. artikel 37 c i Børnekonventionen "om så kort tid som muligt". Hvor er den unges retssikkerhed?

Dommeren afgør, om en sigtet skal varetægtsfængsles efter § 762 i retsplejeloven. Når det drejer sig om unge under 18 år, skal de som udgangspunkt anbringes i varetægtssurrogat på en sikret døgninstitution, hvis den unge samtykker heri, jf. retsplejelovens § 765, medmindre der foreligger særlige grunde til at påstå almindelig varetægtsfængsling.

Kommentar [LERA27]: Hvad skal der ske, når en varetægtssurrogatfængslet bliver 18 år? Skal eller kan han/hun forblive på den sikrede afdeling og/eller kan eller skal han/hun overføres til et arresthus?

Kommunalbestyrelsen i barnet eller den unges opholdskommune kan efter indstilling fra døgninstitutionen/afdelingens leder træffe afgørelse om, at barnet eller den unge under sit ophold på en sikret døgninstitution eller en særligt sikret afdeling, jf. § 63 b, stk. 2, nr. 1-3, og 5 eller 63 c, i lov om social service, for en kortere periode kan tage ophold uden for døgninstitutionen eller afdelingen, hvis opholdet sker under er sikret via en tæt voksenkontakt, jf. voksenansvarsbekendtgørelsens § 12, stk. 3.

Kommentar [LERA28]:
Slet "under"

Når særlige omstændigheder taler for det, kan døgninstitutionens ledelse med politiets samtykke give tilladelse til udgang med ledsager fra døgninstitutionen områder for et kortere tidsrum.

Kommentar [LERA29]:
Det mest almindelige og hyppige eksempel er lægebesøg, tandlægebesøg, optiker. I den forbindelse bør det nævnes, at frihedsberøvede unge skal have lige adgang til sundhedsydelse.

104. udgangsbekendtgørelsen. Statsadvokatens afgørelser efter § 4, stk. 2, i bekendtgørelsen kan ikke påklages til rigsadvokaten.

Kommentar [LERA30]:
Slet:
udgangsbekendtgørelsen.

107. Det skal være klart for personalet på en sikret døgninstitution/særligt sikret afdeling, hvem der er stedfortræder for lederen. Hvis lederen og en evt. souschef ikke er til stede, skal det således på ethvert tidspunkt være dokumenterbart, hvilken tilstedeværende medarbejder der i stedet er udpeget som stedfortræder og dermed har beslutningskompetencen.

Kommentar [LERA31]:

Isolationsanbringelser er heldigvis meget sjældent nødvendige. Vi har ca. en om året pr. afdeling på Grenen og Koglen. Når de er nødvendige er det meget uhensigtsmæssigt med denne nye bestemmelse, hvor en bestemt medarbejder har beslutningskompetencen. Af hensyn til sikkerheden er det nødvendigt, at enhver medarbejder har beslutningskompetencen. Det er som regel en yderst akut situation, som på en, målt i areal, stor matrikel som Koglen eller Grenen-Dalstrup ikke kan freezes og afvente en beslutningsproces, der kan tage tid, fordi faren er overhængende, farlig, og til stede her og nu. Kompetencen skal kunne uddelegeres til enhver medarbejder og dennes voksenansvar. Man skal også tænke på, at der er tale om døgninstitutioner, med hyppigt vagtskifte (tjenesteskifte). Det giver ingen mening, men er kun uhensigtsmæssigt, at der i hvert hold, som er på vagt/i tjeneste skal være udpeget en bestemt tilstedeværende medarbejder. Vi har ca. 150 ansatte på Koglen og Grenen. Det kan også udløse krav om ekstra honorering og lov om voksenansvar er forudsæt at være udgiftsneutral. Herudover skal det nævnes, at flere af de sikrede døgninstitutioner ikke har en stedfortræder.

107. Det skal være klart for personalet på en sikret døgninstitution/særligt sikret afdeling, hvem der er stedfortræder for lederen. Hvis lederen og en evt. souschef ikke er til stede, skal det således på ethvert tidspunkt være dokumenterbart, hvilken tilstedeværende medarbejder der i stedet er udpeget som stedfortræder og dermed har beslutningskompetencen.

Kommentar [LERA32]:
Det bør også overvejes om denne særlige bestemmelse Vedr. beslutningskompetencen er i overensstemmelse med følgende formulering i punkt 161. "*Det er anbringelsesstedets leder, den, der bemyndiges hertil, eller personalet, der ud fra en konkret vurdering beslutter, om betingelserne for at anvende magt er opfyldt i en konkret situation*"....

133. Den unge har tillige altid ret til ukontrolleret besøg af kommunalbestyrelsen i den unges opholdskommune samt det socialtilsyn, der fører det driftsorienterede tilsyn med den sikrede institution efter § 2 i lov om socialtilsyn, jf. § 21, stk. 2, i voksenansvarsbekendtgørelsen.

Kommentar [LERA33]:
Gælder det også en ungdomssanktions koordinator eller en kontaktperson, som er ansat i kommunen?

138. Efter voksenansvarslovens § 20, stk. 1, kan lederen af et opholdssted eller en døgninstitution efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, og lederens stedfortræder, træffe foreløbige afgørelser om indgreb efter lovens § 19 i tilfælde, hvor iværksættelse af indgrebet er uopsætteligt og ikke kan afvente, at sagen færdigbehandles af kommunalbestyrelsen.

Kommentar [LERA34]:
Denne beslutningskompetence vil være uddelegeret til de medarbejdere, der sagligt vurderer nødvendigheden af et sådant indgreb. En døgninstitution er "vågen" 24/7/365 – en forstander og hvis han/hun har en stedfortræder er max. til stede eller til rådighed i et mere begrænset antal timer. Derfor bør det præciseres, at beslutningskompetencen kan uddelegeres til de ansatte, som akut opdager nødvendigheden og derfor lige så akut proaktivt skal forsøge at forhindre kriminaliteten eller de øvrige formål, der kan begrunde indgrebet. Det kan ikke vente på, at man får fat i en forstander eller en stedfortræder.

141. Ved ugrundet ophold forstås, at skemaerne skal sendes hurtigst muligt inden for 24 timer, når registreringen er fuldendt. Lederen eller dennes stedfortræder skal således sende indberetningen samme dag, som den er færdig.

142. Der kan være mange årsager til, at dette ikke kan nås inden for 24 fristen.

Kommentar [LERA35]:

Dette er i alle sammenhænge (logistisk, tidsmæssigt m.v.) et urealistisk tidskrav. Typisk vil man ringe straks til kommunen, når den er at træffe og alt papirarbejdet, som i bedste fald også inkluderer den unges egen redegørelse kan ikke nås med en så kort frist. I de fleste tilfælde kan det nås på en uge. Der er mange øjne og hænder involveret i registreringen og indberetningen (den unge, medarbejderne, afdelingslederen og forstanderen). Det kræver simpelthen mere tid end 24 timer før indberetningen kan fremsendes. Forslag: indfør et strakskrav om orientering, men giv mindst en uge til rettidig fremsendelse.

Kommentar [LERA36]:

Ændres til: 24 timers fristen.

Registrering og indberetning af en handling, der kan være undergivet (offentlig) påtale
§ 23.

148.

Ikke tilladt magtanvendelse

§ 44. Overtrædelse af reglerne i kapitel 1-4 skal, jf. stk. 2, registreres og indberettes til det socialtilsyn,

der fører det driftsorienterede tilsyn med tilbuddet, jf. § 2 i lov om socialtilsyn.

Socialtilsynet gennemgår

de indkomne indberetningsskemaer og vurderer, om de giver anledning til tilsynsmæssige overvejelser.

Stk. 2. Den implicerede medarbejder skal i de tilfælde, der er nævnt i stk. 1, senest dagen efter episoden

afgive skriftlig indberetning derom til tilbuddets leder, der sammen med sine kommentarer samt forklaringer

fra personer, der har overværet episoden, inden 3 dage videresender indberetningen til det socialtilsyn,

der fører det driftsorienterede tilsyn med tilbuddet, jf. § 2 i lov om socialtilsyn.

Indberetningen skal indeholde

følgende oplysninger:

- 1) de særlige forhold, der har begrundet indgrebet,
- 2) tidspunktet for den handling, der har givet anledning til indgrebet,
- 3) tidspunktet for indgrebet,
- 4) indgrebets varighed,
- 5) beskrivelse af indgrebets art,
- 6) beskrivelse af indgrebets formål,
- 7) hvem der foretog indgrebet,
- 8) barnets eller den unges tilstand i den tid, indgrebet fandt sted, og
- 9) barnets eller den unges navn og alder.

Stk. 3. Barnet eller den unge, der har været involveret i episoden, der udløste

magtanvendelsen, skal

gøres bekendt med indberetningen og have lejlighed til at ledsage denne med sin egen redegørelse for episoden.

Stk. 4. Hvis der er begrundet mistanke om en strafbar handling, der er undergivet offentlig påtale, skal

tilbuddets leder eller dennes stedfortræder straks sende indberetning herom til det socialtilsyn, der fører

det driftsorienterede tilsyn med tilbuddet, jf. § 2 i lov om socialtilsyn,, der skal tage kontakt til politiet.

Stk. 5. En anden medarbejder, som har overværet episoden, og som ikke dagen efter er bedt om oplysninger

til indberetningen, har pligt til at meddele sin forklaring til tilbuddets leder.

Stk. 6. En anden medarbejder, der i øvrigt får begrundet viden om episoden, har ligeledes pligt til at

meddele tilbuddets leder om denne viden.

Stk. 7. Tilbuddets leder skal samtidig med sin indberetning til socialtilsynet give kopi af denne til den

implicerede medarbejder og skal endvidere orientere forældremyndighedens indehaver og den kommunalbestyrelse,

Kommentar [LERA37]:

Teksten fra § 44 i den nugældende magtanvendelsesbekendtgørelse er indsat som en anbefaling til, at de forhold som er fremhævet med fed skrift skrives ind i vejledningen punkt 148 eller et andet sted i vejledningen. Det er vigtigt aht. retssikkerheden, at alle ansatte, som arbejder på et anbringelsessted med magtbeføjelser, gøres bekendt med deres pligt til at underrette ledelsen, hvis de selv observerer, hører om, selv er involveret i eller på anden måde bliver vidende om forhold, der kan være i strid med reglerne i bekendtgørelse til lov om voksenansvar eller voksenansvarsloven. Underretningspligten til den ansvarlige ledelse, som også kan være lederens leder, skal ske straks. D.v.s. med det samme, eventuelt senest dagen efter.

der har ansvaret for barnets eller den unges ophold i tilbuddet, jf. §§ 9 og 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område om indberetningen. Tilbuddets leder skal endvidere

orientere den kommunale eller regionale driftsherre, hvis indgrebet har fundet sted over for et barn eller

en ung i et kommunalt eller regionalt tilbud, jf. lovens § 123, stk. 4.

Stk. 8. En medarbejder, der tjenstligt indberettes for en tjenesteforseelse eller et strafbart forhold, skal

have udleveret en fremstilling af sagens faktiske omstændigheder og have adgang til at afgive en skriftlig

udtalelse om fremstillingen. Medarbejderen skal samtidig gøres bekendt med ikke at have pligt til at udtale

sig om fremstillingen.

Stk. 9. Hvis den implicerede medarbejder er tilbuddets leder, skal der sendes indberetning direkte til det

socialtilsyn, der fører det driftsorienterede tilsyn med tilbuddet, jf. § 2 i lov om socialtilsyn. Den medarbejder,

der er tilbudslederens stedfortræder, giver i dette tilfælde tilbuddets leder genpart af sin indberetning.

Tilbudslederens stedfortræder skal også sørge for, at forældemyndighedens indehaver og den kommunalbestyrelse,

der har ansvaret for barnets eller den unges ophold i tilbuddet, jf. §§ 9 og 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område får orientering om indberetningen.

Stk. 10. Den kommunale, regionale eller private driftsherre skal træffe afgørelse om de driftsmæssige

konsekvenser af indberetningssagen inden 6 uger efter at indberetningssagen er modtaget.

148. Barnet eller den unges handlekommune skal have tilsendt en kopi af indberetningsskemaet i forbindelse med at dette oversendes til socialtilsynet, jf. voksenansvarsbekendtgørelsens § 23, stk. 3.

Kommentar [LERA38]:

Iht. til nugældende magtanvendelsesbekendtgørelses § 44 stk. 7 skal handlekommune orienteres. De skal ikke have tilsendt en kopi af indberetningen. Den eller de ansatte, som er involveret i en ikke tilladt magtanvendelse har også krav på anonymitet og retssikkerhed, hvorfor det bør præciseres, at deres navne ikke må fremgå af orienteringen til handlekommunen eller af den kopi af indberetningsskemaet som sendes til handlekommunen. Det anbefales dog, at den nugældende regel i nævnte § 44, stk. 7 bevares.

154.barn eller en anbragt unger hører.

Kommentar [LERA39]:
Slet r i "unger"

160. Børn og unge-udvalget træffer følgende afgørelser, jf. voksenansvarsloven:

Afgørelse om tilbageholdelse, jf. § 11, stk. 1 og 2.

Afgørelse om kontrol med breve, telefonsamtaler og anden kommunikation, jf. § 15

Kommentar [LERA40]:
Det anbefales, at der tilføjes, at børn og unge-udvalget træffer afgørelser iht..... om anbringelse på delvis lukket afdeling, delvis lukket institution, sikret afdeling, særligt sikret afdeling.

Øvrige bemærkninger:

Det foreslås, at følgende regel i den nuværende magtanvendelsesbekendtgørelse medtages i vejledningen. Det er der brug for på Grenen/Koglen/MultifunCs tilknyttede åbne afdelinger for målgruppen, bestående af unge som er dømt for kriminalitet eller som er kriminalitetstruet:

§ 4. I døgninstitutioner for børn og unge, jf. lovens § 66, stk. 1, nr. 6, vil der i ikke sikrede afdelinger kunne ske fysisk magtanvendelse efter § 2.

Stk. 2. Der vil i ikke sikrede afdelinger i døgninstitutioner for børn og unge endvidere kunne ske aflåsning af afdelingen om natten og undtagelsesvis i kortere perioder om dagen.

Slutteligt foreslås, at følgende bestemmelse medtages i vejledningen i en korrigeret form:

§ 53. Denne bekendtgørelse skal udleveres til samtlige medarbejdere i alle tilbud efter lovens § 66, stk.1, nr. 5 og 6. Medarbejderen skal kvittere overfor tilbuddets leder for modtagelsen.

Det anbefales, at Socialstyrelsen udarbejder en standard skabelon, som skal anvendes til den ansattes kvittering for modtagelse af voksenansvarsloven, bekendtgørelsen til voksenansvarsloven samt til kvittering for oplysning om vejledningen og om hvor den forefindes (på Socialstyrelsens hjemmeside).

Loven, bekendtgørelsen og vejledningen er for vigtig til, at denne kvitteringsproces overlades til tilfældigheder på anbringelsessteder i Danmark.

Med venlig hilsen

Lars Emil Andersen / 2016-11-26

December 2016

**Fagligt Selskab for
Sundhedsplejersker**

Høring over vejledning om voksenansvar for anbragte børn eller unge

Fagligt Selskab for Sundhedsplejersker har ikke nogle yderligere bemærkninger i forhold til denne vejledning om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Susanne Rank Lücke
Fagligt Selskab for Sundhedsplejersker
Formand

Rikke Wagner

Fra: humsamf <humsamf@adm.aau.dk>
Sendt: 9. december 2016 16:24
Til: caw@sim.dk; riwa@sim.dk
Emne: VS: Høring over vejledning om voksenansvar for anbragte børn eller unge - Kategori B
Vedhæftede filer: Høringsbrev 161116.pdf; Eksempel på et udkast til en husorden 161116.pdf; Vejledning ekstern høring 161116.pdf; Høringsliste 161116.pdf

Til Social- og Indenrigsministeriet,

Aalborg Universitet har ingen bemærkninger til udkastet til vejledning om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Med venlig hilsen

AALBORG UNIVERSITET

Dorthe Bach

Chefkonsulent | Fakultetskontoret på HUM og SAMF
T: (+45) 9940 9213 | Email: dob@adm.aau.dk | www.aau.dk
Aalborg Universitet | Fibigerstræde 5 | 9220 Aalborg Øst |

Medarbejdernr. 116484 | EAN: 5798000420595 (HUM) | EAN: 5798000420601 (SAMF)

Fra: Lovekspeditionen [<mailto:publikationer@sim.dk>]
Sendt: 16. november 2016 15:27
Til: Udsendelse fra SOCIAL- OG INDENRIGSMINISTERIET
Cc: Charlotte Avnsted; Elsebeth Jensen
Emne: Høring over vejledning om voksenansvar for anbragte børn eller unge

Holmens Kanal 22, 1060 København K
Tlf. 3392 9300, Fax. 3393 2518, E-mail sim@sim.dk
J.nr. 2016 - 4863

Dato 16.11.2016

Til myndigheder og organisationer, jf. vedlagte høringsliste

Høring over vejledning om voksenansvar for anbragte børn eller unge

Med venlig hilsen

Elsebeth Jensen

Til: Rikke Wagner (RIWA@sim.dk), Charlotte Avnsted (caw@sim.dk)
Cc: Udsatte Børn (p-boern@sim.dk)
Fra: Henrik Egelund Nielsen (hen@socialraadgiverne.dk)
Titel: Sv: Høring over vejledning om voksenansvar for anbragte børn eller unge (DS: Id nr.: 810814)
Sendt: 14-12-2016 14:48:39

Dansk Socialrådgiverforening har ingen kommentarer til vejledningen.

Med venlig hilsen

Henrik Egelund Nielsen

Socialpolitisk koordinator

D: +45 3338 6170 M: +45 40182517

Dansk Socialrådgiverforening

Toldbodgade 19 B, 1253 København K

T +45 7010 1099 · ds@socialraadgiverne.dk · www.socialraadgiverne.dk

Til: Udsendelse fra SOCIAL- OG INDENRIGSMINISTERIET (dpudsend@sim.dk)
Cc: Elsebeth Jensen (eje@sim.dk), Charlotte Avnsted (caw@sim.dk)
Fra: Lovekspeditionen (publikationer@sim.dk)
Titel: Høring over vejledning om voksenansvar for anbragte børn eller unge
Sendt: 16-11-2016 15:27:12

Holmens Kanal 22, 1060 København K
Tlf. 3392 9300, Fax. 3393 2518, E-mail sim@sim.dk
J.nr. 2016 - 4863

Dato 16.11.2016

Til myndigheder og organisationer, jf. vedlagte høringsliste

Høring over vejledning om voksenansvar for anbragte børn eller unge

Med venlig hilsen

Rikke Wagner

Fra: dpq@sim.dk på vegne af Rasmus Krogh Pedersen <rpe@jm.dk>
Sendt: 19. december 2016 13:24
Til: caw@sim.dk
Cc: Jacob Guldborg Rasmussen; riwa@sim.dk; p-boern@sim.dk
Emne: Vejledning om voksenansvar

Kære Charlotte

Hermed Stats- og Menneskeretskontorets bemærkninger til udkastet til vejledning. Jeg beklager fristoverskridelsen som dels skyldes stor travlhed i kontoret op til jul, dels sygdom i kontoret.

Jeg vil foretrække, at vores kommitterede på området også får adgang til at kommentere jeres vejledning, men hun er desværre syg. Hvis hun når at blive rask inden jul, eftersender jeg hendes eventuelle bemærkninger.

Kontoret har forholdt sig til kapitel 4, 7-10, 12-15, 17-19, 22 (fsva. § 71-tilsynet) og 23 (fsva. domstolsprøvelse).

Ad kapitel 4

Justitsministeriet har alene forholdt sig til omtalen af grundloven og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Under pkt. 38 kan det overvejes at tilføje, at indgreb i EMRK artikel 8 – udover hjemmel – også kræver, at indgrebet varetager et sagligt hensyn, og at det er nødvendigt for at varetage dette hensyn. Det vil også kunne tilføjes, at indgreb i EMRK artikel 3 kan ikke retfærdiggøres.

Ad kapitel 17

Den form for kontrol med brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation, som omtales i kapitlet, vil være omfattet af både grundlovens § 72 (om brud på post-, telegraf- og telefonhemmeligheden) og EMRK artikel 8 (om respekt for sin korrespondance). Beskyttelsen efter begge bestemmelser indebærer en ret til, at myndighederne ikke "bryder" (dvs. læser, aflytter mv.) borgernes private korrespondance i form af breve, telefonsamtaler, e-mails mv. Efter grundlovens § 72 må brud på post-, telegraf- og telefonhemmeligheden alene ske efter rettens kendelse, medmindre der i lovgivningen er hjemlet en særlig undtagelse. Efter EMRK artikel 8 må indgreb alene ske, hvis indgrebet har hjemmel i national ret, indgrebet varetager et sagligt hensyn, og indgrebet er nødvendigt for at varetage dette hensyn.

I beskrivelsen i pkt. 108 er forholdet imidlertid beskrevet som "retten til at kommunikere". Det er ikke helt retvisende, idet de unge fortsat vil have adgang til at kommunikere med omverdenen – det vil blot ikke kunne være hemmeligt. Det vil f.eks. kunne beskrives som retten til, at myndighederne ikke gør sig bekendt med indholdet af deres kommunikation.

I første afsnit i okt. 114 omtales adgangen til at undersøge en person og dennes opholdsrum. Det anføres, at sådanne undersøgelser udgør et indgreb i den unges ret til privatliv. Det bør tilføjes, at undersøgelserne også vil være et indgreb boligens ukrænkelighed (grundlovens § 72) og hjemmet (EMRK artikel 8).

Ad kapitel 22

Kontoret har alene forholdt sig til pkt. 156-157.

Det kan overvejes at fremhæve, at udvalget er nedsat af Folketinget og består af folketingsmedlemmer.

Ad kapitel 23

Kontoret har alene forholdt sig til pkt. 166.

Det kan med fordel præciseres (dvs. beskrives), hvilke afgørelser der kan indbringes for domstolene efter den særlige bestemmelse herom i loven. Derudover bør det anføres, at der vil være tale om en fuldstændig domstolsprøvelse. Endelig bør det anføres, at også øvrige afgørelser efter loven vil kunne indbringes for domstolene i medfør af grundlovens § 63.

Med venlig hilsen

Rasmus Krogh Pedersen
Chefkonsulent

JUSTITS MINISTERIET
Stats- og Menneskeretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Tlf. direkte: 7226 8841
Tlf.: 7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk